

Tartalom

A MOL-csoport – Közép-Európa vezető integrált olaj- és gázipari csoportja	2
MOL 2003 – elnöki és vezérigazgatói levél	4
A világ olaj, gáz és petrokémiai trendjei 2003-ban	6
Kutatás–termelés	8
Feldolgozás és kereskedelem	10
Földgáz	12
Petrokémia	14
Stratégiai partnereink	16
Társasági értékek	18
A vezetés beszámolója és elemzése a pénzügyi helyzetről, valamint a működés eredményeiről	21
Konzolidált pénzügyi kimutatások a 2003. és 2002. december 31-ével végződő évekre	30
Összefoglaló pénzügyi adatok (IFRS)	70
Főbb működési adatok 1999–2003	71
Kiegészítő olaj- és gázipari információk a US GAAP SFAS 69-nek megfelelően (nem auditált)	75
Társaságirányítás	80
MOL Rt. összefoglaló szervezeti ábra	85
Igazgatóság	86
Ügyvezető Testület	88
A felsővezetés további tagjai	88
Felügyelőbizottság	89
A Felügyelőbizottság jelentése	90
Vállalati információk	91
Olajipari és pénzügyi kifejezések fogalomtára	93
Részvényesi információk	95

A MOL-csoport – Közép-Európa vezető integrált olaj- és gázipari csoportja

A MOL Közép-Európa vezető integrált olaj- és gázipari csoportja, egyúttal nettó árbevétele alapján Magyarország legnagyobb vállalata. A csoport fő tevékenysége a következő területeket foglalja magába:

- kőolaj-, földgáz- és gáztermékek kutatása és termelése;
- kőolaj-feldolgozás, -szállítás és -tárolás, kőolajtermékek szállítása, tárolása, disztribúciója, kis- és nagykereskedelme;
- földgáz és egyéb gáztermékek importja, szállítása, tárolása és nagykereskedelme;
- olefinek és poliolefinek gyártása és értékesítése.

A MOL-csoport valamennyi alaptervekenységét illetően piacvezető Magyarországon. Fő célkitűzése a részvények értékének és hozamának folyamatos növelése a meglévő és új piaci lehetőségek minél teljesebb kihasználásával, dinamikus fejlesztési és terjeszkedési stratégia követésével és a belső hatékonysági tartalékok feltárásával, versenyképességük további növelésével. A MOL Rt. részvényeit a Budapesti Értéktőzsdén és a Luxemburgi Értéktőzsdén is jegyzik. Az értékpapírokkal kereskednek a Londoni SEAQ International tőzsdén kívüli rendszerében is.

Kiemelt pénzügyi és üzleti adatok

Kiemelt pénzügyi adatok, IFRS (Mrd Ft)	2002	2003	'03/'02 %
Értékesítés nettó árbevétele	1.159,7	1.504,0	30
EBITDA	128,8	178,3	38
Üzleti eredmény	57,2	82,8	45
Adózás előtti eredmény	66,9	72,1	8
Nettó eredmény	65,3	99,7	53
Működési cash flow	167,8	203,2	21
Beruházások és befektetések	89,6	367,4	310
Egy részvényre jutó eredmény (EPS), Ft	675	985	46
Saját tőke-arányos eredmény (ROE), %	16,1	19,0	18
Átlagos lekötött tőkére eső megtérülés (ROACE), %	9,3	11,0	19

Kiemelt üzleti adatok	2002	2003	'03/'02 %
Nettó bizonyított készlet			
• kőolaj (millió hordó)	74,1	81,3	9,7
• földgáz (millió kőolaj hordó-egyenértékes)	200,8	187,7	-6,5
Összes nettó bizonyított készlet (millió boe)	274,9	269,0	-2,1

Napi átlagos nettó termelés			
• kőolaj és kondenzátum (ezer hordó/nap)	30,5	44,4	45,6
• földgáz (ezer kőolaj hordó-egyenértékes/nap)	58,0	55,0	-5,2
Összesen (ezer kőolaj hordó-egyenértékes/nap)	88,5	99,4	12,3
Földgáz-értékesítés (millió m ³)	12.882	14.016	8,8
PB és gáztermék értékesítés (kt)	335	347	3,6

Kőolajtermék-értékesítés*			
• Magyarország (kt)	4.061	4.066	0,1
• Szlovákia (kt)	248	1.188	379,0
• egyéb (kt)	2.296	4.635	101,9
Kőolajtermék-értékesítés összesen (kt)	6.605	9.889	149,7

* vegyipari alapanyagok nélkül, 2003-ban Slovnafttal

Töltőállomások száma*			
• Magyarország	377	348	-7,7
• egyéb	54	416	670,4
Töltőállomások összesen	431	764	77,3

* 2003-ban Slovnafttal

Jövőképünk

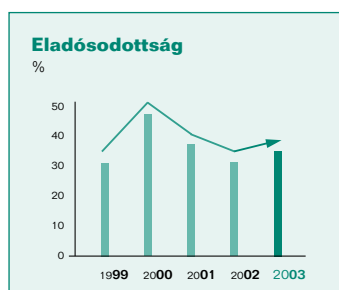
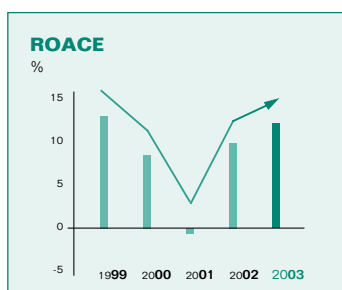
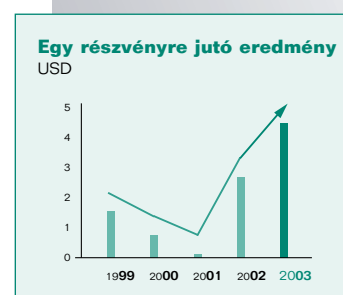
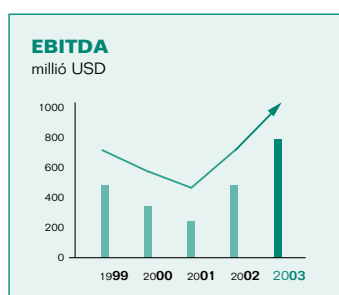
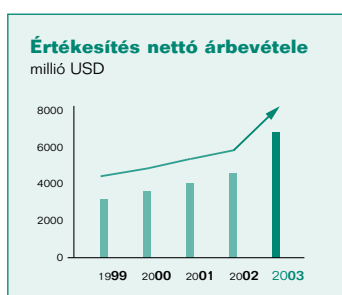
Integrált olajipari társaságként célunk, hogy Közép-Európa legjelentősebb multinacionális olajipari társaságává váljunk legalább 10 milliárd dolláros piaci kapitalizációval és a Balti-tengertől a Földközi- és a Fekete-tengerig terjedő működéssel.

Küldetésünk

Az energiaforrásokat és szaktudásunkat az emberek kényelmét biztosító, életminőségét javító termékekké és szolgáltatásokká alakítjuk, otthonaikban és az utakon egyaránt.

Kiemelten fontos értékeink

- **Növekedésünk mozgatórugója az értékteremtés:** A részvényeseink számára kulcsfontosságú értékteremtő növekedés révén új lehetőségeket hozunk létre munkatársaink és üzletfeleink számára egyaránt.
- **Meghatározzuk a fejlődés irányát, és másokat is gyors fejlődésre ösztönzünk:** Társaságként, csapatként és egyénileg is arra törekszünk, hogy meghatározó tényezővé váljunk az üzleti életben és a közép-európai régió folyamatos fejlődésében.
- **Kemény munka és folyamatos önfejlesztés jellemző ránk:** Versenyképességünk alapja, hogy elköteleztettek vagyunk teljesítményünk növelése, valamint társaságunk és önmagunk folyamatos fejlesztése mellett.
- **Csapattársak és partnerek vagyunk:** Társaságként, csapatként és egyénileg is mindannyian együtt dolgozunk a Csoport sikeréért. Együttműködésünk és összefogásunk teremti meg az alapot a társaság értékének növekedéséhez.
- **Részvényeseink és üzletfeleink jó döntést hoznak, amikor bennünket választanak:** Kiemelkedő minőséget kínálunk versenyképes árakon. Termékeink és szolgáltatásaink révén minőségre, napi munkánk során pedig szakszerűsége törekszünk. Ezzel érjük el, hogy részvényeseink és üzletfeleink újra meg újra minket válasszanak.
- **Elköteleztettek vagyunk az egészség- és környezetvédelem, valamint a biztonságos munkavégzés és a közösségi értékek iránt:** Felelősséget érzünk munkatársaink és a bennünket befogadó közösségek iránt. Arra törekszünk, hogy e területeken teljesítményünk túlmutasson a jogszabályok által előírt szinteken.

MOL 2003 – elnöki és vezérigazgatói levél

Hernádi Zsolt
Elnök-vezérigazgató

2003 kiemelkedően sikeres volt a MOL-csoport számára. Minden idők legjobb üzleti eredményét értük el, emellett jelentős lépéseket tettünk hosszú távú stratégiai céljaink megvalósítása érdekében, mind az olajipar regionális konszolidációját, mind a működési hatékonyság javulását illetően.

A gazdasági környezet többféle hatása érvényesült társaságunk teljesítményében. Bár a viszonylag kedvező iparági környezet, különösen a magas olajár és finomítói árrés pozitívan hatott működésünkre, a gyengülő dollár csökkentette eredményünket. A hazai gazdasági környezet kedvezőtlenebbnek bizonyult a korábbi éveknél, bár Magyarország GDP-növekedése így is kétszerese volt az európai uniós átlagnak.

Másik fő piacunkon, Szlovákiában, 2003-ban ez a növekedés még magasabb volt, így északi szomszédunk a régió egyik leggyorsabban fejlődő gazdaságává vált.

Társaságunk egyik kulcsfontosságú célja a leghatékonyabb működés elérése. 2003-ban sikerült ezen a téren is előbbre lépni. Költségcsökkentési programunk részeként jó úton haladunk létszámterveink megvalósításában, az elmúlt évben mind a MOL, mind a Slovnaft létszámát 11%-kal csökkentettük. Divesztíciós programunk keretében számos gáz-kiskereskedelmi társaságban lévő részesedésünk mellett értékesítettük a MOL-Chem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t, valamint a Rotary Rt.-t. Ezzel jelentős tőkét szabadítottunk fel, amely többek között elősegíti, hogy alaptervékenységeinkre még nagyobb hangsúlyt fektessünk.

Az elmúlt évben az egyik legfontosabb stratégiai lépésünk a Slovnaftban való többségi tulajdonszerzés volt: a MOL részesedése a szlovák olajvállalatban 98,4%-ra nőtt. A két társaság együttes működéséből adódó sinergiák kedvező

hatással voltak a teljes MOL-csoport teljesítményére. A 2002-ig elért 45 millió dolláron felül, 2003-ban további 15 millió dollárt realizáltunk. Az együttműködésből származó előnyök és lehetőségek tökéletes kihasználása érdekében a két társaság egységes felső vezetést állított fel, emellett integráltuk a Slovnaft és a TVK petrolkémiai termelését és kereskedelmi tevékenységét. Ezáltal egy erősebb és versenyképesebb csoport jött létre, amely képessé tesz bennünket arra, hogy befektetésünk minden előnyét kihasználjuk mind a hatékonyságjavulás, mind a sinergiák elérése terén. Jó úton haladunk a 2005-re kitűzött 260 millió dollár sinergiát és hatékonyságjavulást eredményező program megvalósításában, melynek 40%-át már 2003-ban elértük.

2003-ban sikerrel járt az INA, horvát olaj- és gázipari társaság privatizációjában való részvételünk. Az INA 25%-ának megszerzése, a stratégiai partnerség kialakítása is bizonyítja a MOL-csoport jövőképe melletti elkötelezettségünket, és erősíti pozíciónkat a stratégiai fontos balti-adriai folyosó térségében. Meggyőződésünk, hogy az INA-val való együttműködés jelentős értéket teremt részvényeseink számára, és a horvát kormány stratégiai partnereként elősegíthetjük az INA működési hatékonyságának növelését. Meggyőződésünk, hogy már az első időszakban megvalósuló sinergiák által mindkét társaság jelentős előnyre tehet szert a régió verseny piacain.

A MOL számára kiemelkedő jelentőségű volt egy megfelelő gázszabályozói környezet alapjainak a megteremtése Magyarországon, amely lehetővé teszi számunkra az üzletág stratégiai alternatíváinak hatékony értékelését. 2004 februárjában ajánlatokat kértünk be a három kiszervezett gáztársaság – a Földgáz-tároló Rt., a Földgázszállító Rt., a Föld-

gázellátó Rt. – esetleges részbeni értékesítésével és partnerbevonásával kapcsolatban. Célunk, hogy maximalizáljuk a MOL gázüzleti befektetések értékét, és ezáltal a részvényesek számára teremtett értéket is.

Kutatás–termelés üzletágunkat eredményes hazai kutatás jellemezte 2003-ban. A meglévő mezők termelésének sikeres intenzifikálása és az új mezőkön végzett próbatermelések hozzájárultak a kitermelés 8%-os növekedéséhez. A Jukosz céggel alapított vegyes vállalat működése már cash flow pozitív, melynek kedvező hatása érezhető üzleti eredményünkben. Az oroszországi kitermelés a tervezett ütemben haladt, 2003-ban 621 ezer tonna volt, amely a hazai termelés több mint 50%-a. A jövőben a termelés további emelkedésére számítunk, amelynek révén javulhat az upstream/downstream egyensúly, egy integrált olajipari vállalat jellegének megfelelően.

A feldolgozás és kereskedelem továbbra is egyik legfőbb erősségünk, melyre kedvező hatással volt az iparági környezet alakulása. Emellett a Slovnafttal való együttműködésből származó szinergiák is hozzájárultak a szegmens növekedéséhez. Ausztriában egy üzemanyag-tárolót nyitottunk meg, míg Romániában további töltőállomásokat vásároltunk, amelyek révén javult a fogyasztók elérésének lehetősége. Az üzemanyagok EU 2005-ös előírásoknak

megfelelő előállítását célzó finomítói fejlesztési programunk a tervezett ütemben halad előre.

Bár a működési környezet kedvezőtlen maradt a petrokémiai üzlet számára, hatékonyságnöveléssel törekszünk a nyereség növelésére, és biztosak vagyunk benne, hogy a Slovnaft–TVK integráció eredményeket hoz ezen a területen is.

A jelentős petrokémiai kapacitást növelő projekt időütemezése lehetővé teszi számunkra, hogy kihasználjuk a piaci változásokra elsőként reagáló vállalat versenyelőnyét a régióban.

A jövőre nézve további növekedési lehetőséget látunk a régióban, és újból megerősítjük középtávú elkötelezettségünket arra, hogy továbbfejlesszük üzleteinket. Osztalékpolitikánk tükrözi elkötelezettségünket a fenntartható növekedés irányába, hiszen a legjobb feltételeket kell megteremtünk a MOL jövőbeni sikerei számára. Ezért javasoljuk, hogy ez évi osztalékkifizetésünk szintje az előző évihez hasonló mértékű legyen.

Végezetül, a teljes Igazgatóság és a vezetés nevében társaságunk valamennyi munkatársának szeretnénk megköszönni az egész évi kemény munkát, amely lehetővé tette, hogy a kihívásokkal teli 2003-as év egyben a legsikeresebb évünk legyen. Reméljük, hogy 2004-ben hasonlóan kedvező fejleményekről tudunk beszámolni!

Mosonyi György
Vezérigazgató

Hernádi Zsolt
Elnök-vezérigazgató

Mosonyi György
Vezérigazgató

A világ olaj, gáz és petrokémiai trendjei 2003-ban

A világ kőolajpiacait 2003-ban hektikus mozgás jellemezte, a nyersolaj világpiaci ára összességében magasabb volt, mint a megelőző évben. Az Európában leginkább iránymutatónak tekintett északi-tengeri Brent azonnali jegyzési átlagára elérte a hordónkénti 28,8 dollárt, szemben a 2002. évi 25,0 dolláros szinttel. Hasonló mozgások jellemezték az Ural típusú kőolaj európai jegyzését: átlagosan 1,8 dollárral alacsonyabb szinten volt ennek a nyersolajnak az azonnali ára az európai piacokon a Brenthez képest. Az észak-amerikai WTI kőolaj chicagói azonnali piaci átlagjegyzése 26,6 dollárról mintegy 31,4 dollárra nőtt hordónként.

Az olaj áralakulásában elsődleges szerepet játszott a világpolitika alakulása, különösen az Irak elleni háború, mely márciusig folyamatosan emelte az árakat. A Brent nyersolaj jegyzése március elejére megközelítette a 35 dollár/hordós szintet, amire 2000 novembere óta nem volt példa. A háború elindulásával a kőolaj ára jelentős mértékben esett, majd a második félévben az intenzív keresletnövekedés hatására ismét emelkedtek a nemzetközi jegyzések. Az utolsó negyedévben tartósan 28 dollár fölé került az északi-tengeri Brent kőolaj jegyzésére. Az iraki háború mellett fontos politikai esemény volt a 2002-es év végén kitört venezuelai sztrájk is, mely hónapokra megbénította az ország olajkitermelését. Ennek hatására az ország kitermelése a 2002-es napi 2,29 millió hordóról 2,01 millió hordóra csökkent, ami jelentősen növelte a feszültséget az amúgy is a háborútól túlfűtött hanglejtásban.

A világpiac keresleti oldalán jelentős élénkülés volt 2003-ban a meginduló világgazdasági növekedés hatására. A világfogyasztás napi 78,6 millió hordóra nőtt a 2002-es 77,0 millió hordós szintről, elsősorban a felpörgő Amerikai Egyesült Államok és Kína gazdaságának köszönhetően. Kína mintegy 550 ezer hordó/nap fogyasztás-

növekedést produkált a tavalyi évben, míg az USA 460 ezer hordóval emelte napi fogyasztását. Ázsia Kínával együtt mintegy 840 ezer hordós emelkedést ért el. Az Egyesült Államokban a GDP növekedés elérte az évi 4%-ot, míg Kínában a hazai termék bővülése meghaladta az évi 9%-ot 2003-ban.

A növekvő keresletet elsősorban Oroszország és az OPEC többletkínálata elégítette ki. Oroszország mintegy 800 ezer hordóval növelte napi kőolajtermelését, a 8,1 millió hordó/nap kitermelés viszont még mindig elmarad a szovjet idők kibocsátásától. Az orosz olaj elsősorban Európában talált vevőkre, igaz komoly tervek vannak arra, hogy a távol-keleti és az amerikai energiaigények egy részét is Oroszország, illetve a volt szovjet tagköztársaságok lássák el. Az OPEC a többszöri kvótacsökkentés ellenére is mintegy napi 1,9 millió hordóval növelte az olaj és egyéb szénhidrogén termelést, ami jelentősen hozzájárult a növekvő igények kielégítéséhez. A Közel-Kelet főleg a növekvő ázsiai keresletet elégítette ki.

A magas olajárakhoz hozzájárult a kőolajtartalékok alacsony szintje is 2003-ban. Az API (American Petroleum Institute) jelentése szerint, bár a 2002-es mélypontot követően növekedtek a készletek, nem történt áttörés 2003-ban sem, így továbbra is alacsonynak tekinthetők ezek a számok. Az API szerint az év elején mintegy 48 millió hordós USA készletnagyság az év végére mintegy 58 millió hordóra nőtt.

A kőolajfogyasztás növekedése mellett a földgázfogyasztás is növekedett a világban. Nyugat-Európa fogyasztása 2003-ban mintegy 4%-kal nőtt köszönhetően a rendkívüli téli időjárásnak, és elérte az évi 425 milliárd köbmétert. Az európai országok közül különösen Spanyolország, Görögország és Törökország kétszámjegyű fogyasztásnövekedése emelkedett ki. Európára is jellemző az orosz és volt szovjet tagköztársá-

ságok gáztermékeinek térnyerése a hagyományos észak-afrikai és északi-tengeri források rovására.

A 2003-as év a finomítói ipar számára is virágzó esztendő volt. A finomítói árresek jelentősen meghaladták az előző években tapasztalt értékeket. A Reuters által számított rotterdami termékarakon és a Brent típusú nyersolajon alapuló crack margin értéke 2,9 dollár/hordóra nőtt átlagosan a 2002-es 0,6 dolláros értékről. A közép-kelet-európai cégekhez legközelebb eső Ural mediterrán crack margin pedig 3,2 dollárra nőtt hordónként a 2002-es 1,3 dollárhoz képest.

A finomítói margin növekedése az erős termékkeresletnek és az alacsony készletszinteknek volt köszönhető, hasonlóan a nyersolaj piachoz. Kína napi 442 ezer hordó finomított terméket importált, mintegy napi 100 ezer hordóval többet a 2002-es esztendőhöz viszonyítva. Erős finomítói termékkereslet volt, különösen az év második felében, az amerikai piacon is, ebből főleg az európai finomítók profitáltak. Az év első hónapjaiban a rendkívüli hideg időjárás miatt megnőtt fűtőolaj-kereslet tartotta magasán a finomítói nyereséget. Az iraki háború magasabb készletszint elérésére készítette az olajpiaci szereplőket és maga a háború is jelentősen növelte az üzemanyagok és a kerozin iránti igényt. Az alacsony motorbenzin

készletek különösen a nyári hónapok során segítették az európai termelőket, a jelentős különbség az észak-amerikai és az európai árresek között nagyobb exportra ösztönözte az európai finomítókat.

Az olajipari szegmensen belül a petrokémiai szektor jelentős különbségeket mutatott 2003-ban. A távol-keleti és az USA cégek jelentős része kiváló petrokémiai nyereségekről számolt be 2003-ban a magas alapanyagárak ellenére. Ezzel szemben Európában az alacsony kereslet miatt nem tudták a gyártók továbbhárítani a költségek növekedését a vevőkre és ezért a marzsok lényegesen elmaradtak a kívánt szintektől.

Összességében elmondható, hogy az olajipar számára a magas olajár és az erős finomítói marzsok miatt 2003 az elmúlt 10 év egyik legsikeresebb esztendője volt. Talán csak a gyenge dollárnak köszönhető, hogy a 2003-as év eredményessége nem haladták meg jócskán a korábbi csúcshoz tekintett 2000-es esztendőét. A dollár jelentősen legyengült a fő devizákhoz, az euróhoz és a jenhez képest, ami negatívan érintette az iparágat. A euró/dollár keresztárfolyam a 2002-es 0,94-ös átlagárfolyamhoz képest 1,13-ra változott, míg a jen a dollárral szemben 125 jen/dollár árfolyamról 116 jen/dollár árfolyamig erősödött.

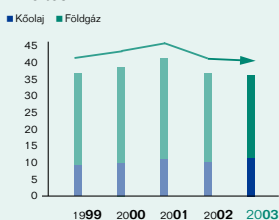

Kutatás-termelés

Átlagos Brent kőolajár
USD/hordó

Nettó bizonyított készletek
millió toe

A meglévő működés nyereségességének fenntartása a hatékony növekedésre összpontosítva

A szegmens feladata kettős: a gazdaságos hazai és külföldi szénhidrogén-kutatás és -termelés hosszú távú fenntartása, valamint a készletek növelése. Hazai viszonylatban a tevékenység elsősorban a szigorú költségkontrollra, a technológiai lehetőségek maximális kihasználására, illetve a termelési szint középtávú fenntartására összpontosít. Nemzetközi téren a meglévő projektek eredményes működtetése mellett az üzlet fő törekvése a hatékonysági kritériumoknak megfelelő további növekedési lehetőségek feltérképezése és kiaknázása az upstream integráció növelése érdekében.

A 2003. év legfontosabb eredményei

- **Megnövekedett termelés.** Az új felfedezések próbatermeltetése és néhány öregedő mezőn végrehajtott termelésintenzifikálás révén 2003-ban 8%-kal növeltük a magyarországi kőolajtermelést. Ennek köszönhetően a csökkenő földgáztermelés ellenére a kőolaj-egyenértékben mért hazai termelés szinten maradt. Ugyanakkor az oroszországi termeléssel együtt a MOL 2003. évi kőolajtermelése több mint másfélszeresére nőtt a 2002. évihez képest.
- **A hazai készlet csökkenését részben ellensúlyozta a hazai kutatás és az átértékelések hatása.** A kitermelés hatására hazai nettó bizonyított kőolajkészleteink 1 millió ton-

nával (10,3%), földgázkészleteink 2,7 milliárd m³-rel (9%-kal) csökkentek. Az év közepén bekövetkezett bányajáradéktörvény-változás és a gáztermelésre kirótt kiegészítő bányajáradék hatására nettó készleteink 2,3 millió tonna olajegyenértékkel (6,3%) tovább csökkentek. A hazai kutatási tevékenység és készlet-átértékelések eredményeképpen a kőolajkészletek 0,1 millió tonnával (1,1%), míg a földgázkészletek 2,6 milliárd m³-rel (8,6%) nőttek. Összességében a MOL hazai nettó bizonyított készletei a 2002. év végi értékről 7,9%-kal, 33,5 millió tonna olajegyenértékre csökkentek. A MOL főbb hazai termelőmezőinek készletét és a készletértékelés módszertanát a Gaffney, Cline & Associated auditálta 2003-ban.

- **A költségekre jelentős hatást gyakorolt az árfolyamváltozás.** A hároméves átlagos hazai megtalálási és termelésbe állítási költség 5,2 USD/boe, míg 2003-ban a hazai fajlagos kitermelési költség 3,5 USD/boe volt. A forinttal szemben gyengülő dollár mindkét értékre negatív hatást gyakorolt. A ZMB termelését is figyelembe véve a fajlagos kitermelési költség 3,2 USD/boe volt, ami kedvezőbb a stratégiai célként megjelölt 4,0 USD/boe-nál.
- **Hatékony működés.** A divízió hazai erőfeszítéseinek eredményeit fémjelzi a John S. Herold és Harrison Lovegrove & Co által 2003-ban megjelent Global Upstream Performance

Review értékelése, amely a 2000–2002-es olajipari adatokon alapult. A hároméves átlagos kutatási és termelésbe állítási költségek tekintetében a MOL globálisan a rangsor kilencedik, Európában pedig második helyezette volt. Figyelemre méltó, hogy a 2002-es egy hordó kőolaj-egyenértékre vetített profit alapján a MOL világviszonylatban a hetedik, Európában pedig a legeredményesebb társaság volt.

- **Nemzetközi tevékenység.** Külföldön egyrészt a működő kutatási, mezőfejlesztési és termelési projektjeinkre összpontosítottunk, másrészt újabb lehetséges készletakvizíciós és kutatási projekteket vizsgáltunk meg részletesen. Jemenben tovább folytattuk kutatásainkat két konceszsiós területünkön. Pakisztánban 2002 végén a Tal blokkban felfedezett gázmező jelenti az utóbbi évek legnagyobb sikerét. A fúrás nagy hozama miatt a MOL és partnerei már a próbatermeltetésre gázvezeték és gázüzem építését határozták el. Az értékesített földgáz bevétele szinte teljes mértékben fedezi majd a manzalai gázmező beruházási költségeit, ahol várhatóan 2004-ben megindítjuk a próbatermeltetést.

- **Sikeres kezdet a ZMB működésében.** 2003. március 17-én életbe lépett a Jukosz és MOL közötti együttműködési megállapodás a nyugat-szibériai Zapadno-Malobalik (ZMB) kőolajmező közös fejlesztésére és termelésére. A mintegy 20 millió tonnára becsült kitermelhető készlettel rendelkező mezőben a tervek szerint összesen mintegy 300–350 millió USD mezőfejlesztési beruházás valósul majd meg. Ebből 2003 folyamán 77 millió USD került felhasználásra, melynek felét a MOL fedezte. A beruházási munkák a kútháló bővítésére és a szükséges felszíni technológiák kiépítésére irányultak. A fejlesztés eredményeképpen év végére a mező napi termelése elérte a 36.800 bbl-es szintet, a mező éves termelése pedig a 8,9 millió barrelt.

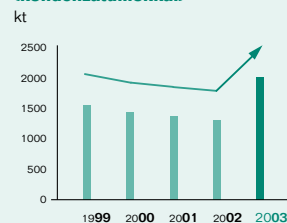

tet, a mező éves termelése pedig a 8,9 millió barrelt.

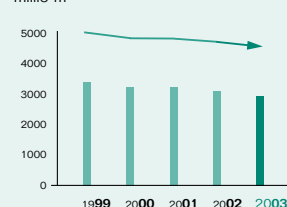
Kitekintés

A hazai kutatás célja 2004-ben is a kutatási portfólió értékének szinten tartása, valamint új, gazdaságosan kitermelhető készletekkel rendelkező mezők felfedezése révén a hazai termelés csökkenés ütemének mérséklése. A gázüzlet helyzetének jelentős javulása következtében várhatóan két jelentős gázmező-fejlesztési projektet indítunk 2004-ben a hazai gáztermelés stabilizálása érdekében. Szibériában folytatjuk a ZMB mező termelésbe állítását és a kitermelést. A MOL-ra jutó termelés volumene 2004-ben meghaladja majd a hazai termelés nagyságának megfelelő 1 millió tonnát, 2005-re pedig eléri az 55.000 bbl/napos csúcstermelést. Tovább folytatjuk az ígéretes kutatási és termelésbe állítási projektet Pakisztánban, illetve a kutatási tevékenységet Jemenben, valamint keressük a lehetőségét újabb termelőmező-vásárlásának Oroszországban. Jelenleg szénhidrogén készletszerzési lehetőségeket vizsgálunk továbbá Kazahsztánban, Líbiában, Szíriában és Jemenben. A jövőbeni stratégiai partnerség megvalósítása érdekében 2003 végétől megkezdjük a külföldi tevékenységeink összehangolását az INA-val.

Bruttó kőolajtermelés (kondenzátumokkal)

Földgáztermelés (nettó szárazgáz)

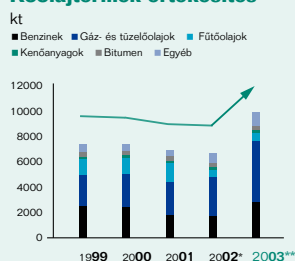

Feldolgozás és kereskedelem

Az integrált ellátási lánc hatékonyságának növelése, a versenylőnyök kihasználása további értéknövelés céljából

Az üzleti szegmens a kőolaj és egyéb finomítói alapanyagok, továbbá az olajtermékek beszerzését, finomítását, szállítását, nagykereskedelmi és kiskereskedelmi értékesítését végzi. Az üzleti szegmens célja a hatékonyság és az értékesítés növelése az integrált ellátási lánc menedzsment rendszer, illetve a magas termékminőség, a kiváló eszközpark és a régióbeli piacok földrajzi helyzetének kihasználása révén. A Lakossági Szolgáltatások a termékek és szolgáltatások kiskereskedelmi értékesítését végzi a hazai és nemzetközi töltőállomás-hálózat működtetésével. A kiskereskedelmi üzlet célja a hálózat hatékonyságának javítása, a vevőkre irányuló figyelem és a vásárlói lojalitás növelése, és a hálózat szelektív bővítése a régióban.

Kőolajtermék-értékesítés

* MOL-csoport vegyipari alapanyagok nélkül

** MOL-csoport vegyipari alapanyagok nélkül, Slovnafttal

A 2003. év legfontosabb eredményei

- **Magasabb nyereség.** A szinergiák fokozódó kihasználása, a tevékenységek egyre szélesebb körű és mélyebb harmonizálása a Slovnafttal – beleértve a közös tervezést, a közös kőolajbeszerzést, a finomítói leállások, valamint az értékesítési tevékenység összehangolását, a logisztikai költségmegtakarítási lehetőségek kihasználását (swap-ok), a szakmai tapasztalatok összegzését – mind hozzájárult a szegmens kedvező eredményéhez és regionális versenyképességének megtartásához.

- **Egyik kulcs exportpiacunk további fejlesztése.** Legfontosabb exportpiacunkon, Ausztriában, a Bécs közeli Korneuburgban szeptemberben nagykereskedelmi üzemanyag-tároló telepet nyitottunk meg, mely által lehetővé vált kisebb mennyiségű tételek kiszolgálása, a helyi töltőállomás-hálózatok és végfelhasználók közvetlen, szolgáltatásokat is magában foglaló ellátása. A Korneuburgból értékesített üzemanyagok a százhalmombattai és a pozsonyi finomítóból uszályon érkeznek.

- **Az EU követelmények teljesítése.** Az EU 2005. évi termékminőségi követelményei teljesítéséhez szükséges beruházások megvalósítása jó ütemben halad. Felkészültünk arra, hogy az ausztriai piacon az erősödő minőségi verseny követelményének eleget téve, 2004. január 1-jétől e relációba kizárólag maximum 10 ppm kéntartalmú üzemanyagokat értékezzünk.

- **Töltőállomásaink hatékonysága.** 2003-ban is folytattuk a töltőállomások hatékonyságát növelő programunkat Magyarországon és Szlovákiában, melynek eredményeként nagy számú alacsony forgalmú kút bezárására került sor. Ennek ellenére piaci részesedésünket stabilan megtartottuk. A hatékonyságnövelő program következtében a MOL egy töltőállomásra jutó értékesítése Magyarországon

2%-kal javult, míg Szlovákiában 11%-kal emelkedett az előző évhez képest. Aktív értékesítéssel stabilizáltuk a Tempo 99 EVO prémium benzin értékesítését, így ólom- és kénmentes üzemanyagunk részesedése az összes benzinértékesítésen belül elérte a 3%-ot.

- **A Shop 24 koncepció kiterjesztése.** Hálózatfejlesztésünk legfontosabb eredménye az új belső designnal megjelenő Shop 24-es átalakítások folytatása. Az új kialakítású shopok áttekinthetőbbek, az árubemutató egységesebb lett, a vásárlási útvonal kialakítása elősegíti az értékesítést. Az év végéig további 38 kutat alakítottunk át új belső designra, és a sikeres fogadtatás miatt ezt tovább folytatjuk a következő évben is. Szlovákiában a hálózati rekonstrukciós program keretében több mint 80 töltőállomás átalakítása történt meg, tovább erősítve ezzel is a piacon egységes megjelenésünket, szolgáltatási szintünket és pozíciónkat.

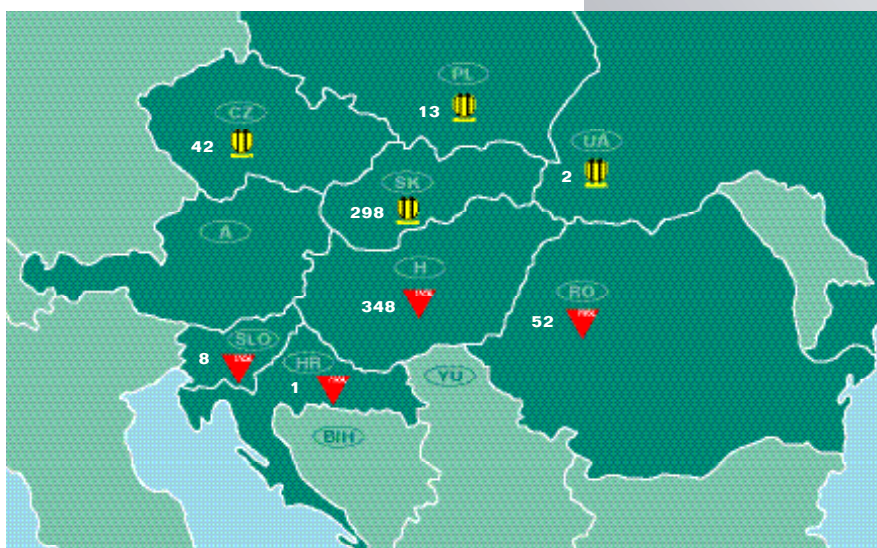
- **A nemzetközi hálózat bővítése.** Romániában is sikeres évet zártunk, a hálózat már pozitív eredménnyel járul hozzá a cég eredményességéhez. Sikeres flottakártya-programunk révén egy stabil fogyasztói kört alakítottunk ki. Huszonhárom Shell-töltőállomás megvásárlásával hálózatunkat országossá tettük. Stratégiánkkal összhangban, Szlovéniában újraindítottuk a hálózatfejlesztést, és év végére már nyolc töltőállomással rendelkezünk a piacon. Célunk középtávon a 10%-os piaci részesedés elérése, 40 db töltőállomással. Lengyelországban 9 új kutat nyitottunk 2003-ban, így év végére összesen 13 töltőállomást üzemeltettünk, nagyobb részt franchise formában. Célunk egy hatékonyan működő és meghatározó jelentőségű töltőállomás-hálózat elérése a dél-lengyelországi régióban.

Kitekintés

2004-ben legfontosabb feladatunknak a MOL-csoporton belüli – MOL–Slo-naft–TVK – integráció eredményes megvalósítását tartjuk. A regionális piacokon való együttes fellépéstől, továbbá az alapanyag-beszerezés és a ter-

melés összehangolásától, az együttes technológiai képességek maximális kihasználásától piaci pozíciónk erősítését és a költségek csökkenését várjuk. A hatékonyabb döntéshozatal azt eredményezi, hogy hamarabb tudunk reagálni a piac, a vevői igények változásaira, s ami a legfontosabb: növeljük partnereink elégedettségét és a MOL-csoport iránti bizalmát.

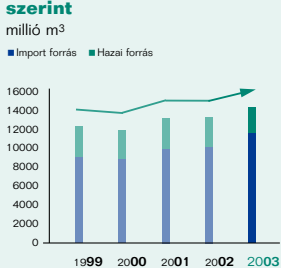

Földgáz

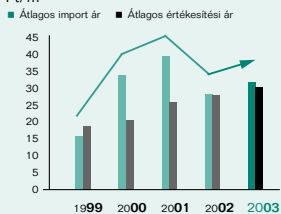
Az eredmények maximalizálása egy új szabályozási környezetben

A divízió felelős a földgáz importálásáért, szállításáért, tárolásáért és nagykereskedelméért, továbbá feladata a külső kulcspiacok számára a földgáz tranzitszállítása. A divízió célja a megbízható földgázellátás fenntartása, a divízió eszközeinek hatékony üzemeltetése, valamint a tevékenység befektetett eszközei utáni korrekt megtérülés elérése. Az újonnan létrejött leányvállalatok számára az egyik fő kihívás a meglévő fogyasztók megtartása az új, liberalizált piacon.

Földgáz értékesítés források szerint

Átlagos import ár Átlagos értékesítési ár

A 2003. év legfontosabb eredményei

- **Az új gázüzleti szabályozás pozitív hatása.** 2003-ban társaságunk aktívan részt vett az új gázszabályozási környezet előkészítésében és hatósági egyeztetésében. Júniusban kihirdették az EU-direktívának megfelelő, a gázellátásról szóló új törvényt (GET), majd folyamatosan jelentek meg a hozzá kapcsolódó jogszabályok. Az új gáztörvény lehetővé teszi

a gázpiac fokozatos megnyitását. 2004. január 1-jétől valamennyi nem lakossági fogyasztó jogosult földgáz-igényét saját választása alapján a közüzemi szerződés keretei között vagy szabadon, kereskedelmi szerződés keretében kielégíteni.

- **Jelentős javulás a működési környezetben.** Az új szabályozás bevezetését követően a nagykereskedelmi árnál az átlagos importár lett az árképzés alapja, amely figyelembe veszi a közüzemi nagykereskedő valamennyi igazolható költségét. Új szállítási és tárolási tarifák kerültek bevezetésre, melyek az átértékelt eszközértéket figyelembe véve megfelelő megtérülést nyújtanak a szállítási és tárolási tevékenységek tekintetében (8,5% szállítás, 10% tárolás). Elsőként a nem-lakossági szegmensben, majd 2004. január 1-jétől minden szegmensben piaci alapú ár került bevezetésre. A lakosság részbeni kompenzálására egy kompenzációs rendszer lett felállítva, amely egy bizonyos éves fogyasztás alatt csökkenti az árakat. A kompenzációs rendszer fedezetéül közvetlenül a hazai gáztermelés után fizetendő megemelt bányajáradék szolgál, amely a következő években fokozatosan csökkenni fog.

- **Változások az üzlet struktúrájában.** A MOL 2003. december 31-től gázüzleti tevékenységeit (keres-

kedelem, tárolás, szállítás) három, 100%-os MOL tulajdonú, önálló jogi személyiségű társaságba szervezte ki. A kiszervezés biztosítja a gázüzleti tevékenységek átlátható működését, és megfelelő rugalmasságot biztosít az esetleges partnerbevonás során.

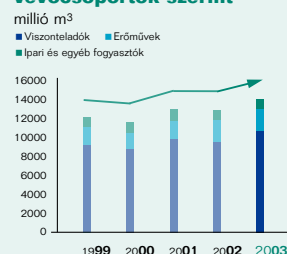
- **A piac igényeire reagálva.** A 2002/2003-as rendkívül hideg tél ellenére a MOL képes volt kielégíteni a váratlanul magas gázkeresletet. A 2003. első negyedévben tapasztalt rendkívül hideg tél, az erőművek növekvő igénye és a Paksi Atomerőmű részleges leállása következtében a gázértékesítés rekord szintet ért el, meghaladva a 14 Mrd m³-t. 2003-ban jelentős figyelmet fordítottunk a nemzetközi tranzitüzlet fejlesztésére. Középtávon társaságunk jelentős lehetőségeket lát a tranzit mennyiségének növelésére mind Bosznia, mind Szerbia esetében, emellett vizsgáljuk a tranzitszállítások bővítésének lehetőségeit az egyéb szomszédos piacok felé.
- **Kapcsolódó tevékenységeink divesztíciója.** 2003-ban értékesítettük gáz kiskereskedelmi érdekeltségünknek többségét, amely több mint 40 millió dollár tőkeátcsoportosítást tett lehetővé. Ezt követően 2004 januárjában értékesítésre került az ÉGÁZ Rt. és a DÉGÁZ Rt. társaságokban lévő MOL kisebbségi részesedés.

Kitekintés

Az új gáztörvény és az ennek megfelelő ár- és tarifarendeletek következtében az üzletág 2004-es kilátásai sokkal kedvezőbbek az előző évinél. Az árszabályozás következetes alkalmazásával a közüzemi nagykereskedő minden költsége megtérül, a rendszerhasználati díjak pedig biztosítják a szállítás és tárolás nyereséges működését.

2004. februárban a társaság Igazgatósága felhatalmazta a társaság menedzsmentjét ajánlatok bekérésére a három kiszervezett gáztársaság esetleges részbeni értékesítésével és partnerbevonásával kapcsolatban. Ez a lépés – melyet az új, korrekt és átlátható működési környezet tett lehetővé – hozzájárul, hogy a gázüzlettel kapcsolatos befektetések értékét és ezáltal a teljes vállalati értéket maximalizáljuk.

Földgáz értékesítés vevőcsoportok szerint

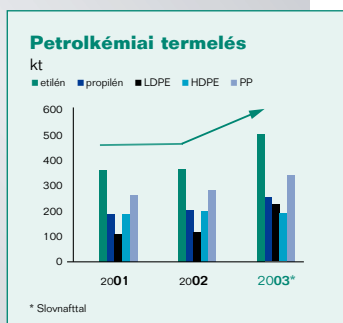

Petrolkémia

Közép-Európa petrolkémiai kulcsszereplője

A MOL-csoport petrolkémiai szegmense a közép-kelet-európai régió polietilén- és polipropilén-piacának egyik vezető szereplője, amely magában foglalja a TVK Rt. és a Slovnaft olefin- és poliolefin-gyártó kapacitásait is. A szegmens integrált termelési struktúrában a csoport finomítóiból származó, különböző folyékony és gáz halmazállapotú szénhidrogének felhasználásával műanyagipari alapanyagokat, poliolefineket – HDPE, LDPE, PP homo- és kopolimereket – állít elő. Az előállított polimerek integrált értékesítési csatornákon keresztül jutnak el a hazai és régiós vevőkhöz, elsősorban végfelhasználókhöz.

A 2003. év legfontosabb eredményei

- **Fókuszban a hatékonyság, a kedvezőtlen makroökonomiai tendenciák elleni küzdelem.** A közép-európai országok gazdasága tovább növekedett 2003-ban, de a vártnál lassabb mértékben. Az alacsonyabb kereslet és termékárresek negatív hatásainak ellensúlyozására a menedzsment folytatta a hatékonyságjavítási programokat és a szigorú költségkontrollt, valamint törekedett a MOL-csoporton belüli szinergiák maximális kihasználására.

- **Petrolkémiai tevékenységek integrációja.** 2003-ban a MOL megtette a szükséges előkészületeket, hogy 2004. január 1-jétől létrejöjjön az integrált petrolkémiai szegmens, egyesítve a TVK és a Slovnaft vegyipari termelési és kereskedelmi tevékenységét. Ez a lépés hozzájárul az ellátási optimalizáció növeléséhez, a jobb termékportfólió kialakításához, amellyel a társaságoknál jelentős mértékű szinergia és hatékonyságjavulás érhető el.

- **Egycsatornás értékesítési rendszer sikeres megvalósítása.** A gyenge polimer kereslet ellenére a petrolkémiai szegmens értékesítése hasonlóan alakult az előző évihez, amihez nagyban hozzájárult az egycsatornás értékesítési rendszer bevezetése a német, olasz és lengyel piacokon. Az egycsatornás értékesítési rendszer célja a végfelhasználók felé történő eladások növelése, az árazás és értékesítési hatékonyság javítása.

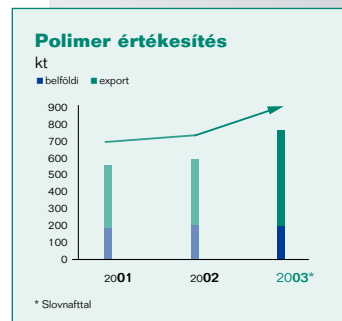
• **Európai mércével is jelentős üzemméret elérése.** Az 1999-ben elfogadott stratégiával összhangban, a kedvező régiós piaci kilátásokra alapozva a MOL-csoport a vegyipari üzlet összehangolt fejlesztését határozta el, melynek révén a MOL-csoport petrolkémiai tevékenysége európai mércével is jelentős méretet érhet el. A Tiszaújvárosban megvalósuló Petrolkémiai Fejlesztési Program tervezett költsége 430 millió euró. A beruházás eredményeként nemcsak a termelőkapacitás bővül, hanem a termékportfólió is szélesedik, és a költséghatékonyság is növekszik. A program legjelentősebb projektjei a 250 kt/év kapacitású etiléngyár felépítése, melynek révén a TVK etiléntermelő kapacitása 620 kt/évre nő, valamint egy új, 200 kt/év kapacitású, nagysűrűségű bimodális polietiléngyár megvalósítása. Az eszközök és anyagok beszerzése az elfogadott ütemterveknek megfelelően halad, csakúgy, mint az üzemek és létesítmények kivitelezése. A teljes program megvalósítása költségkereten belül folyik, és várhatóan a tervezett határidőre megvalósul.

A fejlesztés másik nagy projektje Pózsonyban egy új, 255 kt/év névleges kapacitású polipropilén üzem építése. A projekt célja a MOL-csoport propiléntöbbletének hasznosítása, a két meglévő korszerűtlen üzem kapacitásainak kiváltása, valamint a polipropilénminőség fejlesztése, a választék bővítése és a piaci részesedés

növelése. A kivitelezés a gyorsított ütemterv szerint halad, és a projekt várhatóan a tervezett 135 millió eurós költségkereten belül a tervezett határidőre megvalósul.

Kitekintés

Gazdasági elemzők várakozása szerint a 2003-ban Európában tapasztalt fokozatos gazdasági élénkülés folytatódik, kismértékben fel is gyorsul 2004-ben és ez kedvezően hat a polimer termékek keresletére. A TVK Petrolkémiai Fejlesztési Programjának megvalósítása várhatóan a tervezett határidőre, 2004 végéig befejeződik. A megnövekedett kapacitással a csoport képes lesz a várható keresletnövekedés kielégítésére és kihasználására.

Stratégiai partnereink

Slovnaft

2003 végén a MOL 70%-os tulajdonrészrel rendelkezett a Slovnaftban, Szlovákia vezető olaj- és vegyipari cégében, amely árbevételét tekintve az egyik legnagyobb cég Szlovákiában.

A két társaság közötti együttműködés 2000-ben kezdődött, amikor a MOL 36,2%-os tulajdonrészt szerzett a Slovnaftban, és stratégiai partneri megállapodást kötött az üzleti együttműködés és a társaság közös irányítása érdekében. 2003-ban a Slovintegra és Slovvena társaságokkal lebonyolított tranzakció keretében a MOL további 31,6%-os tulajdonrészt vásárolt. A tranzakció eredményeképpen a Slov-

integra és a Slovvena a MOL 9,99%-os tulajdonosaivá váltak. A szlovák jogszabályoknak megfelelően a MOL 2003 novemberében nyilvános vételi ajánlatot tett a Slovnaft részvényeire, amit 2004 januárjában sikeresen lezárt. A vételi ajánlat után a MOL részesedése a Slovnaftban 98,4%-ra növekedett.

A Slovnaft tranzakció az első sikeresen megvalósított regionális tranzakció volt Közép-Európa olajiparában. Hiszünk abban, hogy a Slovnaftban szerzett többségi tulajdonunk lehetővé teszi, hogy további sinergiákat és előnyöket realizáljunk a két cég közötti szoros együttműködés révén. A két cég között kiaknázható sinergiák nagyságát jól érzékelteti, hogy 2003-ban a két cég által realizált sinergiák összértéke elérte a 15 millió dollárt, a 2002-ig elért 45 millió dolláron túl. A MOL és a Slovnaft közösen dolgozik az Európai Unió által 2005-re megszabott üzemanyag-minőségi előírások megvalósítása érdekében. A licenz megszerzésének fázisában már előnyöket jelentett az együttműködés. Az év folyamán sikeresen lezártuk az integrációs folyamatot, így 2004. január 1-jétől a MOL és a Slovnaft üzleti szempontból integrált egységként működik. Ez biztosítja, hogy a jövőben további hatékonyságjavulást érjünk el, és további sinergiák kerüljenek kiaknázásra.

TVK

A TVK Magyarország vezető petrolkémiai társasága, amely az egyedüli olefin- és poliolefin-gyártó Magyarországon.

1999-ben és 2000-ben a MOL 32,9%-os részesedést szerzett a TVK-ban, majd 2001-ben egy nyilvános vételi ajánlat után részesedése 34,5%-ra emelkedett. A Matura GmbH felé fennálló, a részvények 9,8%-ára vonatkozó opció 2003. novemberi lehívását követően a MOL-csoport 2003. december 31-én 44,3%-

os tulajdonosa volt a TVK-nak. A befektetés összértéke 2003. év végén 58,4 milliárd Ft. 2004. március 26-án a Hermész Kft., a MOL leányvállalata lehívta a MOL 8,02% TVK részvényre vonatkozó vételi opcióját. Az opció lehívását követően a MOL közvetlen és közvetett befolyása a TVK-ban 52,3%-ra változott.

A MOL TVK-ban lévő stratégiai befektetése azon stratégiai célkitűzést hivatott megvalósítani, hogy a társaság stabil petrokémiai alapanyagpiacot teremtsen a finomítói termékek jelentős része számára, illetve, hogy kihasználja az értéklánc további integrációjában és a szorosabb csoport szintű kooperációban rejlő szinergikus lehetőségeket. A régióban tapasztalható kereslet növekedése a polimer termékek iránt jelentősen magasabb, mint a finomítói termékek keresletének növekedése. A TVK a fő petrokémiai tevékenységekre fókuszálva, 2002-ben számos nem alaptevékenységhez tartozó leányvállalatát értékesítette. A nem alaptevékenységekhez tartozó tevékenységek leválasztása egyéb, racionalizáló programokkal együtt ebben az évben 14%-os létszámcsökkentést eredményezett a vállalatnál.

INA

A MOL jelenleg 25% plusz egy részvény tulajdoni hányadot birtokol Horvátország fő olajvállalatában, az INA-ban. A MOL a horvát kormánnyal és az INA-val kötött tranzakciós szerződések alapján, 2003. július 17-én vásárolta meg részesezését. A tranzakció 2003. november 10-én a zárási feltételek (többek között a magyar és a horvát versenyhivatal jóváhagyása és a szlovén versenyhivatal hozzájárulása) teljesülését követően zárult. A MOL által fizetett teljes vételár 505 M USD volt.

Az INA-val és a horvát kormánnyal kötött szerződések teremtik meg az INA és a MOL együttműködésének kereteit, különös tekintettel a MOL jogaira, vállalásaira és tulajdonosi pozíciójának fokozott védelmére.

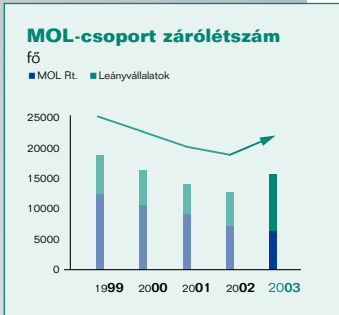

A szerződésekkel összhangban az együttműködés elősegítése céljából a MOL a saját szakmai felsővezetéséből két tagot delegált az INA Felügyelőbizottságába és Igazgatóságába (a társaság Pénzügyi Igazgatói és Társasági Szolgáltatások Igazgatói pozícióiba).

A MOL meggyőződése, hogy az INA, a stratégiai balti-adriai folyosón belüli elhelyezkedése és a horvát, szlovén és albán piacokon lévő ereje miatt jól pozicionált a közép-európai piacon. A MOL a két társaság marketingtevékenységének összehangolását és a képességek transzferének elősegítését tervezi, és várható, hogy a két társaság a közös részvétel szempontjából is értékel majd bizonyos új projekt lehetőségeket.

Az együttműködő társaságok egyedülálló helyzetben vannak a gyorsan fejlődő közép-európai olajpiacon, és vezető pozícióval rendelkeznek a horvát, a magyar és a szlovák piacokon. Ezen túlmenően stratégiai szempontból is jó lehetőségük van további közép-európai terjeszkedésre. A MOL, az INA és a Slovnaft összevontan 450.000 hordó/nap finomítói kapacitással, kilenc országban közel 1.200 töltőállomással, továbbá a MOL és az INA 500 mboe-t meghaladó bizonyított készlettel és 150.000 boe napi termeléssel rendelkeznek.

Társasági értékek

Értékteremtés, mint a növekedés mozgatórugója

Stratégiai célunk, hogy Közép-Kelet-Európa meghatározó olajtársaságává váljunk, amelynek működése a Baltikumtól az Adriáig terjed. A cél elérése érdekében olyan vállalati struktúrát és irányítási rendszert alakítottunk ki, amely elősegíti a cég növekedését és üzleti működésének kiterjesztését a térségben. Ahol azt a stratégiánk megkívánja, a MOL-csoport vállalatai szervezetenként és működésükben integráltak, míg más esetekben az együttműködés regionális mátrix szervezetben valósul meg.

Humán értékeink

Az integrált működéshez a zavartalan átmenet érdekében és az üzleti kiválóság elérése céljából újragondoltuk jövőképeinket és meghatároztuk azokat a főbb értékeinket, amelyeknek vezérelniük kell jövőbeli stratégiánkat, működésünket, és ezt intenzív belső kommunikációval tettük ismertté. Ezen értékek alapján MOL-csoport szintű program keretében egységesítjük a vezetési stílust és módszereket.

Sikeresen valósítottuk meg számos humán rendszerünk, mint a teljesítménymenedzselési, besorolási és kompenzáció menedzsment rendszer integrációját, és törekszünk arra, hogy a MOL-csoport vállalataiban létező legjobb humán erőforrásgyakorlatokat alkalmazzuk. Egységesen kialakított és működtetett teljesítménymenedzselési rendszerünk biztosítja, hogy vezetőink a személyre lebontott célkitűzések elérésével megvalósítsák stratégiánkat.

A változó környezeti hatásokhoz igazítva alakítjuk ki részben a piacról megszerezhető legjobb ismeretek megszerzésére, és a MOL-csoportban rendelkezésre álló legjobb gyakorlatok megosztására alapozva képzési-fejlesztési rendszereinket. Az egy főre eső több mint százezer forint képzési költség is jelzi: fontosnak tartjuk, hogy munkatársaink megfelelő, naprakész ismeretekkel rendelkezzenek. Ezt hatékonyan támogatja a 2003-as évben kifejlesztett és a munkavállalók egyre szélesebb körére kiterjesztett E-Learning rendszer.

Egészségvédelem, biztonság-technika és környezetvédelem

Célunk, hogy munkavállalóinkat biztonságos munkahelyeken foglalkoztassuk, és tevékenységünk ne jelentsen veszélyt a lakosságra, valamint a környezet értékeire. Az elmúlt évet illetően jelentős sikerekkel büszkélkedhetünk, társaságunk kiváló EBK teljesítményt ért el 2003-ban.

- A MOL Rt. fennállása óta 2003-ban történt a legkevesebb munkabaleset.
- Az 1 millió ledolgozott órára jutó esetszám, a baleseti frekvencia is jóval kedvezőbb, mint egy évvel korábban: e mutató 2003-ban mintegy 28%-kal javult.

Iparágunk nagyfokú tűz- és robbanásveszélyessége ellenére tovább folytatódott a tüzesetek számának csökkenésében megmutatkozó, immáron évek óta

tartó kedvező tendencia. 2003-ban mindössze 5 tüzesetet regisztráltunk, így a biztonsági helyzetet jellemző mutatószámunk több mint 60%-kal javult.

A környezetvédelem területén a múltbéli tevékenységünkben eredő kötelezettségeink teljesítésére 2003-ban több mint 4,7 Mrd forintot fordítottunk, az e célra elkülönített céltartalék felszabadításával. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően 2003 júliusában is lefolytattuk a MOL-csoport környezetvédelmi kötelezettségeinek belső felülvizsgálatát, melynek eredményéből megállapítható, hogy a 2002 júliusában lezárt belső audit óta teljesített környezetvédelmi ráfordítások értéke elérte a 7,7 milliárd Ft-ot.

Az egészségvédelmi, biztonságtechnikai és környezetvédelmi adatok és információk egységes rendszerben történő kezelésének megvalósítására projektet indítottunk, amelynek eredményeként 2004-től korszerű informatikai rendszer támogatja az EBK tevékenységet is.

A MOL Rt. EBK politikájában kinyilvánított szándék megvalósítása, valamint a jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében indított EBK kockázatelemzési és értékelési projektet 2003 elején eredményesen lezártuk.

Társaságunk elnök-vezérigazgatója 2003-ban második alkalommal jutalmazta EBK Elnöki-díjjal az eredményeink javításához 2002-ben kiemelkedően hozzájáruló egyéni, szervezeti és tagvállalati tevékenységet.

Kemény munka és folyamatos önfejlesztés

A cégcsoport a minőségmenedzsmentet olyan vállalatvezetési filozófiának tekinti, amellyel megvalósíthatja üzleti kiválóságát. A MOL-csoport menedzsmentje elkötelezte magát az ügyfél- és minőségközpontú működés és az üzleti kiválósági modell alkalmazása mellett.

A minőségmenedzsment a vállalatirányítás szintjén a MOL-csoport szintű minőségpolitika, a mindenkori minőségmenedzsment irányelvek és követelmények mentén, valamint a megvalósításukra indított programok és akciók végrehajtásával érvényesül. Társasági szintű projektek keretében valósítjuk meg az egyes stratégiai törekvéseinket, így a tanúsított rendszerek fejlesztését, a beszállító menedzsment rendszer fejlesztését, vagy az EFQM (European Foundation for Quality Management) modell alapú önértékelésre való felkészülést.

A MOL-csoport egy hosszú távú fejlesztési projektet (Kiválóság 2008) indított el, amelynek célja a szervezetfejlesztési potenciálok feltárása és kihasználása, a menedzsment módszerek és eszközök továbbfejlesztése és a csoporton belüli kiváló szervezetek további motiválása. A projekt csoport szinten harmonizálja és összemérhetővé teszi a külső és belső vevői elégedettségmérés módszereket, valamint a munkatársi elégedettségmérés módszerét.

Operatív szinten tanúsított szabványos irányítási rendszereket működtetünk azokon a területeken, ahol azt a vevői igények elvárják, vagy jogszabályok előírják számunkra. Vizsgáló laboratóriu-

lyamatok, az erőforrások menedzselésében és ezek következtében az üzleti eredményekben.

Tiszteljük a nemzeti és helyi kultúrákat

A társadalmi kapcsolatok ápolása nagy hangsúlyt kap társaságunk napi életében, és ennek alátámasztását szolgálja mecenatúra- és szponzorálási tevékenységünk. Társaságunk – mint a társadalmi környezete iránt felelősséget érző vállalat – elkötelezett a nyitottság elve és a magas etikai követelmények iránt.

maink mindegyike akkreditált laboratóriumként működik.

A 2002-es alapítás óta a tavalyi évben az Elnöki Minőség Díj pályázatát immár másodszor hirdettük meg. Az Elnöki Minőség Díj pályázat elkészítésének módszere és kritériumrendszere megegyezik az EFQM Kiválóság Modellével. Az Elnöki Minőség Díjat azon szervezetek nyerhetik el, amelyek pályázatukban a legjobb teljesítményt tudják bemutatni a vevői és dolgozói elégedettségben, a társadalomra gyakorolt hatásban, a fo-

Mecenatúratevékenységünkben különös figyelmet fordítunk a jövő generációi, a gyermekgyógyászat és a társadalmilag hátrányos helyzetűek iránt. 2003-ban ennek jegyében támogattuk többek között a Gyermekmentő Szolgálatot, a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot és az Országos Mentőszolgálatot.

Meggyőződésünk, hogy Magyarország legnagyobb vállalataként meghatározó szerepet kell vállalnunk a kulturális és sportéletben. Szponzorációs tevékenységünk előre meghatározott és következetes követelményrendszerre, valamint teljesítményösztönzésre épül, és összhangban van társaságunk stratégiai célkitűzéseivel. Kiváltképp a nagy társadalmi elismertséget kiváltó események támogatását részesítjük előnyben.

Fontos mecénásai vagyunk több hazai kulturális intézménynek, képzőművészeti eseménynek és színházi előadásnak.

Egyéb sportágak szponzorációja mellett a legeredményesebb hazai sportág, a kajak-kenu támogatása a legismertebb. Természetesen a MOL tevékenységéhez szorosan kapcsolódó technikai sportokat is kiemelt figyelemmel kísérjük.

A multinacionális társasággá váló MOL számára természetes, hogy szponzorációs tevékenységét Magyarországon kívülre, a közép-kelet-európai régióra is kiterjeszti.

A vezetés beszámolója és elemzése a pénzügyi helyzetről, valamint a működés eredményeiről

Kiemelt pénzügyi eredmények

- A Kutatás és Termelés szegmens 2003. évi üzleti eredménye 43,2 Mrd Ft-ra csökkent az előző évi 51,4 Mrd Ft-ról, a közel állandó forintban kifejezett kőolajárak és a kőolajtermelés 67%-os növekedésének együttes hatása ellenére, a hazai gázkitermeléshez kapcsolódó többlet bányajáradék bevezetésének következtében. A többlet bányajáradék hatását kiszűrve az üzleti nyereség éves szinten 16%-kal 59,4 Mrd Ft-ra növekedett.
- A Feldolgozás és Kereskedelem szegmens üzleti eredmény hozzájárulása 67,9 Mrd Ft volt, amely 82%-os növekedés a 2002. évhez képest, legfőképp a magasabb finomítói árrékek pozitív hatását, illetve a Slovnaft konszolidációját tükrözve, melyet részben ellensúlyozott a forint erősödésének negatív hatása.
- A Földgáz szegmens üzleti nyeresége 6,2 Mrd Ft volt, szemben a 2002. évi 0,2 Mrd Ft nyereséggel, mivel a gázkereskedelmi portfólió részleges értékesítéséből származó 11,2 Mrd Ft nyereség ellensúlyozta az 5,0 Mrd Ft normál működésből származó üzleti veszteséget.
- A Petrolkémia szegmens üzleti nyeresége 2003. évben 1,3 Mrd Ft-ra csökkent a 2002. évi 3,1 Mrd Ft nyereségről. A csökkenés oka legfőképp a kedvezőtlen vegyipari környezet volt, különösen 2003 harmadik negyedében.
- A forgótőke-változás és az adófizetés előtti működési cash flow 23%-kal 185,4 Mrd Ft-ra nőtt. A forgótőke-változás és az adófizetés hatását figyelembe véve a működési cash flow 21%-kal 203,2 Mrd Ft-ra növekedett.
- Az egy részvényre jutó eredmény (EPS) 675 Ft-ról 985 Ft-ra emelkedett a 2003. évben.

Működési környezet áttekintése

A nemzetközi, a regionális és a hazai gazdasági környezet alakulása jelentős hatással volt a MOL 2003. évi pénzügyi és működési teljesítményére. Az eredményt különösen pozitívan befolyásolta a finomítói árrékek jelentős növekedése 2002. évhez képest. A magyarországi fogyasztói inflációs ráta 2003-ban 4,7%, míg 2002-ben 5,3% volt. Szlovákiában a fogyasztói inflációs ráta 2003-ban 8,5%, 2002-ben 3,3% volt. A forint erősödött az USA-dollárral szemben: az éves átlagos árfolyam 2002-ben 258,0 Ft/USD, míg 2003-ban 224,4 Ft/USD volt. A forint az euróval szemben 4,3%-os gyengülést mutatott a 2002. évi 5,3%-os erősödéssel szemben. A szlovák korona 2003-ban 2,8%-kal erősödött az euróval szemben. A magyar GDP növekedési üteme 2003-ban 2,9% volt, a 2002. évi 3,5%-kal szemben. Szlovákiában a GDP növekedési üteme 4,2% volt 2003-ban (2002-ben 4,4%). Közép-Európában nőtt az üzemanyagok iránti kereslet, becslésünk szerint a motorbenzin iránti kereslet 2,7%-kal, a motorikus gázolaj iránti kereslet 5,4%-kal növekedett 2003-ban.

2003-ban a Brent kőolaj dollárban számolt átlagos árszintje több mint 15%-kal növekedett. A fő olajtermékek jegyzésárai 2003-ban a kőolajár növekedésnél nagyobb mértékben emelkedtek, ennek következtében a kőolaj-feldolgozás eredményességét alapvetően meghatározó crack spread-ek is jelentősen növekedtek az előző évihez képest. Az átlagos Brent kőolajár 28,8 USD/hordó volt, szemben az előző évi 25,0 USD/hordó átlagárral. Az orosz Ural Blend – a MOL Rt. kőolajvásárlásában meghatározó kőolajtípus – átlagos mediterrán tőzsdei jegyzésére 27,0 USD/hordó volt, ami 14%-os növekedés a 2002. évi 23,7 USD/hordó árhoz képest. Az átlagos FOB Med benzinár 18,8%-kal, a gázolajár 24,2%-kal, a vegyipari benzinár pedig 22%-kal emelkedett. A MOL fő termékeinek crack spread-jei (az adott kőolajtermék és a Brent kőolaj jegyzésére közötti különbség) jelentősen nőttek. A benzin FOB Med átlagos crack spread-je 32,6%-kal, a gázolajé 102,3%-kal, a vegyipari benziné 93,8%-kal emelkedett.

Míg a kőolajipari termékek piaca teljes mértékben liberalizált, a MOL Rt. földgázüzlete szabályozott. Az 59/1995 IKM (Ipari és Kereskedelmi Minisztérium) árszabályozási rendelet 2002. június 30-án hatályát veszítette, az új EU-konform rendelet pedig csak 2004. január 1-jétől lépett életbe (69/2003 GKM), így a 2003-as ármegállapítások (május 15-én és október 15-én) árszabályozási rendelet hiányában valósultak meg. A 2003-as év átmenetet jelentett egy piaci alapokon nyugvó árszabályozási rendszerbe fenntartva a kettős árrendszert (magasabb nagykereskedelmi ár a nagy, 500 m³/óra feletti ipari fogyasztók felé) az év nagy részében. Az október 15-i nem lakossági fogyasztók felé történő 16%-os áremelést követően azonban a nem lakossági fogyasztók piaci áron vásárolták a földgázt, összhangban a 2004. január 1-jétől hatályos új szabályozással. Bár 2003-ban még nem hatályos, de fontos megjegyezni, hogy a 2003. decemberi átlagosan 12,6%-os gázáremelést követően 2004. január 1-jétől a földgáz nagykereskedelmi ára egységes lett, és a szabályozás szerint fedezi a (jelenleg MOL tulajdonban álló) közüzemi nagykereskedő valamennyi igazolt költségét.

Az import földgáz átlagos beszerzési ára 2003-ban 12,4%-kal, 31,8 Ft/m³-re növekedett, míg az éves átlagos értékesítési átlagár 2002-höz képest 7,5%-kal 30,1 Ft/m³-re (+2,1 Ft/m³) emelkedett.

A földgáz és egyes finomított termékek értékesítését nagymértékben befolyásolják éven belül az időjárási viszonyokban bekövetkező változások. A MOL-csoport működési eredményeiben ugyan tükröződnek ezeknek a szezonális keresleti ingadozásoknak a hatásai, de a Társaság integrált jellege következtében ezek a hatások mérsékeltebbek. A földgáz és a tüzelőanyagként felhasznált kőolajtermékek iránti kereslet ál-

talában a harmadik negyedévben a legalacsonyabb, október és március között pedig a legmagasabb. Az üzemanyagok iránti kereslet jellemzően a második és harmadik negyedévben a legmagasabb, és az első negyedévben a legalacsonyabb.

A Társaság a Magyarországon termelt földgáz és kőolaj után a magyar államnak 12% bányajáradékot fizet. A 2003-ban elfogadott Gáztörvény (GET) és a kapcsolódó végrehajtási rendeletek alapján a MOL Rt. 1998 előtt termelésbe állított mezőiből származó földgáztermelést terhelő bányajáradék mértéke 12%-ról – az augusztus 9-től december 31-ig terjedő időszakban – átlagosan 69%-ra nőtt. A változás miatt a földgáz utáni többlet bányajáradék befizetési kötelezettség 16,2 Mrd Ft-tal rontotta a Kutatás-termelés szegmens 2003. évi eredményét. Az elkövetkező években a bányajáradék %-os mértéke – normalizálódó jövőbeni kőolajárakat feltételezve – egy meghatározott formula szerint fokozatosan a korábbi 12%-ra fog csökkenni.

Fontosabb pénzügyi adatok szegmensenként

Konszolidált nettó külső árbevétel

(millió Ft)	2003	2002
Kutatás-termelés	10.287	4.486
Feldolgozás és Kereskedelem	890.639	652.886
Földgáz	430.162	359.639
Petrolkémia	169.006	123.014
Központ és egyéb	3.944	19.632
ÖSSZESEN	1.504.038	1.159.657

Konszolidált üzleti eredmény

(millió Ft)	2003	2002
Kutatás-termelés	43.201	51.355
Feldolgozás és Kereskedelem	67.931	37.350
Földgáz	6.164	195
Petrolkémia	1.271	3.108
Központ és egyéb	-35.614	-35.149
Szegmensek közötti átadás	-143	310
ÖSSZESEN	82.810	57.169

A nettó értékesítés csak a MOL-csoporton kívüli felek részére történő eladásokat foglalja magába. A szegmensek teljes 2003. évi értékesítése a következő volt: Kutatás-termelés 151.457 millió Ft, Feldolgozás és Kereskedelem 1.008.382 millió Ft, Földgáz 439.104 millió Ft, Petrolkémia 197.068 millió Ft, Központ és egyéb 25.060 millió Ft. Az üzleti eredmény mind a külső vevők felé, mind a Csoporton belül más szegmensek felé történő értékesítések eredményét foglalja magába. A Kutatás-termelés kőolajat, kondenzátumokat és PB-gázt ad át a Feldolgozás és Kereskedelemnek, valamint földgázt a Földgáz szegmensnek. A Feldolgozás és Kereskedelem vegyipari alapanyagot, propilént és izobutánt ad át a Petrolkémianak, a Petrolkémia szegmens különböző melléktermékeket a Feldolgozás és Kereskedelemnek. A belső transzferárak piaci alapon kerülnek megállapításra. A belföldön kitermelt földgáz esetében azonban a transzferár a szabályozott nagykereskedelmi ár csökkentve a tárolási, szállítási és készletezési díjjal, amennyiben értéke alacsonyabb az aktuális piaci árnál, mint ahogy az a 2003. és 2002. évben volt. A szegmens eredmények az adott divízióhoz tartozó teljes körűen konszolidált leányvállalatok eredményeit is tartalmazzák. A 2002-ben értékesített Nitrogénművek Rt., amelynek fő tevékenysége a műtrágyagyártás, a Központ és egyéb szegmensnél került bemutatásra. A 2003-ban értékesített MOL Chem Kft. (olajtermék nagykereskedő) a Feldolgozás és Kereskedelemnél volt kimutatva. A 2003-ban értékesített MOL-Gáz Kft. (gázszolgáltató), Zsámbékgáz Rt., Turuligáz Rt. és Kiskungáz Rt. (gázközmű vagyonkezelés) tevékenysége a Földgáz szegmensnél volt kimutatva. A szegmensek közötti átadás sor tartalmazza a nem realizált profit állományváltozásának üzemi eredményre gyakorolt hatását. Nem realizált eredmény akkor keletkezik, amikor az átadott termék az időszak végén készleten marad és csak a következő időszakban kerül értékesítésre a Csoporton kívülre. Szegmens eredmény szempontból az átadó az átadás időpontjában azonnal kimutatja az eredményt. Azonban társasági szinten csak a harmadik fél részére történő értékesítés időpontjában kerül kimutatásra az eredmény. Az előző években a nem realizált eredményhatás nem került elkülönítetten kimutatásra, hanem az átvevő szegmens eredményében szerepelt. Nem realizált eredmény főként a Kutatás-termelésből a Földgáz szegmensbe, illetve a Feldolgozás és Kereskedelembe a Petrolkémia szegmensbe történő átadáskor keletkezik.

Értékesítés árbevétele, működési költségek és üzleti eredmény

2003-ban a Csoport nettó árbevétele 30%-ot emelkedett és 1.504,0 Mrd Ft-ot tett ki, melyből 309,1 Mrd Ft a Sloznaft 2003. második negyedévtől történő teljes körű konszolidációjának hatása. A Csoport Magyarországon kívüli árbevétele 78%-kal növekedve 596,2 Mrd Ft volt, amely az összes árbevétel 40%-a. Az egyéb működési bevételek jelentős növekedését a MOL-csoportnak a gáz portfólió részleges eladásából származó 11,2 Mrd Ft nyeresége okozta.

Az anyagjellegű ráfordítások összege, figyelembe véve a Sloznaft teljes körű konszolidációját 36%-kal emelkedett. Ezen belül az anyagköltségek 60%-kal növekedtek, melyből 208,2 Mrd Ft (az összes anyagköltség 38%-a a Sloznaft hozzájárulása). Az eladott áruk beszerzési értékének 17%-os növekedése mögött elsősorban az értékesített földgáz mennyiségének jelentős növekedése és a magasabb import beszerzési ár állt. Az igénybe vett anyagjellegű szolgáltatások értéke 44%-kal emelkedett, elsősorban a Sloznaft 16,9 Mrd Ft konszolidációs hatása és a megnövekedett karbantartási kiadások következtében.

A személyi jellegű ráfordítások a Slovnaft 14,1 Mrd Ft-os hozzájárulása ellenére is csak 9%-kal növekedtek, tükrözve a létszámleépítési intézkedéseket. A Csoport záró létszáma, kiszűrve a Slovnaft 4.417 záró létszámát, 11.449 fő volt, szemben az előző évi 12.932 fővel. A MOL Rt. záró létszáma, figyelmen kívül hagyva a leányvállalatokat, 6.539 fő volt 2003. évben szemben a 2002. évi 7.296 fővel.

Az egyéb működési költségek 29%-kal növekedtek, tükrözve a Slovnaft teljes körű konszolidációját és a 16,2 Mrd Ft többlet bányajáradékot, amely a járadék mértékének 2003. augusztusi hatállyal történő emelésének következménye, az 1998 előtt termelésbe állított mezőkön történő földgáz termelésre vonatkozóan.

A saját termelésű készletek állományváltozása a működési ráfordításokat 2003. évben 22,8 Mrd Ft-tal csökkentette szemben a 2002. évi 15,4 Mrd Ft növeléssel. Ez a változás legfőképp a Slovnaft 2003. év második negyedétől történő konszolidációját tükrözi, mivel a Csoport nyitó készletei nem tartalmaztak Slovnafttól származó készletet, a Csoport záró készlete azonban igen. A változásban továbbá szerepet játszott az alacsonyabb fajlagos költség és készletszint a MOL-nál, valamint a Bányatörvény legutóbbi változásait tükröző záró gázkészleteken lévő többlet bányajáradék együttes hatása. A saját előállítású eszközök aktivált értéke 2003-ban 13,6 Mrd Ft, 2002-ben 14,9 Mrd Ft volt.

Kutatás-termelés áttekintése

A Kutatás-Termelés szegmens üzleti eredménye 43,2 Mrd Ft (2002-ben 51,4 Mrd Ft), mely 16,0%-kal alacsonyabb a 2002. évinél. A szegmens eredményére 2003-ban a növekvő kőolajtermelés és a hazai termelésű gáz transzferárának emelkedése – mint a 2003-as áremelések közvetett hatása – kedvező hatást fejtett ki, azonban a szabályozási környezet negatív változását nem tudta kompenzálni. Az új Gázellátási törvény alapján 2003. augusztus 9-től a hazai gáztermelés után 16,2 Mrd Ft többlet bányajáradékot kellett befizetni. További 2,1 Mrd Ft céltartalékot képeztünk a 2003-as évre vonatkozó többlet bányajáradék esetleges felülvizsgálata miatt.

2003 végén a MOL-csoport 32 belföldi kutatási blokkal rendelkezett, amelyek összterülete 33.573 km²-t tett ki. 2003-ban 16 kutatási területi engedély járt le, melyből nyolcat meghosszabbítottunk és 2 új kutatóblokkot vettünk fel. Jelentős kutatási eredményt sikerült elérni a 2001-ben felfedezett Hosszúpályi Dél földgázmezőben, ahol a továbbkutatás céljából mélyített fúrás 794 millió m³-rel növelte a mező bizonyított készletét, amely így meghaladja a 4 milliárd köbmétert.

A 2003. december 31-i fordulónapra vonatkozó készletértékelés szerint a MOL-csoport összes nettó bizonyított feltárt és feltáratlan szénhidrogén készlete 269,0 millió hordóegyenérték (Mboe) volt, ami 27,6 Mrd m³ (187,7 Mboe) – kondenzátummal és folyékony gáztermékekkel együtt értelmezett – földgázból és 10,8 Mt (81,3 Mboe) kőolajból állt. A 2002. december 31-i szénhidrogén készlet 30,2 Mrd m³ (200,8 Mboe) földgázból és 9,8 Mt (74,1 Mboe) kőolajból tevődött össze.

Az új találatok és mezőkiterjesztések 10,4 millió olajegyenértékkel (Mboe) növelték a készleteket, míg további 3,3 millió boe növekedés a fokozott olajkinyerési eljárásnak köszönhető, amelyek azonban a többlet bányajáradék hatására nettó értéken számolva 10,2, illetve 3,2 millió boe növekedést jelentenek. A 2003. évi kitermelés 22,9 millió boe-val, míg a készlet átértékelése további 12,1 millió boe-val csökkentette a készleteket. A nettó 12,1 millió boe átértékelés egy 7,2 millió boe pozitív tétel és a többlet bányajáradék miatti 19,3 millió boe csökkenés együttes hatásaként jelentkezett. A ZMB projekt keretében történt készletvásárlás – a 2003. évi 3,6 millió boe termelés után – 15,7 millió boe készletnövekedést eredményezett.

A ZMB MOL-ra jutó becsült kőolajkészlete 2002. december 31-i állapot szerint mintegy 10 millió tonna, amely a mezőnek az orosz hatóságok által elfogadott kitermelhető készlet mennyiségén alapul. A MOL Készletminősítő Bizottságának a nemzetközi sztenderdek szerinti, 2003 márciusában készült értékelése a bizonyított és valószínű kategóriák összességéként igazolta a 10 millió tonnás kitermelhető készletet, de konzervatív megközelítéssel az akkori információk bázisán a MOL-ra jutó készletet csak a mező már kifejlesztett részén található 3,4 millió tonnás értékkel vette bruttó bizonyított készletként nyilvántartásba. A mezőfejlesztés előrehaladásával 2004-ben újabb készletszámítás kerül az illetékes orosz hatósághoz benyújtásra, és ezzel összhangban elkészül a nemzetközi sztenderdek szerinti teljes körű értékelés is. Ennek megtörténteig a készletnyilvántartás a ZMB bruttó készletét csak a 2002. december 31-i 3,4 millió tonna készlettel veszi figyelembe, csökkentve azt a 2003. évi termeléssel.

2003-ban folytattuk az ígéretesnek látszó külföldi kutatási projektjeinket. A jemeni projekt 2003-ban mindkét blokkban folytatódott. A 49-es blokkban a szeizmikus mérések befejeződtek, elkészült a fúrásos kutatás terve, a jóváhagyott pontokon megkezdődtek a fúrás előkészítéséhez szükséges felszíni munkák. A 48-as blokkban két kutatófúrás leműlyítésével az első kutatási fázis kötelezettségei teljesültek. Az eredmények egy új, ígéretes kutatási lehetőséget mutattak a blokk déli részén, ami indokoltá tette a második kutatási fázisba történő belépést, melynek időtartama 2 év. Megkezdődött a 2004-es szeizmikus program előkészítése és a mérések tervezése.

Pakisztánban a MOL, mint operátor, és mint a konzorcium egy tagja 2002-ben ígéretes gáztelepet talált. A Manzalai-1 kutatófúrás előzetes eredményei szerint a mező gázkészletére vonatkozó első becslés 16 és 80 milliárd m³ között van. Ezt az adatot nem tartalmazza a 2003. évi készletértékelés. A MOL jelenlegi részesedése a projektben 10%. 2003-ban a projekt a készletek lehatárolásával és a kutatási fázis kiterjesztésével folytatódott.

2003-ban a hazai kőolajtermelés 1,1 Mt volt, amely 8%-os növekedést mutat az előző évhez viszonyítva a meglévő mezőkön folytatott termelés intenzifikálás és az új mezőkön végzett próbatermelések következtében. A földgáztermelés (nettó szárazgáz) 2,9 Mrd m³ volt 2003-ban, mely 5,2%-os csökkenést (-162 Mm³-t) mutatott 2002-höz képest.

A napi belföldi kőolaj- és földgáztermelés átlagosan 10.999 toe volt 2003-ban, a 2002. évi 11.192 toe-vel szemben. A kőolaj egyenértékben kifejezett termelés 70,2%-át a földgáztermelés adta 2003-ban, az elmúlt évi 72,7% helyett. A kondenzátum termelés mennyisége 10,8%-kal csökkent, 245 kt-ról 219 kt-ra. Hét mezőben alkalmaztunk fokozott olajkinyerési (EOR) eljárásokat, ami a teljes hazai kőolajtermelés 15,9%-át, azaz 0,2 Mt-t jelentett.

A MOL és a Jukosz képviselői 2002. december 19-én aláírták a ZMB projektre vonatkozó közös vállalati megállapodást. 2003-ban megkezdődött a közös kőolajtermelés. A mező termelése 2003-ban 1,241 Mt volt, melyből a MOL része 0,621 Mt. 2003-ban jelentős beruházási tevékenység megvalósítására került sor, melynek keretében 70 olajtermelő, 7 víztermelő és 35 besajtoló kutat sikerült üzembe helyezni.

A 2003. II. negyedévben megkezdett nemzetközi kőolajtermelés kedvező hatásának ellenére a folyó fajlagos kőolaj kitermelési költség 4,1 USD/hordó volt 2003-ban, a 2002. évi 3,9 USD/bbl-lel szemben. A földgáz kitermelés folyó fajlagos költsége 9,0 USD/em³-ről 13,3 USD/em³-re emelkedett. A fajlagos költségek növekedésében alapvetően az érett mezők magasabb karbantartási költsége és az USA dollár forinttal szembeni gyengülése játszik szerepet.

Feldolgozás és Kereskedelem áttekintése

A Feldolgozás és Kereskedelem szegmens teljesítményére 2003-ban ellentmondásosan hatottak a külső környezeti tényezők (kőolajár és kőolajtermékek jegyzésárainak alakulása, devizaárfolyamok alakulása, a régióbeli országok eltérően alakuló gazdasági fejlődése és keresletnövekedése). A világpiaci árak változásának következtében jelentősen javultak a finomítói árrések az előző évi szinthez viszonyítva. A régiós kereslet növekedése szintén kedvezően befolyásolta a szegmens teljesítményét. A forint dollárral szembeni erősödése viszont kedvezőtlenül hatott a szegmens eredményére.

A szegmens üzleti eredménye 82%-kal emelkedett a 2002. évi eredményhez képest, és 67,9 Mrd Ft-ot tett ki. Az üzleti eredmény a nyugdíjazással kapcsolatos juttatásra és környezetvédelemre képzett céltartalék és a divesztíció hatásának kiszűrésével 74,6 Mrd Ft volt, amelyhez a Slovnaft konszolidáció a II. negyedévtől 19,2 Mrd Ft-tal járult hozzá.

Az összes feldolgozott kőolaj mennyisége 6,0 Mt-ról 10,5 Mt-ra növekedett (75%-os növekedés) a Slovnaft konszolidációja következtében, de a magyarországi feldolgozás is 5,9%-kal nőtt. Ezen belül kismértékű eltolódás történt a hazai kőolaj javára, melynek részaránya a Dunai Finomítóban feldolgozott mennyiségből 17,2%-ot tett ki (1,1 Mt). A Slovnaft 4,1 Mt import kőolajat dolgozott fel, amely 39,5%-a a Csoport teljes éves kőolajfinomításának. Az év során integráltuk a Slovnafttal a kőolajbeszerzésünket és egy hosszú távú, évi 7,2 millió tonna kőolaj vásárlására szóló megállapodást kötöttünk az orosz Jukosz céggel, amely már 2003-ban megtakarítást eredményezett.

A finomítói termékek összes értékesítése – beleértve a PB- és gáztermék volumeneket, de figyelmen kívül hagyva a TVK-nak értékesített vegyipari alapanyagokat – 10,2 M tonnát ért el 2003-ban, az előző évi 6,9 M tonnával szemben. A javulás mögött (3,3 Mt) főként a Slovnaft Szlovákiába, Csehországba, Ausztriába és Lengyelországba irányuló értékesítésének konszolidációja állt.

A magyar piacra történő eladás gyakorlatilag megegyezett az előző évvel, míg a Csoport nem magyarországi eladásai 2,7 M tonnáról 6,0 M tonnára növekedtek. Ebből 1 M tonna a Slovnaft szlovák piacon történt értékesítéséből származott, 2,3 Mt pedig a Slovnaft regionális (magyar piac nélküli) értékesítése miatti növekedés. A Magyarországon és Szlovákián kívüli piacokra irányuló értékesítés mintegy megduplázódott. Ezen belül több mint duplájára nőtt a benzin- és a kerozin értékesítés, valamint közel 100%-kal emelkedett a gázolajeladás.

A magyarországi üzemanyag-kereslet 1%-kal bővült, a MOL üzemanyag eladása ennél valamivel nagyobb mértékben, 1,2%-kal emelkedett. Az üzemanyagokon belül motorbenzin értékesítésünk a hazai fogyasztás kismértékű csökkenése ellenére közel 1%-kal nőtt, míg gázolajeladásunk 1,4%-kal növekedett, kissé elmaradva a piac 2%-os bővülésétől. Nagykereskedelmi piaci részesedésünk így a motorbenzinekénél 1%-kal emelkedett és 81%-ot ért el, míg a motorikus gázolajnál változatlanul 80%-ot tett ki.

A MOL-csoporton kívüli értékesítés mellett a Feldolgozás és Kereskedelem szegmens 1.196 kt vegyipari benzint, 82 kt vegyipari gázolajat és 336 kt egyéb terméket adott át a Petrolkémia szegmensnek (2002-ben 795 kt, 119 kt és 193 kt). A Petrolkémia szegmens 2003-ban 397 kt különböző mellékterméket adott át a Feldolgozás és Kereskedelem szegmensnek (195 kt 2002-ben).

A bitumen fő felhasználója, az útépítőipar igénye jelentősen elmaradt az előző évi szinttől, melynek következtében magyarországi bitumenértékesítésünk mintegy 22%-kal csökkent.

2003-ban a PB- és gáztermékek magyarországi piaca szűkült, mellyel hasonló mértékben csökkentek eladásaink is, így piaci részesedésünk változatlan maradt. Továbbra is nagykereskedelmi piacvezetők vagyunk 82%-os piaci részesedéssel, kiskereskedelmi részesedésünk pedig elérte a 22%-ot.

PB-gáz értékesítésünk tovább fejlődött, kiskereskedelmi autógáz eladásunk 19%-kal emelkedett. Saját és franchise értékesítési helyeink száma év végére az előző évi 104-ről 112-re növekedett.

Folytattuk töltőállomás hatékonyságnövelő programunkat Magyarországon, melynek eredményeként nagyszámú, alacsony forgalmú kút bezárására került sor. A hatékonyságnövelő program következtében az alacsonyabb forgalom ellenére a MOL egy töltőállomásra jutó értékesítése Magyarországon 1,8%-kal javult 2003-ban az előző évhez képest. A Magyar Ásványolaj Szövetség (MÁSZ) adatai alapján kiskereskedel-

mi piaci részesedésünk a motorbenzineknél 40,7%, a gázolajoknál 46,7% volt, a kiskereskedelem nyereségessége tovább javult. A magyar piacon shop eladásainkat 22%-kal növeltük, az egy liter üzemanyagra jutó nem üzemanyag jellegű eladások 24%-kal nőttek. Üzemanyagkártyás forgalmunk 2,8%-kal emelkedett.

Szlovákiában a hatékonyságnövelő program eredményeként 11,2%-kal javult az egy töltőállomásra eső forgalom. A Slovnaft szlovákiai kiskereskedelmi piaci részesedése a SAPPO adatai alapján a benzin esetében 45%, míg a gázolajnál 46% volt. A szlovák piacon 8%-kal bővítettük shop értékesítésünket, az egy liter üzemanyagra jutó nem üzemanyag jellegű értékesítés azonban csak kisebb mértékben, 4%-kal emelkedett az üzemanyag értékesítés volumenének erős növekedése miatt.

Év végén 764 töltőállomással rendelkezünk. Ebből Magyarországon 348 töltőállomásunk működött a zöldmezős beruházások, az alacsony hatékonyságú töltőállomások bezárásának és rekonstrukciós leállítások számának együttes hatására. A régióban a működő MOL kutak száma az előző évi 54 db-ról 61-re bővült. A MOL 2003-ban szerződést írt alá 23 romániai töltőállomás megvásárlásáról, amely tranzakció zárása 2004 első félévében várható. A Slovnaft konszolidációja következtében töltőállomásaink száma 355 Slovnaft kúttal emelkedett, melyből Szlovákiában 298 db, Csehországban 42 db üzemelt.

Petrolkémia áttekintése

A petrolkémiai szegmens üzleti eredményét 2003-ban ismét igen negatívan befolyásolta a kedvezőtlen petrolkémiai környezet. Az átlagos alapanyagárak dollárban 22-23%-kal magasabbak voltak az előző évhez képest, míg a jegyzett polimer árak euróban 1%-kal csökkentek 2002-höz képest. A forint euróval szembeni gyengülése, a dollárral szemben erősebb euró és az export piacokon elért kedvező árazás mérsékelte a kedvezőtlen ártendenciákat.

A szegmens működési költsége a Slovnaft konszolidáció miatt emelkedett 2002-höz képest, bár mind a Slovnaft, mind a TVK jelentősen csökkentette kiadásait. További kedvezőtlen hatásként jelentkezik a MOL konszolidált kimutatásaiban 2003-ban a TVK felértékelt eszközökre meghatározott leírási periódus felülvizsgálata következtében elszámolt amortizáció 1,8 Mrd Ft-tal magasabb értéke. A szegmens eredménye 2003-ban 1,3 Mrd Ft volt, a 2002. évi 3,1 Mrd Ft-tal szemben.

Az euróban meghatározott alapanyag és termék-jegyzésárakból számolt integrált petrolkémiai árrés 7%-kal esett 2003-ban az előző évhez képest. 2003-ban az átlagos jegyzésárak alacsonyabbak voltak a 2002. évinél. A polietilén jegyzési árak 2-6%-kal csökkentek 2003-ban az előző évhez képest, míg a PP termékárak 2,6%-os emelkedése lényegesen alacsonyabb volt, mint az alapanyagárak emelkedése. A HDPE árak viszonylag alulértékelt maradtak más polimer termékekhez képest. Az LDPE árrés enyhén, 1%-kal, a HDPE árrés 7%-kal csökkent, míg a PP árrés 6%-kal csökkent 2002-höz képest.

2003-ban a termék-eladás 34%-kal 1.092,6 kt-ra nőtt, elsősorban a Slovnaft 293,9 kt értékesítésének konszolidációja miatt. A MOL-csoport 2003-ban 84,4 kt etilént adott el a Borsodchemnek, Magyarország kizárólagos PVC gyártójának, a 2002. évi 83,1 kt-val szemben. A polimer eladások volumene 762,8 kt volt, amelyből az LDPE 31%-ot, a HDPE 24%-ot, míg a PP 45%-ot tett ki. A MOL-csoport részesedése Magyarországon 62%, 43%, ill. 66% volt az LDPE, a HDPE és a PP piacon. A MOL-csoport növelte piaci részesedését az LDPE és a PP termékek-nél, míg a 7%-kal alacsonyabb HDPE részesedés az alacsony nyereségtartalmú fröccs termékek gyártásának megszüntetése és a keresletnek a modernbb HDPE termékek irányában történő elmozdulása miatt következett be.

A szlovák piacon az eladások 79,1 kt-ra növekedtek a Slovnaft konszolidáció eredményeként. A Csoport szlovák piaci részesedése 72% volt az LDPE és 40% a PP termékek-nél. Ez utóbbi jelentős csökkenést mutat 2002-höz képest, az alacsonyabb termelési volumen (az olefin gyár leállása miatt) és az erősebb piaci verseny miatt.

Más európai piacokon a csoportszintű eladások 209,6 kt-val nőttek 2002-höz képest, főleg a Slovnaft konszolidációnak köszönhetően. Fő exportpiacainkon, Németországban, Lengyelországban és Olaszországban a TVK és a Slovnaft sikeres egycsatornás értékesítést valósított meg a polimer termékek esetében.

Földgáz szegmens áttekintése

2003-ban a Földgáz szegmens üzleti eredménye 6,2 Mrd Ft volt, szemben a 2002. évi 0,2 Mrd Ft-tal. A jelentős eredményjavulás mögött, alapvetően a gáz kiskereskedelmi társaságok értékesítésén realizált 11,2 Mrd Ft nyereség állt.

A nagykereskedelmi földgáz-értékesítésből származó árbevétel 361,1 Mrd Ft-ról 422,0 Mrd Ft-ra emelkedett, az átlagos értékesítési ár 7,5%-os, valamint az értékesítési volumen 8,8%-os növekedésének eredményeként. A szegmens a korábbi évekhez hasonlóan végzett tranzitszállítást Bosznia-Hercegovina és Szerbia-Montenegró felé. A földgáz tranzitszállításból származó árbevétel 8,0 Mrd Ft volt, ami 1,1 Mrd Ft-növekedést jelent a 2002. évihez viszonyítva, míg a földgáz tranzitszállítási volumen 2,0 Mrd m³ az előző évi 1,8 Mrd m³-rel szemben.

A földgáz-értékesítés volumene 2003-ban elérte a 14,0 Mrd m³-t, mely jelentősen (+1,1 Mrd m³) meghaladta a 2002. évi szintet. A gázszolgáltatók felé történő értékesítés 11,7%-os növekedése, elsősorban a 2003. első negyedévi, szokatlanul hideg időjárási körülményeknek tulajdonítható. Az energia szektor fogyasztása kismértékben emelkedett (+ 0,1 Mrd m³), főleg a paksi atomerőmű részleges leállása miatt. Az ipari szektor földgáz igénye 0,1 Mrd m³-rel csökkent, elsősorban egy jelentős ipari fogyasztó karbantartási célú leállása miatt.

Az értékesített földgáz egyre növekvő hányada (81,5%-a, azaz 11,4 Mrd m³) származott importból, míg 2002-ben az import forrásból történő értékesítés volumene 10,0 Mrd m³, aránya 77,8% volt. A hazai termelésű földgáz értékesítés 2,6 Mrd m³ volt a tavalyi 2,9 Mrd m³-rel szemben. 2003-ban 3,9 Mrd m³ földgáz került besajtolásra a tárolókba (0,6 Mrd m³ ukrán tárolóba), hogy a várható magas téli gázkeresletet kielégítsük.

2003-ban a gázforgalmazáson veszteség realizálódott. A bázishoz képest jelentős mértékben növekvő importárak költségnövelő hatását nem tudta ellensúlyozni a magasabb értékesítési ár. Az év folyamán kétszer – 2003. május 15-től a háztartások és az 500 m³/óra alatti nem lakossági fogyasztói körben 12-15%-os, majd 2003. október 15-től a nem lakossági fogyasztók felé átlagosan 16%-os – áremelés történt. A gáz-üzlet eredmény alakulásában meghatározó szerepe volt a forintban kimutatott importárak 12,4%-os növekedésének. 2003-ban az importált földgáz átlagos beszerzési ára 31,8 Ft/m³ volt, amely 1,7 Ft/m³-rel meghaladta az értékesítési átlagárát. Az értékesítési árak jelentős emelkedése következtében 2003-ban csak minimális mértékben (0,2 Mrd Ft) vált szükségessé értékvesztés elszámolása a tárolóban év végén maradt készlet után, szemben a 2002. évi 1,2 Mrd Ft értékvesztéssel.

Központ és egyéb szegmens

2003-ban a Központ és egyéb szegmens üzleti eredménye csak kismértékben romlott (-0,5 Mrd Ft) annak ellenére, hogy 2003. április 1-jétől a szegmens üzleti eredménye tartalmazza a Slovnaft Központ és egyéb szegmensének üzleti eredményét is (2003-ban 10,9 Mrd Ft veszteség). A Slovnaft Központ eredménycsökkentő hatását ellensúlyozta, hogy 2003-ban a Slovnaft Központ nélküli Szegmensben a kevesebb céltartalék képzés mellett a hatékonysági intézkedések eredményeként az alacsonyabb zárólétszám következtében mérséklődtek a személyi jellegű és egyéb létszámmal összefüggő ráfordítások.

A Központ és egyéb szegmens zárólétszáma (Slovnaft nélkül) a 2002. évi 1.650 főről 1.440 főre csökkent.

Befolyásolható költségek

A MOL-csoport 2003. évi befolyásolható költsége Slovnaft és egyszeri tételek nélkül – nominál értéken számolva – 3,1 Mrd Ft-os (1,5%) növekményt mutat 2002-höz képest. A növekedésen belül meghatározó az oroszországi olajkitermelő cég termelés indulása következtében felmerülő befolyásolható költség költségnövelő hatása (1,9 Mrd Ft), és a magasabb kőolajipari termékértékesítéssel összefüggésben jelentkező szállítási költség-növekmény. Ezt a növekedést azonban részben ellensúlyozták a hatékonysági intézkedések eredményeként az alacsonyabb személyi jellegű ráfordítások, az alacsonyabb záró létszámnak köszönhetően. Slovnaft nélkül, reálértékben számolva a költségcsökkenés 4,0%.

Pénzügyi eredmények

A pénzügyi műveletek bevétele 2003-ban 9,9 Mrd Ft volt, 67%-kal alacsonyabb, mint az összehasonlító időszakban, főként annak következtében, hogy a Csoport 2003 folyamán mindössze 2,7 Mrd Ft árfolyamnyereséget realizált, szemben a 2002. évi 24,2 Mrd Ft-tal. A pénzügyi műveletek ráfordítása 2003-ban 26,0 Mrd Ft volt, melyből a kamat kiadások 3%-os csökkenéssel 16,8 Mrd Ft-ot tettek ki, főként az összehasonlító időszakhoz képest alacsonyabb átlagos tényleges kamatlábaknak köszönhetően. Az árfolyamvesztés és egyéb pénzügyi ráfordítások 2003-ban 43%-kal csökkentek, főként a devizaárfolyam kitétség fedezetére szolgáló kockázatkezelési ügyletek javuló eredményességének következtében.

Részesedés társult vállalkozások eredményéből

A MOL-csoport társult vállalkozásoktól származó eredménye 2003. évben 5,4 Mrd Ft volt, melynek jelentős részét a Slovnaft első negyedévi eredmény-hozzájárulása, valamint az ÉGÁZ Rt., DÉGÁZ Rt. és Panrusgáz Rt. egész éves eredmény-hozzájárulása adja.

Adózás előtti eredmény

A fent említett tényezők hatásaként a csoport adózás előtti eredménye 2003. évben 72,1 Mrd Ft nyereség volt, szemben a 2002. évi 66,9 Mrd Ft nyereséggel.

Adózás

2003. évben a ténylegesen fizetendő adó 4,6 Mrd Ft-tal, 2002-ben 1,0 Mrd Ft-tal csökkentette a Csoport eredményét. A ténylegesen fizetendő adó teljes egészében a leányvállalatoktól származik, mivel a MOL Rt. 100%-os adókedvezményre volt jogosult mind a 2003. és 2002. évben, mivel a korábbi években 10 Mrd Ft-ot meghaladó összegben aktivált termelészközöket. A MOL 2005. évre is 100%-os adókedvezmény igénybevételeivel számol, azonban 2004-ben várhatóan nem élhet ezzel az adókedvezménnyel.

2003-ban a halasztott adó jelentős, 37,1 Mrd Ft-os pozitív hatással volt a Csoport társasági adó helyzetére. A Társaság 2003. december 31-ével három önálló, 100%-os tulajdonú leányvállalatába szervezte ki földgáz üzletágát. A kiszervezés a gázüzletág tevékenységéhez tartozó valamennyi tárgyi eszközt és készletet érintette. Ennek eredményeképpen, a Csoporton belüli tranzakcióból eredő nem realizált nyereség keletkezett a magyar számviteli szabványok szerinti beszámolóban. Annak következtében, hogy a kiszervezésből származó nyereség adóalap növelő tétel, mely a konszolidáció során kiszűrésre került, a magasabb jövőbeni értékcsökkenési leírás halasztott adó eszközt keletkeztetett.

Mérleg szerinti eredmény

2003. évben a külső tulajdonosokra jutó nyereség 4,9 Mrd Ft volt, amely a konszolidált mérleg szerinti eredményt 99,7 Mrd Ft-ra csökkentette, szemben 2002. évi 0,3 Mrd Ft külső tulajdonosokra jutó veszteséggel, amely a konszolidált mérleg szerinti eredményt 65,3 Mrd Ft-ra növelte. A külső tulajdonosokra jutó eredmény 5,2 Mrd Ft-os növekedése a Slovnaft és a TVK Rt. jobb eredményét tükrözi.

Cash flow

Konszolidált cash flow (millió Ft)

	2003	2002
Üzleti tevékenységből származó nettó pénzeszköz	203.158	167.845
ebből: forgótöke változása	23.852	18.624
Befektetési tevékenységre felhasznált nettó pénzeszköz	-298.529	-65.213
Finanszírozási tevékenységre felhasznált nettó pénzeszköz	114.639	-118.292
Pénzeszközök nettó változása	19.268	-15.660

A működési cash flow 21 %-kal növekedett és 203,2 Mrd Ft-ot ért el, legfőképp a Slovnaft hozzájárulásának, valamint a növekvő finomítói árreszek Feldolgozás és Kereskedelem szegmensben jelentkező kedvező hatásának köszönhetően. A forgótöke-változás és az adófizetés hatása előtti működési cash flow 23%-kal emelkedett. A forgótöke javulása a forrásokat 23,9 Mrd Ft-tal növelte. Ennek oka a szállítói és egyéb kötelezettségek 49,5 Mrd Ft-os emelkedése, melyet részben ellensúlyozott a készletek 21,1 Mrd Ft-os és a vevő követelések 5,3 Mrd Ft-os növekedésének kedvezőtlen hatása. A társasági adó fizetés 6,1 Mrd Ft volt, mely jelentős részben a Slovnaft-hoz kapcsolódik.

A beruházásokra és befektetésre fordított nettó készpénz 298,5 Mrd Ft-ot tett ki, szemben a 2002. évi 65,2 Mrd Ft-tal. A beruházások és kutatási költségek a 2002. évi 90,3 Mrd Ft-ról jelentős mértékben 186,9 Mrd Ft-ra növekedtek a 2003. évben, főként a dunai és a pozsonyi finomítóban elindított minőségjavítási projektek, a TVK stratégiai petrokémiai fejlesztési programja és a Zapadno-Malobalik mezőfejlesztési kiadások következtében. A leányvállalatok, közös vezetésű és társult vállalatok megvásárlására fordított nettó pénzáramlás stratégiai lépéseinket tükrözi: részesedésünk a Slovnaftban 70%-ra növekedett, a Zapadno-Malobalik olajmező résztulajdonosává lettünk és 25% tulajdonrészt szereztünk az INA-csoportban. A leányvállalatok és egyéb befektetések értékesítéséből származó készpénz a gáz portfólió néhány jelentős vállalatának értékesítéséből, valamint két további jelentős, nem az alaptevékenységhez kapcsolódó társaság (MOL-Chem, Rotary) értékesítéséből származó pénzbevételt tartalmazza.

A finanszírozási műveletek nettó készpénz beáramlása 114,6 Mrd Ft-ot tett ki, a külső források (hosszú lejáratú megújuló hitelek) további bővítése miatt, melyek célja a fent említett beruházások és befektetések finanszírozása.

2003. év végén az összes készpénzállomány 62,8 Mrd Ft volt, szemben a 2002. év végi 42,3 Mrd Ft-tal.

Finanszírozási források

2003-ban a MOL-csoport finanszírozási igénye – az erős készpénztermelés ellenére – jelentősen nőtt. A hosszú lejáratú adósságállomány 144,0 Mrd Ft-os növekedését elsősorban a beruházások és az akvizíciók finanszírozási igénye (Slovnaft – 85 millió USD, INA – 505 millió USD) okozta. A forgótöke finanszírozási igényét – a szindikált hitelek mellett – a forint-kötvényprogram, a folyószámla-hitelkeretek, valamint kisebb volumenű bilaterális hitelek fedték le.

A Csoport összes adóssága 2003. december 31-én 424,0 Mrd Ft-ot tett ki, amely 135,3 Mrd Ft rövid lejáratú hitelből – ideértve a hosszú lejáratú hitelek éven belül esedékes részét – és 288,7 Mrd Ft hosszú lejáratú hitelből tevődött össze. 2003. december 31-én az eladósodottsági mutató (azaz a nettó adósságállomány és a nettó adósságállomány plusz saját tőke plusz külső tulajdonosok részesedése hányadosa) 352,0 Mrd Ft-os nettó adósságállománnyal számolva 34,1% volt.

2003. december 31-én a Csoport hosszú távú adósságának deviza-összetétele szerint az euróban denominált hitelek 51,8%-ot, a dolláralapú adósság 38,0%-ot, míg a forinthitelek 10,2%-ot tettek ki. A deviza-összetétel kialakítása portfólió alapú megközelítés alapján történt, figyelembe véve a Csoport tevékenységének tényleges árfolyamkitettséget devizahitelek alacsonyabb kamatlábát. A rövid lejáratú hitelállomány a 2002. december 31-i 116,1 Mrd Ft-ról 2003. december 31-re 135,3 Mrd Ft-ra nőtt. A teljes adósságállomány deviza-összetételében 44,7% volt az euró-, 36,0% a dollár-, 18,2% a forintalapú hitelek részesedése az 1,1%-nyi egyéb devizában denominált adósság mellett.

2003 első felében a 100 Mrd forintos kötvényprogram keretében a MOL új kibocsátásokkal refinanszírozta a lejáró sorozatokat. Az új kibocsátások jelentős túljegyzéssel, összességében 33 Mrd Ft össznévértékben realizálódtak. A kötvényprogram a hazai tőkepiachoz való rugalmas hozzáférést, valamint a finanszírozási források diverzifikálását biztosítja.

2003 nyarán a MOL aláírta új 750 millió EUR összegű, középtávú finanszírozási csomagját. A finanszírozási csomag egy 600 millió EUR összegű szindikált hitelből és az EBRD 150 millió EUR összegű környezetvédelmi beruházásokat finanszírozó hitelből áll. 2003 őszén a MOL aláírt egy 400 M EUR összegű, 1+1 éves futamidejű áthidaló hitelt.

2003-ban a MOL hosszú és rövid lejáratú hiteleinek átlagos forrásköltsége 3,7% volt – a betétek és forgatási célú értékpapírok után kapott kamatokat is figyelembe véve – az árfolyamvesztés és -nyereség hatása nélkül, míg az árfolyamvesztés és -nyereség hatásával együtt a finanszírozás költsége 2,1% volt.

Kockázatkezelés

A MOL, mint integrált kőolaj és földgáz Társaság a különböző üzletágai közötti jelentős portfólió hatást figyelembe véve határozza meg kockázatkezelési stratégiáját. 2003-ban továbbfejlesztettük kockázatmérési módszerünket, és a Slovnaftot, valamint a TVK-t is integráltuk kockázatmérési modellünkbe, amelyben a kockázatos cash flow-t számszerűsítjük Monte Carlo szimuláció alkalmazásával. 2003-ban a kockázatkezelés fókuszja a fő kockázati faktorokra, elsősorban az import gázra irányult, az azt meghatározó tömeggárú referenciák, valamint a 'short' dollár kitétség EUR/USD opciókkal történő kezelésén keresztül. Az év során az adósságállomány devizaösszetételét 2002-höz képest lényegében változatlanul tartottuk, azonban az év vége felé jellemző magas forint kamatlábak miatt ebben az időszakban új hiteleinket főként devizában vettük fel, és így év végére nőtt a devizahitelek aránya. 2003-ban a következő kockázatkezelési tranzakciók történtek:

- Az import földgáz árát 2002-ben és 2003-ban szélsőségesen kedvezőtlen áralakulás esetére fedeztük. A fedezeti ügylet alapja az import földgáz formula volt.
- Az INA tranzakció keretében történő kifizetést EUR/USD opciós stratégiával fedeztük.
- A hosszú távú hitelállomány devizaösszetételét a 'short' dollár cash flow kitétségének figyelembevételével alakítottuk ki. A hitelállomány devizaösszetételének részletezése a „Finanszírozási Források” alatt található. A gázüzleti szabályozási környezet kedvező változását és a nagyobb petrokémiai szerepvállalást követően a közeljövőben sem várható a hitelek devizaösszetételének jelentősebb változása.
- A nettó 'short' dollár cash flow kitétség egy részét az év folyamán euró/dollár opciós stratégiákkal fedeztük.
- A fix kamatozású hitelek arányát alacsonyan tartottuk a változó kamatozású hitelekhez képest, így a Társaság részesült a nemzetközi és – az év egy részében – a hazai kamatlábak csökkenésének jótékony hatásából a finanszírozási költségek jelentős csökkenésén keresztül.

A Társaság nem kötött, és nem áll szándékában spekulációs ügyleteket kötni.

Beruházások és befektetések

MOL-csoport CAPEX (millió Ft)	2003	2002
Kutatás - termelés	58.481	26.362
Feldolgozás és Kereskedelem*	77.426	22.007
Földgáz	11.078	8.974
Petrolkémia	64.616	21.941
Központ és egyéb	155.828	10.342
Összesen	367.429	89.626

* magába foglalja a Termékelőállítás és Kereskedelem Divíziót és a Lakossági Szolgáltatások Divíziót

A 2002. évi beruházási-befektetési programot 2003. évben – megerősödött regionális pozícióknak és a Slovnaft konszolidációjának köszönhetően – jelentős CAPEX felhasználás követte. A 2003. évi MOL-csoport beruházások és befektetések (hazai kutatási projektekkal együtt) 367,4 Mrd Ft-ot tettek ki, szemben a 2002. évi 89,6 Mrd Ft-tal.

A Kutatás-Termelés szegmens az előző évihez képest 1,2 Mrd Ft-tal kevesebbet, 9,6 Mrd Ft-ot fordított hazai szénhidrogén-készlet kutatási projektekre. A korábban felfedezett szénhidrogén készleteink kitermelését célzó projektekre a bázis 12,5 Mrd Ft-tal szemben 14,5 Mrd Ft-ot használtunk fel. Ezen projektek keretében folytattuk a már megkezdett kőolajtermelés intenzifikálást, illetve a bányászati létesítményeink műszaki színvonalának fenntartásához szükséges beruházások megvalósítását.

A külföldi projektek esetében a bázishoz képest 32,5 Mrd Ft-tal magasabb teljesítést, az orosz ZMB tranzakció 2003. évben történő pénzügyi zárása indokolta.

A Termékelőállítás és Kereskedelem divízió beruházásainak teljesítése lényegesen, 36,2 Mrd Ft-tal meghaladja az előző évit. A Dunai Finomítóban jelentős beruházási kiadást jelentett az EU 2005 gázolaj és benzin minőségfejlesztő projekt előrehaladása. A kivitelezés a jóváhagyott ütemtervnek megfelelően halad. A Slovnaft Termékelőállítás és Kereskedelem Divízió beruházásainak konszolidálása szintén hozzájárult a jelentős növekedéshez.

A MOL TKD Logisztika területén a 2003-ban végrehajtott beruházásaink által (5,2 Mrd Ft az előző évi 3,9 Mrd Ft-hoz képest) biztosítottuk, hogy a vezetékrendszerünk és logisztikai telepeink megfeleljenek a szigorodó hatósági előírásoknak és környezetvédelmi rendelkezéseknek.

A Lakossági Szolgáltatások divízió CAPEX felhasználása 23,2 Mrd Ft, melyből 9,5 Mrd Ft a Slovnaft Lakossági Szolgáltatások divízió teljesítése. A MOL töltőállomás-beruházásra fordított kiadásai divízió szinten is meghaladják (13,7 Mrd Ft) a 2002. évit (3,9 Mrd Ft). Belföldön a beruházások értéke 149,5%-kal növekedett a bázishoz viszonyítva. Hálózatfejlesztésünk fellendült, kereskedelmi pozíciónk erősítése érdekében

a shopok átalakítására közel 1,0 Mrd Ft-tal többet fordítottunk az előző évhez képest. A regionális beruházásainkat tekintve a román kútvasárlással (23 Shell-töltőállomás) és a szlovén új kutakkal (6 db) töltőállomás-hálózatunk jelentősen bővült.

A Gázület esetében 2003. évben 2,1 Mrd Ft-tal volt magasabb a beruházások értéke 2002. évhez viszonyítva. A földgázszállító rendszeren 2003. évben végzett beruházási munkák értéke 2002. évhez képest 46,8%-kal – 2,2 Mrd Ft-tal – növekedett. A befektetett források növekedése ellenére a beruházások összetételének trendje változatlan maradt, a projektek jelentős hányada továbbra is szintentartó jellegű volt. A földalatti tárolók rekonstrukciós munkáira 2003. évben összesen 3,5 Mrd Ft felhasználás történt. Ez évben is döntően a kapacitást és technológiai színvonalat szinten tartó rekonstrukciós munkák folytak.

A Petrolkémia szegmensben a Slovnaft saját beruházásait 2003. II. negyedévtől számoljuk el. Beruházásainak értéke 9,6 Mrd Ft-tal emeli a MOL-csoport szintű CAPEX teljesítést.

A TVK saját beruházásainak keretében folytatódott a 2002-ben elkezdett stratégiai projekt kivitelezése. A projekt célja az olefinkapacitás bővítése 370 kt/évről 620 kt/évre és nagysűrűségű polietiléntermelési kapacitás 200 kt/évről 400 kt/évre történő növelése (a projekt részeként a polipropilén termelési kapacitásának bővítését 2002-ben befejeztük). A projekt befejezését követően a TVK teljes polimertermelési kapacitása 800 kt/évre nő (beleértve 120 kt/év LDPE és 280 kt/év PP kapacitást). Az építési munkálatok az ütemtervnek megfelelően haladtak, tartható a tervezett 2004 végi befejezési határidő. Szlovák leányvállalatunknál a polipropilén üzem kivitelezése szintén tervszerűen haladt. Az új 255 kt/év kapacitású polipropilén üzem két elavult üzem termelését fogja kiváltani. A két társaságnál folyó projektek befejezését követően a MOL-csoport etilénkapacitása 840 kt/évre bővül, míg a polimerkapacitás 1.255 kt/évre nő. Elsődlegesen a stratégiai projekt forrásigényének alakulása eredményezte, hogy 2003-ban 64,6 Mrd Ft volt a CAPEX felhasználás a 2002. évi 21,9 Mrd Ft-tal szemben.

A Központ és egyéb szegmens CAPEX felhasználása 155,8 Mrd Ft volt, melyhez a Slovnaft 1,1 Mrd Ft-tal járult hozzá.

A MOL Központ projektjeire – az akvizíciók hatásával nem számolva – 3,5 Mrd Ft-tal kevesebbet fordítottunk a bázisévhez képest. Ennek ellenére informatikai rendszerünk fejlesztésére (SAP R/3, RIS, Aris) 3,7 Mrd Ft-ot költöttünk a 2002. évi 1,9 Mrd Ft-tal szemben.

A Központ és egyéb szegmensnél számoljuk el a horvát INA és a szlovák Slovnaft olajtársaságokban (115,3, ill. 23,4 Mrd Ft), valamint a TVK-ban (10,4 Mrd Ft) megvásárolt részesedéseinket is.

Peres ügyek

A szokásos üzletmenet keretein belül folyamatban lévő eljárások közül az alábbi eljárások lehetnek jelentősebb hatással a MOL pénzügyi helyzetére:

A MOL álláspontja szerint az elmúlt évek során a gazdasági miniszter nem alkalmazta a gázár képletet, és a viszonteladói gázár nem a megfelelő jogszabályokkal összhangban állapította meg. A MOL ezért a viszonteladói gázár jogszerűtlen megállapítása miatt 2000-ben eljárást kezdeményezett a Fővárosi Bíróságnál 7,3 Mrd Ft kár megtérítése érdekében (amelyet 2000 júliusában, augusztusában és szeptemberében szenvedett el és mely összeget a tovább realizált károk alapján emelt volna fel) a gazdasági miniszter, a Gazdasági Minisztérium és a Kormány ellen. Miután a rendes bíróságok a MOL keresetét és fellebbezését, majd a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmét elutasították, a MOL alkotmányjogi panasszal élt a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságánál és keresetet nyújtott be a Magyar Állam ellen a strasbourgi Európai Emberi Jogi Bírósághoz alkotmányos jogai sérelmének méltányos kompenzációja iránt. Az Európai Emberi Jogi Bíróság a MOL kérelmét elutasította, az Alkotmánybíróság eljárása pedig még folyamatban van.

A MOL 2001 márciusában kártérítési keresetet nyújtott be mintegy 5,6 Mrd Ft értékben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Választottbíróságnál az MB Kőolajkutató Rt. ellen a pusztaszőlősi földalatti gáztárolójában bekövetkezett gázrobbanás során keletkezett károk megtérítésére. Az eljárás befejezése 2004 folyamán várható.

A Magyar Autóklub 2000-ben eljárást kezdeményezett a MOL ellen a Versenyhivatalnál, azt állítva, hogy a MOL Rt. az üzemanyagárak megállapítása során visszaélt gazdasági erőfölényével. 2001 januárjában a Versenyhivatal jogsértés hiányára hivatkozva megszüntette az eljárást. A Magyar Autóklub a Versenyhivatal határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte. A felülvizsgálat során a bíróság az üzemanyag árképzés nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségére hivatkozva utasította a Versenyhivatalt, hogy a MOL 1997 és 2000 közötti nagykereskedelmi árképzését a költségalapú módszerrel is vizsgálja meg. A Versenyhivatal vizsgálata folyamatban van.

A mintegy 23%-os tulajdoni részesedéssel rendelkező kisebbségi tulajdonosok pert kezdeményeztek a MOL, mint a Balatongáz Kft. közvetlen irányítást biztosító befolyással rendelkező tulajdonosa ellen üzletrész adásvételi szerződések létrehozása és 83 M Ft vételár megfizetése, továbbá 3 Mrd Ft összegű kártérítés megfizetésére. A Fővárosi Bíróság elsőfokú részítéletével elutasította a felperesek üzletrész adásvételi szerződés létrehozására vonatkozó kérelmét. A részítélet elleni fellebbezés folyamatban van.

A MOL eljárást kezdeményezett a Petrol Projekting Budapest (PPB) Kft. ellen, 490 M Ft töltőállomások létesítésével kapcsolatosan megfizetett vételár előleg, bérleti díj és megbízási díj visszatérítése iránt. A PPB – elismerve a MOL követelésének jogalapját és összecszerűségét – viszontkeresetet nyújtott be a MOL ellen 3,2 Mrd Ft kártérítés végett.

A MOL konszolidált leányvállalatai közül a korábbi évek kereskedelmi szerződéseivel kapcsolatosan a Slovnaft, a.s. ellen van folyamatban két jelentősebb értékű peres eljárás, összesen mintegy 25 millió USD összegben.

**Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási
Standardok szerint készített
konszolidált pénzügyi kimutatások
a 2003. és 2002. december 31-vel
végződő évekre a független
könyvvizsgálói jelentéssel együtt**

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Rt. és Leányvállalatai

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Rt. tulajdonosainak:

Elvégeztük a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Rt. és leányvállalatai 2003. december 31-i konszolidált mérlegének, konszolidált eredménykimutatásának, saját tőke változásának és cash flow kimutatásának, valamint a vonatkozó jegyzeteknek a vizsgálatát, amelyek a 32-69. oldalakon kerülnek bemutatásra. A pénzügyi kimutatások összeállítása az ügyvezetés felelőssége. A mi feladatunk a pénzügyi kimutatások hitelesítése könyvvizsgálatunk alapján. Nem auditáltuk a Slovnaft a.s. leányvállalat konszolidált pénzügyi kimutatásait, amely kimutatások a 2003. december 31-i konszolidált mérlegfőösszeg 23%-át (2002: 10%) és a 2003. évi konszolidált nettó árbevétel 20%-át képviselik (2002: 0%). Továbbá, nem auditáltuk az INA d.d. konszolidált pénzügyi kimutatásait, amely vállalkozásban a MOL Rt. 25% részesedéssel rendelkezik, és amely kimutatások a 2003. december 31-i mérlegfőösszeg 5%-át képviselik (2002: 0%). Ezen kimutatásokat más könyvvizsgálók auditálták, akik jelentésüket rendelkezésünkre bocsátották, és a mi véleményünk a Slovnaft a.s. és az INA d.d konszolidált pénzügyi kimutatásaiból származó számok vonatkozásában kizárólag ezen könyvvizsgálók jelentésén alapul.

A könyvvizsgálatot a Nemzetközi Könyvvizsgálati Szabványok alapján hajtottuk végre. A fenti szabványok értelmében a könyvvizsgálat tervezése és elvégzése révén kellő bizonyosságot kell szereznünk arról, hogy a pénzügyi kimutatások nem tartalmaznak jelentős mértékű tévedéseket. A könyvvizsgálat magában foglalja a pénzügyi kimutatások tényszámait alátámasztó bizonylatok mintavételen alapuló vizsgálatát. Emellett tartalmazza az alkalmazott számviteli alapelvek és az ügyvezetés lényegesebb becsléseinek, valamint a pénzügyi kimutatások bemutatásának értékelését. Meggyőződésünk, hogy munkánk és a fent hivatkozott könyvvizsgálók által végzett munka megfelelő alapot nyújt a független könyvvizsgálói jelentés megadásához.

Az általunk és a fent hivatkozott könyvvizsgálók által végzett munka alapján, véleményünk szerint a fentiekben hivatkozott pénzügyi kimutatások a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal összhangban készültek és azok a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Rt. és leányvállalatai 2003. december 31-én fennálló pénzügyi helyzetéről és az ezzel az időponttal végződő évben folytatott tevékenységének eredményéről és cash flow-járól hű és valós képet adnak.

Ernst & Young Kft.

Budapest, Magyarország

2004. március 19.

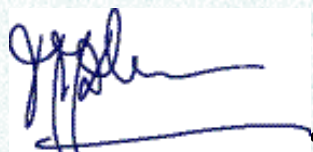

Konzolidált mérlegek 2003. és 2002. december 31.

ESZKÖZÖK	Jegyzet	2003 millió forint	2002 millió forint
Befektetett eszközök			
Immateriális javak	3	29.160	26.000
Tárgyi eszközök	4	837.745	472.739
Befektetések társult vállalkozásokban	6i)	128.960	101.606
Egyéb befektetések	6 ii)	5.475	4.119
Halasztott adó eszközök	25	52.895	18.134
Egyéb befektetett eszközök	7	19.333	8.123
Összes befektetett eszköz		1.073.568	630.721
Forgóeszközök			
Készletek	8	174.132	120.325
Vevőkövetelések, nettó	9	165.057	121.459
Befektetések	10	9.228	9.288
Egyéb forgóeszközök	11	47.909	35.440
Pénzeszközök	12	62.841	42.251
Összes forgóeszköz		459.167	328.763
ÖSSZES ESZKÖZ		1.532.735	959.484
FORRÁSOK			
Saját tőke			
Jegyzett tőke	13	93.128	93.245
Tartalékok	14	331.021	246.934
Mérleg szerinti eredmény		99.720	65.262
Összes saját tőke		523.869	405.441
Külső tulajdonosok részesedése		155.752	68.714
Hosszú lejáratú kötelezettségek			
Hosszú lejáratú hitelek éven túli része	15	288.701	144.746
Céltartalékok várható kötelezettségekre	16	55.781	49.432
Halasztott adó kötelezettségek	25	14.213	587
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	17	72.482	270
Összes hosszú lejáratú kötelezettség		431.177	195.035
Rövid lejáratú kötelezettségek			
Szállítók és egyéb kötelezettségek	18	260.420	159.029
Céltartalékok várható kötelezettségekre	16	26.172	15.173
Rövid lejáratú hitelek	19	70.756	64.634
Hosszú lejáratú hitelek rövid lejáratú része	15	64.589	51.458
Összes rövid lejáratú kötelezettség		421.937	290.294
ÖSSZES FORRÁS		1.532.735	959.484

Hernádi Zsolt
Igazgatóság elnöke
Elnök – vezérigazgató

Igazgatósági tag
Pénzügyi igazgató

Konzolidált eredménykimutatások

2003. és 2002. december 31.

	Jegyzet	2003 millió forint	2002 millió forint
Árbevétel	20	1.504.038	1.159.657
Egyéb működési bevétel	21	20.298	7.273
Összes működési bevétel		1.524.336	1.166.930
Anyagjellegű ráfordítások		1.179.812	868.500
Személyi jellegű ráfordítások	22	80.140	73.801
Értékcsökkenés és értékvesztés		95.450	71.608
Egyéb működési költségek	23	122.547	95.351
Saját termelésű készletek állományváltozása		-22.787	15.428
Aktivált saját teljesítmények értéke		-13.636	-14.927
Összes működési költség		1.441.526	1.109.761
Üzleti tevékenység eredménye		82.810	57.169
Pénzügyi műveletek (bevételei) / ráfordításai, nettó	24	16.075	-1.888
Részesedés a társult vállalkozások eredményéből		-5.405	-7.866
Adózás előtti eredmény		72.140	66.923
Társasági adó	25	-32.476	1.939
Adózott eredmény		104.616	64.984
Külső tulajdonosok részesedése az eredményből		-4.896	278
Mérleg szerinti eredmény		99.720	65.262
Egy részvényre jutó eredmény (forint)	26	985	675
Egy részvényre jutó hígított eredmény (forint)	26	984	675

A mellékelt jegyzetek a pénzügyi kimutatások elválaszthatatlan részét képezik.

Konszolidált kimutatások a saját tőke változásáról

2003. és 2002. december 31.

	Jegyzett tőke	Fedezeti tartalék	Átváltási tartalék	Saját részvények	Összetett instru- mentumok tőkerésze	Eredmény tartalék	Tartalékok összesen	Mérleg szerinti	
								eredmény	Összesen
	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint
2002. január 1.	97.818	-631	-6.087	-2.216	-	276.956	268.022	1.241	367.081
2001-es eredmény átvezetése	-	-	-	-	-	1.241	1.241	-1.241	-
Jóváhagyott osztalék	-	-	-	-	-	-5.380	-5.380	-	-5.380
Saját részvényügyletek nettó hatása (13. Jegyzet)	-4.573	-	-	-18.710	-	-	-18.710	-	-23.283
Cash flow fedezeti ügyletek, halasztott adóval együtt (27. Jegyzet)	-	2.712	-	-	-	-	2.712	-	2.712
Átváltási tartalék	-	-	-951	-	-	-	-951	-	-951
Mérleg szerinti eredmény	-	-	-	-	-	-	-	65.262	65.262
2002. december 31.	93.245	2.081	-7.038	-20.926	-	272.817	246.934	65.262	405.441
2002-es eredmény átvezetése	-	-	-	-	-	65.262	65.262	(65.262)	-
Jóváhagyott osztalék	-	-	-	-	-	-5.183	-5.183	-	-5.183
Saját részvényügyletek nettó hatása (13. Jegyzet)	-117	-	-	-501	-	-	-501	-	-618
Cash flow fedezeti ügyletek, halasztott adóval együtt (27. Jegyzet)	-	5.751	-	-	-	-	5.751	-	5.751
Átváltási tartalék	-	-	15.901	-	-	-	15.901	-	15.901
Slovnaft akvizíció (5. Jegyzet)	-	-	-	-	2.857	-	2.857	-	2.857
Mérleg szerinti eredmény	-	-	-	-	-	-	-	99.720	99.720
2003. december 31.	93.128	7.832	8.863	-21.427	2.857	332.896	331.021	99.720	523.869

Konzolidált cash flow kimutatások

2003. és 2002. december 31.

Jegyzetek	2003 millió forint	2002 millió forint
Üzleti tevékenység nyeresége	82.810	57.169
Üzleti eredmény kiigazítása az üzleti tevékenységből származó nettó bevételhez		
Értékcsökkenés, amortizáció és értékvesztés	95.137	71.394
Pénzügyi eszközök nem realizált nettó nyeresége	-1.377	-816
Készletek értékvesztése	985	2.162
Tárgyi eszközök értékvesztése	5.644	3.239
Céltartalékok növekedése	5.367	9.245
Tárgyi eszközök értékesítéséből származó nyereség	-1.119	-139
Leányvállalatok értékesítéséből származó nyereség	-9.877	-729
Tárgyévben felmerült kutatási és feltárási költségek	9.389	9.109
Egyéb pénzmozgással nem járó tételek	-1.514	-9
Üzleti tevékenységből származó nettó pénzáramlás a működőtőke-változás előtt	185.445	150.625
Készletek csökkenése / (növekedése)	-21.051	1.838
Vevő követelések csökkenése / (növekedése)	-5.344	14.330
Egyéb követelések (növekedése)/ csökkenése	786	-6.172
Szállítók növekedése	39.455	2.509
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek növekedése	10.006	6.119
Társasági adó fizetés	-6.139	-1.404
Üzleti tevékenységből származó nettó pénzáramlás	203.158	167.845
Beruházások, szénhidrogén kutatási és fejlesztési költségek	-186.875	-90.334
Tárgyi eszközök értékesítéséből származó készpénz	3.069	4.781
Leányvállalatok megvásárlása, nettó pénzáramlás	30a	-
Közös vezetésű vállalkozások megvásárlása, nettó pénzáramlás	30a	-
Leányvállalatok értékesítéséhez kapcsolódó nettó pénzáramlás	30b	5.508
Társult vállalkozások megvásárlása	-113.729	-1.280
Egyéb befektetések megvásárlása	-241	-
Befektetések értékesítéséből származó készpénz	2.894	1.860
Adott hitelek és hosszú lejáratú bankbetétek változása	307	-1.901
Rövid lejáratú befektetések állományváltozása	-1.750	4.334
Kapott kamatok és egyéb pénzügyi bevételek	6.711	5.789
Kapott osztalék	3.840	6.030
Befektetési tevékenység nettó pénzáramlása	-298.529	-65.213
Hosszú lejáratú kötvények kibocsátása	9.200	14.368
Hosszú lejáratú kötvények törlesztése	-	-4.463
Diszkont kötvények kibocsátása	-	15.467
Hosszú lejáratú hitelek felvétele	30c	69.569
Hosszú lejáratú hitelek törlesztése	-255.716	-158.171
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek állományváltozása	485	-3.296
Rövid lejáratú hitelek állományváltozása	-9.232	-1.253
Fizetett kamatok és egyéb pénzügyi ráfordítások	-20.810	-20.229
Tulajdonosoknak fizetett osztalékok	-5.210	-5.380
Külső tulajdonosoknak fizetett osztalékok	-547	-1.621
Saját részvény értékesítés	25.965	3.114
Visszavásárolt saját részvény	-26.583	-26.397
Finanszírozási tevékenység nettó pénzáramlása	114.639	-118.292
Készpénz (csökkenése) / növekedése	19.268	-15.660
Készpénzállomány év elején	42.251	57.911
Korábban egyéb részesedésként kimutatott leányvállalatok bevonásának hatása a pénzeszközökre	221	-
Árfolyamkülönbséget külföldi leányvállalatok konszolidálása miatt	1.101	-
Készpénzállomány év végén	62.841	42.251

A mellékelt jegyzetek a pénzügyi kimutatások elválaszthatatlan részét képezik.

Jegyzetek a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz 2003. és 2002. december 31.

1 Általános

A Magyar Olaj- és Gázipari Rt. (a továbbiakban MOL Rt. vagy a Társaság) 1991. október 1-jén alakult meg a jogelőd Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt (OKGT) átalakulásával. Az állami vállalatok átalakulási törvénye értelmében az OKGT eszközei és kötelezettségei a fordulónappal átértékelésre kerültek. A MOL Rt. és leányvállalatai (a továbbiakban MOL-csoport, vagy a Csoport) kőolaj, földgáz és gáztermék kutatásával és termelésével, szállításával és tárolásával, kőolaj finomításával, valamint finomítói termékek és földgáz kis- és nagykereskedelmével foglalkozik. A Csoport dolgozóinak létszáma 2003. december 31-én 15.866 fő, míg 2002. december 31-én 12.932 fő volt. A Társaság székhelye Magyarországon, a Budapest, Október huszonharmadika u. 18. címen található.

A Társaság részvényeit a Budapesti Értéktőzsdén jegyzik, a nemzetközi tőkepiacokon pedig GDR-jeit forgalmazza a Luxemburgi Értéktőzsde, a londoni elektronikus tőzsde, a SEAQ International, valamint tőzsdén kívüli kereskedelemben is forgalmazzák, New Yorkban, Berlinben és Münchenben.

2 Számviteli politika

A MOL Rt. hivatalos éves beszámolóját a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerint (a továbbiakban MSZSZ) készíti. E törvény egyes előírásai eltérnek a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban (IFRS) foglaltaktól. A mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások a Nemzetközi Számviteli Standardok Bizottság (IASB) által megfogalmazott, 2003. december 31-én érvényben lévő standardok szerint készültek. A MOL Rt. nem konszolidált, MSZSZ szerint készített beszámolójában, illetve a csatolt pénzügyi kimutatásokban szereplő saját tőke és mérleg szerinti eredmény közötti különbségek levezetését a 33. Jegyzet tartalmazza.

A bekerülési érték elvének alkalmazása érdekében a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások úgy tekintik a MOL Rt.-t, mintha az 1991. október 1-jén jött volna létre az eszközök és források aznap értékével, figyelembe véve az IFRS miatt szükséges módosításokat.

Az IFRS szabványainak megfelelő pénzügyi kimutatások készítése megköveteli adott becslések és feltételezések alkalmazását, melyek befolyásolják a konszolidált pénzügyi kimutatásokban és a jegyzetekben szereplő összegeket. Ezen becslések a vezetőség jelenlegi eseményekre vonatkozó legjobb ismeretein alapulnak, azonban a tényleges eredmények eltérhetnek azoktól.

A csatolt konszolidált pénzügyi kimutatásokat az Igazgatóság 2004. március 19-én fogadta el.

A pénzügyi év megegyezik a naptári évvel.

i) Számviteli politika módosítása

A 2003. augusztus 9-től hatályos jogszabályi változások alapján a bányajáradék megfizetése a földgáz kitermelésekor esedékes, melynek eredményeként a bányajáradék a kitermelt gáz költségeként aktiválásra kerül.

ii) Beszámolási pénznem

Az alapul szolgáló gazdasági események tartalmára és körülményeire való tekintettel a Csoport beszámolási pénzneme a magyar forint.

iii) Konszolidációs elvek

A konszolidált pénzügyi kimutatások a MOL Rt.-t, illetve az ellenőrzése alatt álló leányvállalatokat foglalják magukban. Ellenőrzésről általában akkor beszélünk, ha a Csoport közvetve vagy közvetlenül birtokolja az adott társaság szavazati jogainak több mint 50%-át és a társaság pénzügyi és operatív tevékenységébe történő befolyás révén előnyöket élvez annak tevékenységéből. A külső tulajdonosokra eső tőke- és eredményrész a mérlegben és az eredménykimutatásban külön soron jelenik meg.

Amint azt a konszolidációról és az equity módszerről – a potenciális szavazati jogok és a tulajdoni részesedés felosztásáról szóló SIC 33. sz. értelmező állásfoglalás előírja, az aktuálisan lehívható szavazati jogok is figyelembevételre kerülnek az ellenőrzés meghatározásához.

A konszolidáció a megszerzési értékvizonyok alapján történik az eszközök és források megszerzési, a teljesítés napjára vonatkozó piaci értékének alapulvételével. A külső tulajdonosok részesedése a nettó eszközök piaci értékének külső tulajdonosokra jutó hányadaként jelenik meg. Az év közben megszerzett vagy értékesített társaságok a tranzakció időpontjától kezdődően, illetve a tranzakció időpontjáig szerepelnek a konszolidált pénzügyi kimutatásokban.

A Társaság közös vezetésű vállalkozásokban lévő részesedései arányos konszolidációval kerülnek bevonásra, azaz a közös vezetésű vállalkozások eszközeinek, forrásainak, bevételeinek és ráfordításainak arányos része összevonásra kerül a konszolidált pénzügyi kimutatások megfelelő soraival.

A társult vállalkozásokban lévő befektetések (általában 20-50% üzletrész birtoklása esetén), ahol a Társaság jelentős befolyást gyakorol, az „equity” módszer alkalmazásával kerülnek kimutatásra. A társult vállalkozásokban lévő befektetések értékének módosítása az esetlegesen értékvesztésre utaló jelek észlelésekor történik, illetve abban az esetben, ha a korábbi értékvesztést előidéző körülmények már nem állnak fenn. A konszolidációba bevont társaságok közötti tranzakciók, egyenlegek és eredmények, valamint a nem realizált eredmények kiszűrésre kerülnek. A mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások készítése során a hasonló tranzakciókat és eseményeket egységes számviteli elveket követve rögzítik.

Néhány kisebb leányvállalat nem került konszolidálásra. Ezek a társaságok az esetleges értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken szerepelnek a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban. (Lásd 6 ii Jegyzet.)

iv) Goodwill

Az üzletrész bekerülési értéke és az üzletrész révén a leányvállalatokban megszerzett eszközöknek a megszerzés napján érvényes valós értéke közötti különbség az eszközök között, goodwill-ként kerül kimutatásra a konszolidált pénzügyi kimutatásokban. A goodwill az értékcsökkenéssel és esetleges értékvesztéssel csökkentett beszerzési költségen szerepel.

A goodwill értékcsökkenése lineáris, a várható hasznos élettartama alapján. Az értékcsökkenési periódus meghatározása egyedileg történik, általában 5 és 20 év között van. A nettó értékeket évente felülvizsgálják abból a szempontból, hogy az üzletrész jövőbeni nyereségtermelő képessége kellőképpen biztosítottnak látszik-e. Amennyiben a goodwill értékvesztésére utaló jelek merülnek fel, annak realizálható értéke a goodwill alapjául szolgáló eszközökből képzett készpénz-generáló egységek értéke alapján számítható ki. Amennyiben a könyv szerinti érték magasabb, mint a realizálható érték, értékvesztést számolnak el.

v) Negatív goodwill

Negatív goodwill a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban az alábbi módokon jelenik meg:

- Amennyiben a negatív goodwill olyan várható jövőbeni veszteségekhez és kötelezettségekhez kapcsolódik, amelyek a Társaság akvizíciós tervében meghatározásra kerültek és megbízhatóan számszerűsíthetők, akkor az ilyen veszteség vagy kötelezettség felmerülésekor a negatív goodwill közvetlenül az eredmény javára kerül elszámolásra.
- A megszerzett eszközök valós értékét meg nem haladó negatív goodwill összegére az ahhoz tartozó amortizálható eszközök hátralévő, súlyozott átlagos hasznos élettartama alapján lineáris értékcsökkenést számolnak el.
- A negatív goodwill azon része, amely a megszerzett nem-monetáris eszközök valós értéke felett van, megszerzéskor egyösszegben elszámolásra kerül az eredménnyel szemben.

vi) Pénzeszközök és pénz-egyenértékesek

A pénzeszközök a készpénzt és bankbetéteket foglalják magukban. A pénz-egyenértékesek olyan rövid távú, a beszerzéstől számított három hónapnál nem hosszabb lejáratú, magas likviditású befektetési formák, amelyek minimális értékváltozási kockázatot hordoznak és azonnal pénzeszközökre konvertálhatók.

vii) Vevőkövetelések

A vevőkövetelések a kétes követelésekre képzett céltartalékkal csökkentett névértéken kerülnek kimutatásra.

viii) Értékpapírok

A Társaság 2001. január 1-jétől alkalmazza a pénzügyi instrumentumok elszámolásáról és értékeléséről szóló IAS 39. sz. standardot. Ennek alapján a befektetések a következő három kategóriába kerülnek besorolásra: lejáratig tartandó, kereskedési céllal tartott és értékesíthető befektetések. A lejáratig tartott értékpapírok olyan befektetések, amelyekből fix vagy meghatározható pénzáramok származnak és a Csoport szándékozik és képes azokat lejáratig megtartani. A kereskedési célú értékpapírok közé azok a befektetések tartoznak, amelyeket elsősorban a rövid távú árfolyammozgásokból várható nyereség miatt vásárolt a Csoport. Minden más befektetés – kivéve a Csoport által nyújtott kölcsönöket és a Csoport vevőköveteléseit – az értékesíthető befektetések kategóriába tartozik.

A lejáratig tartandó befektetések a befektetett eszközök között kerülnek kimutatásra, kivéve, ha lejáratuk a mérleg fordulónapját követő 12 hónapon belül esedékes. Ezen befektetések az effektív kamatláb módszerrel számított amortizált bekerülési értéken jelennek meg a mérlegben.

Az értékesíthető befektetések a forgóeszközök részét képezik, ha a vezetőség a mérleg fordulónapját követő 12 hónapon belül értékesíteni kívánja azokat. Ezen befektetések bekerülési értéke a fizetett ellenérték valós értéke, beleértve a tranzakciós költségeket is. Az értékesíthető és kereskedési céllal tartott befektetések a mérleg fordulónapján valós értéken kerülnek kimutatásra, a különbség eredménykimutatásban történő elszámolása mellett.

A befektetések vásárlásának és eladásának elszámolása a teljesítés időpontjában történik, amely az eszköz másik fél részére történő átadásának napja.

ix) Pénzügyi instrumentumok és fedezeti ügyletek

Pénzügyi instrumentumnak minősülnek a mellékelt konszolidált mérlegben a pénzeszközök, vevő és egyéb követelések, szállító és egyéb kötelezettségek, adott és kapott hitelek és kölcsönök, befektetések, kötvénykövetelések és kötelezettségek. Ezen tételek értékelése során alkalmazott elveket jelen számviteli politika vonatkozó jegyzetei tartalmazzák.

A pénzügyi instrumentumok (beleértve az összetett pénzügyi instrumentumokat) az alapul szolgáló szerződéses kötelezettségek valós tartalma alapján válnak eszköz-, forrás- vagy tőkeelemmé. A kötelezettségek közé sorolt pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó kamatok, osztalékok, nyereségek és veszteségek felmerüléskor az eredménykimutatásban kerülnek elszámolásra. A saját tőkében megjelenő pénzügyi instrumentumok tulajdonosainak nyújtott juttatások a saját tőke terhére kerülnek elszámolásra. Az összetett pénzügyi instrumentumok esetében először azok kötelezettség része kerül értékelésre, a tőkerész maradványértékként kerül meghatározásra. A pénzügyi instrumentumok csak abban az esetben kerülnek elszámolásra egymással szemben (nettósítás), ha a Társaságnak ahhoz törvényes joga van, továbbá, ha feltett szándéka, hogy az érintett eszközt és forrást nettó módon vagy egyidejűleg rendezi.

A Csoport nemzetközi jellegéből adódóan fokozottan ki van téve a nyersanyagárak, a kamatlábak és az árfolyamok változásának. Az ebből eredő kockázatok csökkentésére a Csoport származékos ügyleteket köt, bár nem minden származékos ügylet minősül fedezetinek számviteli szempontból.

A Csoport Kockázatkezelési Részlege által a következő származékos ügyletek kerülnek általában alkalmazásra:

- kamat swap a lebegő hitelkamat kockázat fedezésére,
- finomítói margin fedezeti ügyletek a kőolaj és a finomítói termékek árváltozásaiból eredő kockázat levédésére,
- kőolaj és földgáz ár-swap ügyletek a beszerzési árak kockázatának a fedezésére,
- devizás származékos ügyletek az árfolyamkockázat fedezésére.

A Csoport abban az esetben minősíti elszámolási szempontból fedezeti ügyletnek a származékos ügyletet, amennyiben:

- a fedezeti ügylet várhatóan hatékony a fedezett kockázat következtében fellépő érték vagy pénzáram változások ellensúlyozásában,
- a fedezeti ügylet hatékonysága megbízhatóan becsülhető,
- a fedezeti ügylet kötésekor az alapkockázat és a fedezeti ügylet közötti kapcsolat megfelelő dokumentációval alátámasztott, és
- pénzáramlásokra vonatkozó fedezeti ügylet esetén az előrejelzett tranzakció, amely a fedezeti ügylet tárgyát képezi, nagy valószínűséggel bekövetkezik.

Származékos pénzügyi instrumentumok

Származékos ügyletnek minősül minden olyan pénzügyi eszköz, amely:

- értéke valamilyen meghatározott alapügylet függvényében változik,
- a piaci tényezők változására hasonlóképpen reagáló ügyletekhez képest elhanyagolható kezdeti befektetést igényel vagy nem szükséges hozzá kezdeti befektetés, és
- egy későbbi időpontban kerül pénzügyi rendezésre.

Alapügyletnek minősülnek a meghatározott kamatláb, értékpapír árfolyam, tömegáru jegyzési ár, deviza árfolyam, árfolyamokból és rátákból képzett indexek, hitelbesorolások vagy hitelindexek, illetve egyéb hasonló változók.

Az IAS 39 alapján nem fedezeti ügyletként elszámolt származékos pénzügyi instrumentumok (lásd fent) valós értéken kerülnek kimutatásra, az értékükben bekövetkezett változások a tárgyévi eredményben jelennek meg.

A beágyazott származékos ügyletek az alábbi feltételek mindegyikének teljesülése esetén elkülönítésre kerülnek az alapul szolgáló szerződéstől és különálló származékos ügyletként kerülnek kimutatásra:

- a beágyazott származékos ügylet gazdasági jellemzői és kockázatai nem mutatnak szoros kapcsolatot az alapul szolgáló szerződés gazdasági jellemzőivel,
- egy, a beágyazott származékos ügylet jellemzőivel rendelkező különálló ügylet megfelelne a származékos ügylet definíciójának, és
- a hibrid (beágyazott származékos ügyletet tartalmazó) ügylet nem valós értéken kerül kimutatásra, értékének változásai nem jelennek meg az eredményben.

Valós érték fedezeti ügyletek

A valós érték fedezeti ügyletek a mérlegben szereplő eszközök és kötelezettségek valós értékében bizonyos kockázatok hatására bekövetkező, tárgyévi eredményben megjelenő változásokat ellensúlyozzák. A valós érték fedezeti ügyletként elszámolt származékos ügyletek valós értéken kerülnek kimutatásra, amely a fedezett kockázat függvényében változik. A fedezeti elszámolásnak megfelelően a fedezeti ügylet va-

lós érték változásának eredményhatása bizonyos korlátok között ellensúlyozza a fedezett ügylet valós értékében bekövetkezett változások eredményhatását, az IAS 39 előírásainak megfelelően.

Ha megállapítást nyer, hogy a fedezeti ügylet nem kiemelten hatékony, a fedezeti elszámolás nem folytatható, a fedezeti ügyletet önálló származékos ügyletként kell elszámolni.

Cash flow fedezeti ügyletek

A cash flow fedezeti ügyletek a mérlegben szereplő eszközökkel és kötelezettségekkel, nagy valószínűséggel bekövetkező előre jelzett tranzakcióval vagy mérlegben nem szereplő elkötelezettséggel kapcsolatos pénzáramok változékonyságát ellensúlyozzák. A cash flow fedezeti ügyletnek minősülő kiemelten hatékony fedezeti ügylet valós értékében bekövetkező változások közvetlenül a saját tőke fedezeti tartalék elemében jelennek meg. Az értékváltozás nem hatékony összege a tárgyévi eredmény részét képezi.

Ha a fedezett pénzáram mérlegben megjelenő eszközt vagy kötelezettséget eredményez, minden, korábban közvetlenül a saját tőkével szemben kimutatott fedezeti nyereség és veszteség átsorolásra kerül a saját tőkéből és a keletkező eszköz vagy kötelezettség bekerülési értékében kerül elismerésre. Minden más esetben a saját tőke fedezeti elemén kimutatott nyereség vagy veszteség az eredménybe kerül átsorolásra abban az időszakban vagy időszakokban, amikor a fedezett elkötelezettség vagy előrejelzett tranzakció az eredményt érinti.

Ha megállapítást nyer, hogy a fedezeti ügylet nem kiemelten hatékony, a fedezeti elszámolás a továbbiakban nem folytatható. Ilyen esetben a közvetlenül a saját tőkében elszámolt halmozott fedezeti nyereség vagy veszteség a saját tőkében marad mindaddig, míg a tranzakció, amelyre az elkötelezettség vagy az előrejelzés vonatkozott be nem következik.

Amennyiben a tranzakció, amire az elkötelezettség vagy az előrejelzés vonatkozott várhatólag nem történik meg, a közvetlenül a saját tőkében elszámolt halmozott fedezeti nyereség vagy veszteség az eredménybe kerül átsorolásra.

x) Készletek

A készletek, beleértve a befejezetlen termelést is, a bekerülési és a realizálható érték közül az alacsonyabbikon vannak kimutatva, figyelembe véve a lassan mozgó és felesleges tételek leírását. A realizálható érték megegyezik a befejezési, értékesítési és marketingköltségekkel csökkentett piaci értékkel. A vásárolt áruk, beleértve a nyersolaj értékét, elsősorban súlyozott átlagár alapján kerülnek meghatározásra, míg a vásárolt gázkészlet értékelése a FIFO módszer szerint történik. A saját előállítású készletek értéke az anyagköltséget, a közvetlen bérköltséget és az üzemi általános költségek arányos részét foglalja magában, beleértve a bányajáradékot is. A nem realizálható készletek teljesen leírásra kerülnek.

xi) Tárgyi eszközök

A tárgyi eszközök a halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett bekerülési (vagy az 1991. október 1-jén megállapított könyv szerinti) értéken kerülnek kimutatásra. Értékesítéskor és egyéb kikerüléskor az eszközök bruttó értéke és halmozott értékcsökkenése kivezetésre kerül a könyvekből, a felmerülő nyereség vagy veszteség az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

A bekerülési érték az eszköz árán túlmenően az import vámokat, vissza nem igényelhető adókat és az eszköz üzembe helyezéséhez közvetlenül kapcsolódó költségeket, például hitelfelvételi költségeket tartalmaz. Az üzembe helyezést követően felmerülő költségek, mint például karbantartás vagy javítás, általában az eredmény terhére kerülnek elszámolásra a felmerülésükkel egyidőben. Amennyiben a felmerülő költségek egyértelműen az adott eszköz várható hasznos élettartamának vagy eredeti teljesítményének a növelését eredményezik, a költségek aktiválásra kerülnek az eszközértékre.

A beruházások között a folyamatban lévő beszerzések és előállítások szerepelnek bekerülési értéken, ami a beszerzési költségeket és a közvetlen önköltségeket foglalja magában. A beruházásokra értékcsökkenést csak az eszköz üzembe helyezését követően számolnak el.

Az olaj- és gázkutatási és feltárási költségek elszámolása alább, a xv) bekezdésben található.

xii) Immateriális javak

Az immateriális javak értékének alapja a bekerülési ár. A könyvekben való felvétellel abban az esetben kerül sor, ha az eszköz használata bizonyíthatóan a cég jövőbeni gyarapodását eredményezi és annak költsége egyértelműen meghatározható. Aktiválást követően értékcsökkenést, illetve szükség esetén értékvesztést számolnak el. Az immateriális javak értékcsökkenése lineáris a várható hasznos élettartam alatt. Az értékcsökkenési kulcsok évente rendszeresen felülvizsgálatra kerülnek. Az olaj- és gázkutatási és feltárási költségek elszámolása alább, a xv) bekezdésben található.

xiii) Értékcsökkenés

Az értékcsökkenés elszámolása lineáris, az alábbi kulcsok alapján:

Épületek	2–10 %
Finomítói berendezések	8–25%
Gáz- és olajszállító és -tároló berendezések	4–14,5%
Töltőállomások és felszereléseik	4–20%
Egyéb gépek és berendezések	10–33%

Az egyes szénhidrogén mezőkhöz kapcsolódó olaj- és gáztermelő és -gyűjtő berendezések értékcsökkenése a bizonyított és kifejlesztett, gazdaságosan kitermelhető szénhidrogén készletek alapján, a termelés arányában kerül elszámolásra. A készletek felülvizsgálata évente történik. A több szénhidrogéntermelő mezőhöz kapcsolódó szállítóberendezések értékcsökkenése egyedileg, lineárisan, a várható hasznos élettartam alapján történik. A bérelt berendezéseken végzett felújítások aktivált értékének az értékcsökkenése a várható hasznos élettartam és a bérelti időszak közül a rövidebbik alapján történik.

A hasznos élettartamok és az értékcsökkenési módszerek rendszeresen felülvizsgálatra kerülnek az adott eszköz által nyújtott tényleges gazdasági haszon megfelelő tükröztetése érdekében.

xiv) Eszközök értékvesztése

Amennyiben arra utaló jelek merülnek fel, hogy a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerülhet, a tárgyi eszközök és az immateriális javak értékvesztési felülvizsgálatra kerülnek. Amennyiben a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerül, a bekerülési értéken kezelt eszközök vonatkozásában értékvesztést az eredmény terhére kell elszámolni. A realizálható érték az eszköz használati értéke és piaci értéke közül a magasabb. A piaci érték az az összeg, amely független felek közötti tranzakció során az eszközért megkapható, míg a használati érték az eszköz folyamatos használatból és annak hasznos élettartamának végén történő értékesítésből származó cash flow-k nettó jelenértéke. A realizálható érték meghatározása eszközönként egyedileg, illetve amennyiben ez nem lehetséges, készpénz-generáló egységenként történik. Az elszámolt értékvesztések évente felülvizsgálatra kerülnek és amennyiben a realizálható érték emelkedik, úgy a korábban elszámolt értékvesztés részben vagy teljesen visszairásra kerül.

xv) Olaj- és gázkutatási és -feltárási költségek elszámolása

A kutatási és feltárási költségek elszámolásának az alapja a Successful Efforts módszer. A kutatófúrás költségei azok felmerülésekor aktiválásra kerülnek az immateriális javak között. Amennyiben bizonyított készleteket azonosítanak be és a feltárásról döntés születik, a vonatkozó aktivált költségek átsorolásra kerülnek a tárgyi eszközök közé. A nem bizonyított mezők eszközértéke rendszeresen felülvizsgálatra kerül és amennyiben szükséges értékvesztés kerül elszámolásra. A kutatás egyéb költségei, a kutató fúrások költségének kivételével azok felmerülésekor az eredmény terhére kerülnek elszámolásra. A sikertelen kutatófúrások a sikertelenné minősítést követően költségként kerülnek elszámolásra. A geológiai és geofizikai kutatási költségek felmerülésekor az eredmény terhére kerülnek elszámolásra.

xvi) Céltartalékok

Céltartalék képzésre abban az esetben kerül sor, ha a Csoportnak jelenbeli kötelezettsége (jogilag előírt vagy vélelmezett) keletkezik egy múltbeli esemény következtében és valószínű, hogy gazdasági javak átadásával kell majd a kötelezettséget rendezni, továbbá a kötelezettség összege jól becsülhető. A céltartalékok mérlegkészítéskor felülvizsgálatra, a becslések pontosításra kerülnek. A céltartalék értéke a kötelezettség rendezésére vonatkozó kiadások jelenértéke, melynek meghatározásánál diszkontrataként a becsült kockázatmentes kamatláb szolgál. Az idő múlását jelentő diszkontfeloldás alkalmazásakor a céltartalék mérlegértéke évről évre nő a diszkonthatással. A növekmény kamatköltségként kerül elszámolásra.

Szervezet-átalakításra képzett céltartalék

A Csoport munkavállalói a munkáltató részéről történő felmondás esetén a vonatkozó magyar törvények és a Kollektív Szerződés értelmében végkielégítésre jogosultak. A mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban az ilyen jellegű céltartalék akkor kerül elismerésre, ha a szervezet-átalakítási program meghatározásra került és kivitelezésének feltételei teljesültek.

Környezetvédelmi kötelezettségekre képzett céltartalék

A jelen és jövőbeni bevételekhez kapcsolódó környezetvédelmi kiadások felmerülésekor jellegüknek megfelelően költségként kerülnek elszámolásra vagy aktiválják őket. Az azonosítás évében céltartalékképzés történik a jelenben fennálló, a múltbeli működés eredményeképpen bekövetkezett azon környezetszennyezések elhárítási kiadásaira, amelyek nem járulnak hozzá a jelen- és jövőbeni bevételek keletkezéséhez. A céltartalék mértékének megállapítása az érvényes jogszabályok és rendeletek, illetve az ismert technológiák alapján történik. Céltartalék akkor kerül megképzésre, ha a kötelezettség megléte valószínűsíthető vagy bizonyos, és annak mértéke megfelelően becsülhető.

Mezőfelhagyási kötelezettségek

A Társaság a kőolaj- és földgáztermelő mezőkön a termelés felhagyását követően jelentkező jövőbeni költségeinek jelenértékére céltartalékot képez. A céltartalék értékére vonatkozó becslés a jelenleg ismert szabályozás, technológia és árszint alapján történik.

Nyugdíjjuttatásokra képzett céltartalék

A Csoport három meghatározott hosszú távú nyugdíjjuttatási rendszert működtet, melyek nem igényelnek külön alapba történő hozzájárulást. A rendszerek által biztosított juttatások költsége rendszerenként külön kerül meghatározásra a kivetített jóváírási egység módszerrel, aktuáriusi értékelés alapján. Az aktuáriusi nyereségek és veszteségek bevételként vagy ráfordításként azonnal elszámolásra kerülnek. A rendszer bevezetése, vagy a rendszerben történő változás következtében keletkező múltbeli szolgálat költsége lineáris módszerrel kerül ráfordításként elszámolásra a juttatás megszolgáltatásáig hátralévő átlagos időtartam alatt.

xvii) Lízing

A pénzügyi lízing, melynek révén a lízingelt eszköz tulajdonjogával járó kockázat és haszon döntő többsége a Csoport részére átadásra kerül, a lízing kezdetekor a lízingelt eszköz valós értékén, vagy, amennyiben az alacsonyabb, a minimális lízingfizetések jelenértékéeként kerül aktíválásra. A lízingfizetések megosztásra kerülnek a pénzügyi költség és a fennálló kötelezettség csökkenése között úgy, hogy az a kötelezettség fennálló állományára vonatkozó állandó kamatlábat eredményezzen. A pénzügyi költségek közvetlenül az eredménnyel szemben kerülnek elszámolásra. Az aktivált lízingelt eszköz amortizációja a becsült hasznos élettartam vagy a lízing időszak közül az rövidebb időszak alatt történik. Az a lízing, melynek során a lízingbe adó a lízingelt eszköz tulajdonjogával járó kockázat és haszon döntő többségét megtartja, operatív lízingként kerül kimutatásra. Az operatív lízing alapján történő lízingfizetések az eredménykimutatásban ráfordításként, lineárisan a lízing időtartama során kerülnek elszámolásra.

xviii) Tartalékok

A mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban szereplő tartalékok értéke nem azonos a tulajdonosoknak kifizethető tartalékok összegével. Az osztalék mértékének meghatározására a MOL Rt. egyedi, magyar számviteli törvény szerint készített éves beszámolója szolgál.

Átváltási tartalék

Az átváltási tartalék a külföldi társaságok konszolidációja során keletkező átváltási különbözeteket tartalmazza. Az olyan monetáris eszköz kapcsán keletkező átváltási különbözet, amely tartalmilag a Csoport külföldi társaságba történő befektetésének részét képezi, a konszolidált pénzügyi kimutatásokban a befektetés megszüntetéséig a saját tőke elemeként kerül kimutatásra. Amikor a kapcsolódó eszközök kivezetésre kerülnek, a felhalmozott átváltási tartalék ugyanabban az időszakban kerül elszámolásra bevételként vagy költségként, amikor az értékesített eszközökből származó nyereség vagy veszteség.

Fedezeti tartalék

A fedezeti tartalék a hatékony pénzáramfedezeti ügyletek valós értékének halmozott nettó változását tartalmazza addig az időpontig, amíg a fedezeti ügylet tárgyát képező előrejelzett tranzakció bekövetkezik vagy már nem várható, hogy be fog következni.

Az összetett instrumentumok tökerésze

Az összetett instrumentumok tökerésze tartalmazza az instrumentum kibocsátásából származó bevételnek a kötelezettség részén felüli értékét. A kötelezettség rész az instrumentumhoz kapcsolódó jövőbeni kifizetések jelenértékéeként kerül meghatározásra.

xix) Visszavásárolt saját részvények

A visszavásárolt saját részvények névértéke a jegyzett tőkéből kerül levonásra. A névérték és a bekerülési érték közötti különbözet, valamint a saját részvény tranzakciók során képződő nyereségek és veszteségek közvetlenül a tartalékokban kerülnek elszámolásra.

xx) Osztalék

Az osztalékot abban az évben számolja el a Társaság, amikor azt a tulajdonosok jóváhagyják.

xxi) Egy részvényre jutó hozam

Az egy részvényre jutó hozam meghatározása a Csoport eredményének és a részvényeknek a visszavásárolt saját részvények időszaki átlagos állományával csökkentett állományának a figyelembevételével történik.

Az egy részvényre jutó hígított eredmény hasonlóan kerül kiszámításra, mint az egy részvényre jutó eredmény. A számításnál azonban figyelembe veszik az összes hígításra alkalmas forgalomban lévő részvényt a következőképpen:

- a törzsrészvények után kiosztható hozamot megnövelve az adott időszakban figyelembe vehető átváltoztatható részvények osztalékával és hozamával, módosítva az átváltásból eredő további bevételekkel és ráfordításokkal,
- a forgalomban lévő részvények súlyozott átlagos darabszámát megnövelve azon további részvények súlyozott átlagos darabszámával, melyek forgalomban lennének, ha az összes átváltoztatható részvény átváltásra kerülne.

xxii) Devizaműveletek

A devizaműveletek az adott tranzakció napján érvényes devizaárfolyamon átváltott forintértéken kerülnek kimutatásra. A tranzakciók pénzügyi rendezésekor érvényben lévő árfolyamnak az eredeti bekerülési árfolyamtól való eltérése esetén a különbözet az adott időszakra szóló konszolidált eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

Külföldi tevékenység

A Társaságnak kiskereskedelmi értékesítési és szénhidrogén-kutatási tevékenységet végző leányvállalatai vannak, melyek a Társaság integráns részét képezik. Ezen leányvállalatok beszámolóinak forintosítása oly módon történik, mintha a tevékenységük a Társaság tevékenysége lenne:

a mellékelt konszolidált mérlegben a monetáris eszközök és források év végi árfolyammal, a nem monetáris eszközök pedig az adott tranzakció napján érvényes árfolyammal kerültek átváltásra. Az eredménykimutatás tételei a tranzakciók napján érvényes árfolyamokkal kerültek átszámításra. A fentiekből keletkező árfolyamkülönbségek a mellékelt konszolidált eredménykimutatásban szerepelnek az adott periódusban.

Külföldi társaságok

A Csoport rendelkezik olyan külföldi bejegyzésű társaságokkal, melyek nem képezik az anyavállalat integráns részét. Ezen társaságok pénzügyi kimutatásainak átváltása a mérlegtételek esetében év végi árfolyamon, az eredménykimutatás tételeinek esetében éves átlagárfolyamon történik. Minden átváltási különbséget a saját tőke átváltási tartalék sora tartalmaz.

xxiii) Árbevétel elismerés

Árbevétel abban az esetben kerül elismerésre, ha valószínűsíthető a tranzakcióval összefüggő gazdasági előny társasághoz érkezése, valamint annak összege megfelelően mérhető. Az árbevétel összege az értékesítéshez kapcsolódó adók és engedmények nélkül kerül elszámolásra akkor, amikor a javak átadása, illetve a szolgáltatás nyújtása megtörténik, valamint a kockázatok és hasznok átszállnak. Az értékesített földgáz a szállított gáz mennyisége alapján kerül elszámolásra, az átadás időpontjában rögzített hatósági áron. A hatósági árak meghatározása részben a tervezett értékesítési volumenek és költségek alapján történik, amit a követő szabályozási időszakban utólagosan módosítanak a terv- és tényszámok közötti eltérésekkel. Továbbá a költségek elismerésének időszaka és mértéke nem feltétlenül azonos az árszabályozás során a Társaság MSZSZ vagy IFRS szerinti beszámolójában. A mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások nem tartalmaznak semmiféle bevétel- vagy költségelhatárolást ezen különbséggel kapcsolatban.

A kamatbevételek elismerése időarányosan történik, tükrözve a kapcsolódó eszköz tényleges hozamát.

Az osztalékbevételek a tulajdonosoknak az osztalékra való jogosultsága kezdetével kerülnek elszámolásra.

Azon származékos eszközök valós értékében bekövetkező változások, amelyek nem felelnek meg a fedezeti ügyletként történő elszámolás követelményeinek, azon időszak eredményében kerülnek elismerésre, amikor a változás végbement.

xxiv) Hitelfelvételi költségek

Azon hitelfelvételi költségek, melyek az eszközök előállításához és beszerzéséhez közvetlenül kapcsolódnak, aktiválásra kerülnek. Az aktiválás kezdő időpontja az eszköz előállításának kezdő pontja és amikor a finanszírozási és egyéb költségek felmerülnek. Az aktiválási időszak az eszköz üzembe helyezésének időpontjáig tart. A hitelfelvételi költségek a kamatokat, valamint a finanszírozáshoz kapcsolódó egyéb költségeket foglalják magukban, beleértve a beruházás finanszírozásához felvett devizahitelek keletkezett árfolyamkülönbséget a kamatköltségek helyettesítő részét is.

xxv) Társasági adó

A társasági adófizetési kötelezettség tárgyévi és halasztott adóelemeket tartalmaz. A halasztott adó számítása a kötelezettség módszer szerint kerül kiszámításra. Halasztott adó azokban az esetekben keletkezik, amikor egy tétel pénzügyi kimutatásokban történő, illetve az adótörvény szerinti elszámolásában időbeli különbség adódik. A halasztott adókövetelés és -kötelezettség megállapítása azon évek adóköteles bevételére vonatkozó adókulcsok felhasználásával történik, amikor az időbeli különbség miatti eltérés várhatóan megtérül. A halasztott adókötelezettség és -követelés mértéke tükrözi a Csoportnak a mérleg fordulónapján fennálló, az adóeszközök és kötelezettségek realizálódásának módjára vonatkozó becslését. Halasztott adókövetelés csak akkor szerepel a mérlegben, ha valószínűsíthető, hogy a Csoport a jövőbeni tevékenysége során adóalapot képző nyereséget produkál, amellyel szemben a halasztott adóeszköz érvényesíthető. A mérleg fordulónapján a Társaság számba veszi a mérlegben el nem ismert halasztott adóeszközöket, valamint az elismert adóeszközök könyv szerinti értékét. A korábban a mérlegbe fel nem vett követelések azon részét állományba veszi, amely várhatóan megtérülhet a jövőbeni nyereségadójának csökkenéseként. Ezzel ellentétesen olyan mértékben csökkenti halasztott adó követelését, amely összeg megtérülésének fedezetére várhatóan adózott nyereség nem fog rendelkezésre állni.

A tárgyévi és halasztott adó közvetlenül a saját tőkével szemben kerül elszámolásra, amennyiben olyan tételekre vonatkozik, amelyeket ugyanabban, vagy egy másik időszakban szintén a saját tőkével szemben számoltak el, beleértve a tartalékok nyitó értékének a számviteli politika visszamenőleges hatályú változása miatt bekövetkező módosításait is.

xxvi) Szegmens információk

Vezetési szempontból a Csoport négy fő szegmensre osztható: Kutatás – Termelés, Feldolgozás és Kereskedelem, Földgáz és Vegyipar. Ezen szegmensek alapján kerülnek bemutatásra az elsődleges szegmens információk. A Csoport másodlagos szegmens információkat nem mutat be, mivel eszközeinek nagy része egyetlen földrajzi területen, Közép-Európában helyezkedik el.

xxvii) Mérlegen kívüli tételek

A mérlegen kívüli kötelezettségek nem szerepelnek a pénzügyi kimutatások részét képező mérlegben és eredménykimutatásban, hanem a jegyzetekben kerülnek kimutatásra, kivéve, ha a gazdasági hasznot megtestesítő források kiáramlásának esélye távoli, minimális. A mérlegen kívüli követelések nem szerepelnek a pénzügyi kimutatások részét képező mérlegben és eredménykimutatásban, de amennyiben gazdasági hasznok beáramlása valószínűsíthető, a jegyzetekben kimutatásra kerülnek.

3 Immateriális javak

	Vagyoni értékű jogok millió forint	Szellemi termékek millió forint	Kutatási költségek aktivált értéke millió forint	Goodwill millió forint	Negatív goodwill millió forint	Összesen millió forint
Bruttó érték						
Nyitó egyenleg 2002. január 1.	372	20.660	10.399	5.030	-4.580	31.881
• növekedések	190	7.407	3.938	3	-	11.538
• csökkenések és átsorolások	-17	-730	-1.763	-68	2.574	-4
Záró egyenleg 2002. december 31.	545	27.337	12.574	4.965	-2.006	43.415
Halmazott értékcsökkenés és értékvesztés						
Nyitó egyenleg 2002. január 1.	94	9.445	4.219	404	-1.066	13.096
• értékcsökkenés	29	3.135	368	271	-214	3.589
• csökkenések és átsorolások	9	-639	-535	-68	836	-397
• értékvesztés	59	174	894	-	-	1.127
Záró egyenleg 2002. december 31.	191	12.115	4.946	607	-444	17.415
Nettó érték 2002. december 31.	354	15.222	7.628	4.358	-1.562	26.000
Bruttó érték						
Nyitó egyenleg 2003. január 1.	545	27.337	12.574	4.965	-2.006	43.415
• növekedések	15	5.349	3.292	271	-	8.927
• leányvállalat megvásárlása	13	8.990	-	-	-	9.003
• csökkenések	-433	-3.002	-1.716	-	1.516	-3.635
• árfolyamkülönbözetek	-	553	-	-	-	553
• átsorolások	3	164	-677	-241	-	-751
Záró egyenleg 2003. december 31.	143	39.391	13.473	4.995	-490	57.512
Halmazott értékcsökkenés és értékvesztés						
Nyitó egyenleg 2003. január 1.	191	12.115	4.946	607	-444	17.415
• értékcsökkenés	18	6.671	6	275	-313	6.657
• leányvállalat megvásárlása	10	6.133	-	-	-	6.143
• csökkenések	-112	-2.766	-1.706	-	360	-4.224
• árfolyam különbözetek	-	403	-	-	-	403
• értékvesztés	-	12	1.693	-	-	1.705
• átsorolások	-	12	-	241	-	253
Záró egyenleg 2003. december 31.	107	22.580	4.939	1.123	-397	28.352
Nettó érték 2003. december 31.	36	16.811	8.534	3.872	-93	29.160

Értékvesztés

2003-ban 1.693 millió forint, míg 2002-ben 894 millió forint értékvesztés került elszámolásra magyarországi sikertelen kutatási tevékenység következményeként.

Kutatási költségek

A fenti táblázatban szereplő aktivált kutatási költségeken túlmenően 2003 és 2002 folyamán további 9.389 millió forint, illetve 9.109 millió forint összegű kutatási költség merült fel, amelyek a mellékelt konszolidált eredménykimutatás működési költség elemei között kerültek elszámolásra.

4 Tárgyi eszközök

	Ingtatlanok millió forint	Műszaki gépek, berendezések, járművek millió forint	Egyéb berendezések millió forint	Befejezetlen beruházás millió forint	Összesen millió forint
Bruttó érték					
Nyitó egyenleg 2002. január 1.	447.370	358.677	62.564	19.001	887.612
• növekedések	23.058	22.789	3.829	64.241	113.917
• csökkenések, átsorolások és aktiválások	-9.196	-14.476	-3.961	-51.811	-79.444
Záró egyenleg 2002. december 31.	461.232	366.990	62.432	31.431	922.085
Halmazott értékcsökkenés és értékvesztés					
Nyitó egyenleg 2002. január 1.	169.126	188.427	41.269	-	398.822
• értékcsökkenés	24.408	34.261	6.160	862	65.691
• csökkenések és átsorolások	-2.556	-8.747	-3.662	-862	-15.827
• értékvesztés	862	82	43	-	987
• értékvesztés visszairás	-	-	-327	-	-327
Záró egyenleg 2002. december 31.	191.840	214.023	43.483	-	449.346
Nettó érték 2002. december 31.	269.392	152.967	18.949	31.431	472.739
Bruttó érték					
Nyitó egyenleg 2003. január 1.	461.232	366.990	62.432	31.431	922.085
• növekedések	43.674	39.765	6.253	173.411	263.103
• leányvállalat megvásárlása	197.065	243.456	2.416	17.569	460.506
• csökkenések	-23.113	-16.120	-4.140	-754	-44.127
• árfolyamkülönbözet	8.490	14.735	197	1.187	24.609
• átsorolások és aktiválások	9.848	-8.660	-391	-85.477	-84.680
Záró egyenleg 2003. december 31.	697.196	640.166	66.767	137.367	1.541.496
Halmazott értékcsökkenés és értékvesztés					
Nyitó egyenleg 2003. január 1.	191.840	214.023	43.483	-	449.346
• értékcsökkenés	29.758	48.662	5.595	598	84.613
• leányvállalat megvásárlása	43.580	135.082	465	-	179.127
• csökkenések	-5.684	-14.600	-1.621	-598	-22.503
• árfolyamkülönbözetek	2.099	8.980	67	-	11.146
• értékvesztések	2.097	171	-	-	2.268
• értékvesztések visszairása	-106	-	-	-	-106
• átsorolások	61	-67	-134	-	-140
Záró egyenleg 2003. december 31.	263.645	392.251	47.855	-	703.751
Nettó érték 2003. december 31.	433.551	247.915	18.912	137.367	837.745

Nullára leírt eszközök

A még használatban lévő, azonban már teljesen leírt immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értéke 2003. december 31-én 234.571 millió forint, 2002. december 31-én 150.903 millió forint volt.

Finanszírozási költségek

A tárgyi eszközök bruttó értéke magában foglalja a finanszírozási költségeket is. 2003 során 985 millió forint, 2002 során 0 forint finanszírozási költség került aktiválásra. Az átlagos aktiválási kulcs 2003-ban 3,1% volt.

Értékvesztés

	2003	2002
	millió forint	millió forint
Kőolaj- és gázmezők tárgyi eszközei	1.935	486
Romániai és magyarországi töltőállomások	319	501
Egyéb	14	-
Összesen	2.268	987
Értékvesztés visszairása	-106	-327
Összes nettó értékvesztés	2.162	660

Zálogjoggal terhelt eszközök

A Csoportnak 4.196 millió Ft, illetve 4.720 millió Ft értékben vannak zálogjoggal terhelt eszközei 2003., illetve 2002. december 31-én, amelyek egy leányvállalat által felvett hitelek biztosítékául szolgálnak. A MOL Rt.-nek nincsenek zálogjoggal terhelt eszközei.

5 Befektetések konszolidált leányvállalatokban

Társaság	Ország	Tevékenységi kör	Tulajdoni	Tulajdoni
			hányad	hányad
			2003	2002
Kutatás és termelés				
GES Kft.	Magyarország	Geofizikai mérések végzése, mérési adatok feldolgozása	100%	100%
Geoinform Kft.	Magyarország	Szénhidrogén kutatás	100%	100%
Kunpetrol Kft.	Magyarország	Karbantartási munkák	100%	100%
MOL CIS	Ciprus	Külföldi kutatás menedzsment	100%	100%
MOL Greece Ltd	Ciprus	Külföldi olaj- és földgázkészletek felkutatása, kitermelése	100%	100%
RUSI Ltd	Ciprus	Kutatások finanszírozása	100%	100%
MOL Pakistan Ltd	Hollandia	Külföldi olaj- és földgázkészletek felkutatása, kitermelése	100%	100%
MOL BHM OIL-Invest Ltd	Ciprus	Külföldi kutatás menedzsment	100%	100%
MOL Syria Ltd	Hollandia	Külföldi olaj- és földgázkészletek felkutatása, kitermelése	100%	100%
MOL Tunisia Ltd	Ciprus	Külföldi olaj- és földgázkészletek felkutatása, kitermelése	100%	100%
MOL Yemen Ltd	Ciprus	Külföldi olaj- és földgázkészletek felkutatása, kitermelése	100%	100%
Rotary Rt.	Magyarország	Kútúrás és kapcsolódó karbantartási munkák	értékesítve	100%
UBA Services Ltd	Ciprus	Külföldi kutatás menedzsment	100%	a)
ZMB Ltd	Oroszország	Külföldi olaj- és földgázkészletek felkutatása, kitermelése	50%	-
Gáz				
MOL Földgázellátó Rt.	Magyarország	Földgázellátás és kereskedelem	100%	100%
MOL Földgázszállító Rt.	Magyarország	Földgázszállítás	100%	100%
MOL Földgáztároló Rt.	Magyarország	Földgáztárolás	100%	100%
MOL Gáz Kft.	Magyarország	Földgázellátás, gázközmű-fejlesztés és vagyonkezelés	értékesítve	89%
Balatongáz Kft.	Magyarország	Gázközmű-fejlesztés és vagyonkezelés	77%	77%
Kiskungáz Rt.	Magyarország	Gázközmű-fejlesztés és vagyonkezelés	értékesítve	53%
Turulgáz Rt.	Magyarország	Gázközmű-fejlesztés és vagyonkezelés	értékesítve	58%
Zsámbékgáz Rt.	Magyarország	Gázközmű-fejlesztés és vagyonkezelés	értékesítve	96%
Feldolgozás és Értékesítés				
Boksz Kft.	Magyarország	Karbantartási munkák	100%	a)
MOL-LUB Kft.	Magyarország	Kenőanyagok gyártása és kereskedelme	100%	100%
MOL Austria GmbH	Ausztria	Kenőanyagok és kőolajszármazékok nagykereskedelme	75%	75%
MOL Chem Kft.	Magyarország	Kőolajszármazékok nagykereskedelme	értékesítve	100%
MOL Romania PP s.r.l.	Románia	Üzem- és kenőanyag kiskereskedelem	100%	100%
Moltrans Kft.	Magyarország	Ásványolaj termékek szállítása	100%	100%
MOLTRADE Mineralimpex Rt.	Magyarország	Energetikai termékek importálása, exportálása	100%	100%
Terméktároló Rt.	Magyarország	Stratégiai készletárolási feladatok	74%	74%
Petrolszolg Kft.	Magyarország	Karbantartási munkák	100%	100%
Slovnaft a.s.	Szlovákia	Kőolaj és vegyipari termékek feldolgozása és értékesítése	70%	b)
Apollo Oil and Rohstoffhandels GmbH	Ausztria	Kőolaj kereskedés	47%	b)
MOL Slovensko s.r.o	Szlovákia	Nagy- és kiskereskedelem (2002), Nagykereskedelem (2003)	70%	b)
Slovnaft Ceska Republika s.r.o	Csehország	Nagy- és kiskereskedelem	70%	b)

Jegyzetek a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz

2003. ÉS 2002. DECEMBER 31.

Slovnaft Montáže a opravy a.s.	Szlovákia	Javítási, karbantartási munkák	70%	b)
Slovnaft Polska S.A.	Lengyelország	Nagy- és kiskereskedelem	70%	b)
Slovnaft Trans a.s.	Szlovákia	Szállítás	70%	b)
Slovnaft VÚRUP a.s.	Szlovákia	Kutatás, fejlesztés	70%	b)
Slovnaft Ukrajina s.r.o.	Ukrajna	Nagykereskedelem	62%	b)
Ukrslovnaft	Ukrajna	Kiskereskedelem	59%	b)
SWS s.r.o.	Szlovákia	Szállítást támogató szolgáltatások	35%	b)
Szeb Gáz Kft.	Magyarország	Falugáz rendszer üzemeltetése	végelszámolva	100%
Vegyipar				
TVK Rt.	Magyarország	Vegyipari termelés és kereskedelem	44%	44%
TVK Austria GmbH	Ausztria	Nagy-és kiskereskedelem	23%	23%
Inno-Comp Kft.	Magyarország	Nagy-és kiskereskedelem	értékesítve	31%
TVK Inter-Chemol GmbH	Németország	Nagy-és kiskereskedelem	44%	44%
TVK Italia Srl.	Olaszország	Nagy-és kiskereskedelem	44%	44%
TVK-MOL-Chem S.a.r.l.	Franciaország	Nagy-és kiskereskedelem	72%	72%
TVK UK Ltd	Nagy-Britannia	Nagy-és kiskereskedelem	44%	44%
Központ és egyéb				
MOL Hotels Rt.	Magyarország	Szállodai, munkásszállás szolgáltatás, vendéglátás, utaztatás	végelszámolva	100%
MOL Invest Rt.	Magyarország	Vagyonkezelés	végelszámolva	100%
MOL Lízing Kft.	Magyarország	Lízingtevékenység végzése a MOL-csoport számára	végelszámolva	100%
MOL Reinsurance Kft.	Ciprus	Biztosítási tevékenység végzése a MOL-csoport számára	100%	a)
Slovnaft Rekreacentrum a.s.	Szlovákia	Szálloda, gyógyüdülés, vendéglátás	70%	b)
TVK Ingatlankezelő Kft.	Magyarország	Ingatlankezelés	44%	44%

a) 2002-ben a konszolidációs körbe be nem vont vállalkozás

b) 2002-ben társultként kezelt vállalkozás

TVK-csoport

2002. december 31-én a Csoportnak 34,5% részesedése volt a TVK Rt. jegyzett tőkéjében. 2001 márciusában a Csoport későbbi visszavásárlási opcióval értékesített 9,8% tulajdoni hányadnak megfelelő TVK részvényt. Mivel a Csoport továbbra is jogosult, illetve kötelezett volt visszavásárolni ezen részvényeket lejáratkor oly módon, mintha hitelt fizetne vissza, a részesedés nem került kivezetésre és a tranzakció bevétele a hosszú lejáratú hitelek éven belül esedékes részeként került kimutatásra (lásd 15. Jegyzet) amortizált költségen. 2003. november 28-án a Társaság lehívta vételi opciós jogát ezen részvényekre vonatkozóan, melynek eredményeként a TVK jegyzett tőkéjének 44,3%-os tulajdonosává vált. 2003. és 2002. december 31-én ezen részvények figyelembevételre kerültek a Csoportra jutó, a TVK-ból származó eredmény megállapításánál.

2000-ben a MOL Rt. a Magyar Külkereskedelmi Bankkal (MKB) megállapodást kötött a TVK Rt. 8%-os tulajdoni hányadának megvásárlására jogosító vételi opcióra. A Társaság egyidejűleg eladási opciót bocsátott ki ugyanakkora darabszámú részvényre ugyanazon fél vonatkozásában, melynek lehívása közvetlenül a vételi opció lejáratát követően válik lehetővé. 2002. szeptember 24-én a Társaság 2004. március 31-ig meghosszabbította ezen opciós szerződését. Az opciók figyelembevételre kerültek a MOL TVK-ban levő potenciális szavazati jogának meghatározása során, mely ennek következtében 52,3%-ra emelkedett. A SIC 33 alapján a TVK teljes körűen konszolidálásra került 2003-ban és 2002-ben egyaránt.

Slovnaft-csoport

2002 novemberében a MOL szerződést kötött a szlovák Slovnaft a.s. és Slovintegra a.s. társaságokkal, amely szerint a MOL megvásárolta ezen társaságoknak a Slovnaftban lévő, összesen 31,6% részesedését. A szerződés alapján a MOL 6.520.691 db Slovnaft részvényt szerzett meg, 85 millió USD készpénz, 984.000 db „A” sorozatú törzsrészvény (a MOL tőkeemelés előtti jegyzett tőkéjének 1%-a), illetve 9.817.578 db újonnan kibocsátásra kerülő „C” sorozatú törzsrészvény ellenében. A kibocsátott „C” sorozatú törzsrészvények névértéke 1.001 forint. A „C” sorozatú részvény 1,001 (egy egész egyezred) szavazatra jogosítja fel tulajdonosait. A „C” sorozatú törzsrészvények kibocsátására a tranzakció zárásakor, zártkörű jegyzés keretében került sor részvényenként 6.000 Ft-os kibocsátási áron, míg az „A” sorozatú törzsrészvények a Társaság a visszavásárolt saját részvényeiből kerültek átutalásra. (Lásd 13. Jegyzet) Mind a „C”, mind az „A” sorozatú részvényekhez vételi és eladási opció kapcsolódik, amely – egy 3 év várakozási időszaktól követően – feljogosítja a MOL-t a részvények visszavásárlására, és a Slovintegra a.s.-t és a Slovnaft a.s.-t a MOL Rt. részvényeinek a Társaság felé történő értékesítésére. Következésképpen a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban ezek a részvények nem a saját tőke részeként jelennek meg. A „C” sorozatú részvények kibocsátásakor értéke az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek között került kimutatásra (lásd 17. Jegyzet). Az opció kötési ára és a kibocsátási ár közötti különbözet kamatköltségként kerül elszámolásra a konszolidált eredménykimutatásban a hároméves várakozási időszak alatt. Az „A” sorozatú részvények és a kapcsolódó opciós megállapodások az eltérő lehívási feltételek következtében összetett pénzügyi instrumentumként kerültek elszámolásra, melynek kötelezettség része a várakozási idő lejártá után gyakorolható eladási opció kötési árának jelenértéke (lásd 17. Jegyzet). Az instrumentum tőke része a kapott ellenérték valós értéke és a kötelezettség rész közötti különbözet. A „C” soro-

zatú törzsrészesvényekre is ugyanez az eljárás kerül alkalmazásra, amennyiben értékesíthetővé válnak, illetve „A” sorozatú részesvényekre konvertálódnak, vagy azokra cserélik őket. A Társaság 2003. december 23-án visszavásárolt a Slovvena a.s. és Slovintegra a.s. tulajdonában lévő 1.179.369 darab „C” sorozatú részesvényt és helyettük azok teljes névértékének megfelelő darabszámú „A” sorozatú részesvényt adott át. (Lásd 13. Jegyzet)

A részesvénykibocsátáskor a részesvények fejében a Slovintegra a.s. és a Slovvena a.s. a Slovnaftban lévő részesedését a MOL-ba apportálta. A tranzakció lebonyolítására 2003. második negyedévében, a szlovák és magyar versenyhivatal, valamint a felek által történő jóváhagyás után került sor.

2003 februárjában a MOL a szlovák tőzsdén további 2,2%-os részesedést szerzett a Slovnaftban. A korábban megszerzett 36,2%-os részesedéssel együtt, a tranzakció eredményeként a MOL részesedése a Slovnaftban elérte a 70%-ot.

A vonatkozó szlovák törvényekkel összhangban, a fenti tranzakció befejeztével a MOL nyilvános vételi ajánlatot tett a Slovnaft fennmaradó részesvényeire. Egy jogvita miatt a vételi ajánlat megtételére csak 2003 novemberében került sor és az ügylet 2004 januárjában zárult le. A MOL így nem érvényesítheti a tulajdonában levő részesvények 50%-a feletti részből származó szavazati jogait. Az így meglévő szavazati jog azonban – a MOL birtokában lévő fennmaradó, szavazati joggal nem rendelkező részesvényeknek köszönhetően – még így is biztosítja a Slovnaft éves közgyűlésén a többséget. Ennek következtében 2003. második negyedétől kezdődően a Slovnaft-csoport a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban teljes körűen konszolidálásra került. Az összehasonlító időszaki adatok nem kerültek módosításra. A fennmaradó részesvényekre tett nyilvános ajánlattétel követően a tranzakció a mérleg fordulónapja után lezárult, részletes bemutatása a 29. Jegyzetben található.

A Slovnaft-csoport azonosítható eszközeinek és kötelezettségeinek valós értéke 2003. április 1-jén az alábbiak szerint alakult:

	millió forint
Immateriális javak	2.860
Tárgyi eszközök	250.734
Befektetések	5.842
Egyéb befektetett eszközök	2.285
Készletek	33.742
Vevőkövetelések	37.987
Egyéb forgóeszközök	12.168
Pénzeszközök	12.159
Hosszú lejáratú hitelek éven túli része	-11.585
Halasztott adó kötelezettségek	-9.717
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	-5.187
Szállítók és egyéb kötelezettségek	-52.178
Céltartalékok várható kötelezettségekre	-6.152
Rövid lejáratú hitelek	-9.712
Hosszú lejáratú hitelek rövid lejáratú része	-6
Nettó eszközök valós értéke	263.240
MOL részesedése a megszerzett nettó eszközök valós értékéből (33,8%)	88.975

Az akvizícióhoz kapcsolódó ellenérték az alábbiak szerint alakult:

	millió forint
Kibocsátott és átadott részesvények valós értéke	65.005
Készpénzben fizetett ellenérték, beleértve a tranzakciós költségeket is	23.970
Összes ellenérték	88.975

Az akvizícióhoz kapcsolódó nettó pénzáramlás alakulása a következő:

	millió forint
A Slovnafttal megszerzett nettó pénzeszközök	12.159
Kifizetett készpénz	-23.970
Nettó pénzáramlás	-11.811

Jukosz közös vezetésű vállalkozás

2002. december 19-én a MOL és a Jukosz aláírták az oroszországi Zapadno-Malobalik mező közös fejlesztésére és kitermelésére vonatkozó közös vezetésű vállalkozási szerződést. A tranzakció 2003. március 17-én zárult le. A megegyezés értelmében a projektet egy Oroszországban 50-50 százalékos tulajdonmegosztásban bejegyzett közös vállalkozás valósítja meg. A társaságot Igazgatóság irányítja és felügyeli, amelynek 3 tagját a MOL, 3 tagját a Jukosz jelöli ki. A MOL által fizetett összes hozzájárulás összege 100 millió USD (22.717 millió Ft), ami a projekt 50%-ára nyújt fedezetet.

A ZMB projekt azonosítható eszközeinek és kötelezettségeinek arányosított valós értéke 2003. április 1-jén az alábbiak szerint alakult:

	millió forint
Tárgyi eszközök	28.289
Egyéb befektetett eszközök	473
Készletek	23
Vevőkövetelések	1.335
Egyéb forgóeszközök	2.544
Pénzeszközök	200
Hosszú lejáratú hitelek éven túli része	-28
Halasztott adó kötelezettségek	-4.656
Szállítók és egyéb kötelezettségek	-1.123
Céltartalékok várható kötelezettségekre	-85
Rövid lejáratú hitelek	-4.255
Megszerzett nettó eszközök valós értéke (50%)	22.717

Az akvizícióhoz kapcsolódó nettó pénzáramlás az alábbiak szerint alakult:

	millió forint
Megszerzett nettó pénzeszközök	200
Kifizetett készpénz	-22.717
Nettó pénzáramlás	-22.517

A partnerek együttesen várhatóan mintegy 300-350 millió USD-t fektetnek be a termelési kapacitás kiépítésére. A projekt megvalósítása révén a MOL várakozásai szerint megduplázza éves olajkitermelését, a Jukossal való együttműködés erősítése pedig hozzájárul az olajellátás biztonságosságának növeléséhez. 2003. december 31-ig a Társaság közel 38,4 millió USD értékű beruházást hajtott végre az ütemtervnek megfelelően. A 2003. április 1-jét követő arányos konszolidációja óta a projekt 5,8 milliárd forinttal járult hozzá a Csoport nettó eredményéhez. 2003. december 31-én a közös vállalkozás eszközeinek, forrásainak, valamint a 2003. december 31-én végződő 9 hónapra vonatkozó bevételeinek és ráfordításainak Csoportra jutó része a következők szerint szerepel a konszolidált éves beszámolóban:

	2003 millió forint
Forgóeszközök	6.521
Befektetett eszközök	29.063
	35.584
Rövid lejáratú kötelezettségek	2.632
Hosszú lejáratú kötelezettségek	4.338
	6.970
Nettó eszközérték	28.614
Nettó árbevétel	16.133
Értékesítés költségei	4.315
Egyéb ráfordítások	5.956
Pénzügyi eredmény	433
Adózás előtti eredmény	6.295
Fizetendő adó	521
Mérleg szerinti eredmény	5.774

Értékesítések

Az év során a Társaság 3 Mrd forintért értékesítette a korábban 100%-os tulajdonában lévő, olajfűrésszel és karbantartással foglalkozó Rotary Rt.-t. Egy középtávú szerződés alapján a MOL és a Rotary Rt. között az együttműködés az értékesítés után is fennmarad. 2003 júliusában a MOL több jelentős, a földgáz kiskereskedelmi portfólióhoz tartozó befektetését értékesítette (MOL Gáz Kft., Turulgáz Rt., Zsámbékgáz Rt. és Kiskungáz Rt.) összesen 18,3 Mrd Ft-ért, amelyen 11,2 Mrd Ft nyereséget realizált. 2003 decemberében értékesítésre került a műtrágya kereskedelemmel foglalkozó MOL Chem Kft. 2,1 Mrd forintért, amelyen 0,9 Mrd forint veszteséget realizált a Társaság.

2003. utolsó negyedében a Társaság befejezte néhány, nem a fő tevékenységéhez kapcsolódó leányvállalatának felszámolását: MOL Lízing Kft. (lízing ügyletek végzése), MOL Hotels Rt. (szállodai szolgáltatások, vendéglátás) és MOL Invest Rt. (a Csoport vagyonkezelő társasága). A végelszámolt társaságok egyike sem rendelkezett jelentős eszközállománnyal, mivel azok legnagyobb része korábban értékesítésre került, ennek következtében a társaságok végelszámolása a kapcsolódó konszolidált pénzügyi kimutatásokra nem volt jelentős hatással. (Lásd 30. b Jegyzet)

Földgáz üzletág kiszervezése

A Társaság törvényi kötelezettségének eleget téve 2003. december 31-ével három önálló, 100%-os tulajdonú leányvállalatába – MOL Földázel-látó Rt. (földgázellátás és kereskedelem), MOL Földgáztároló Rt. (földgáztárolás) és MOL Földgázszállító Rt. (földgázszállítás) – szervezte ki gázüzletágát. A kiszervezés a gázüzletág tevékenységéhez tartozó valamennyi tárgyi eszközt érintette. (Lásd 25. Jegyzet)

A mérleg fordulónapját követően a Társaság Igazgatósága határozatot hozott a gáz leányvállalatok értékesítésére vonatkozó ajánlatok beké-réséről (lásd 29. Jegyzet).

6 Egyéb befektetések

i) Befektetések társult vállalkozásokban

	Ország	Tevékenység	Tulajdoni	Tulajdoni	Befektetés	Befektetés
			hányad	hányad	nettó	nettó
			2003	2002	értéke	értéke
					2003	2002
					millió forint	millió forint
INA Csoport	Horvátország	Integrált olaj- és gázipari tevékenység	25,0%	-	112.865	-
Slovnaft a.s.	Szlovákia	Kőolaj és vegyipari termékek feldolgozása és kereskedelme	70,0%	36,0%	konzolidálva	86.078
DÉGÁZ Rt.	Magyarország	Regionális gázszolgáltató	27,2%	27,2%	6.326	6.611
ÉGÁZ Rt.	Magyarország	Regionális gázszolgáltató	35,5%	35,5%	5.309	5.320
Panrusgáz Rt.	Magyarország	Földgázkereskedelem	50,0%	50,0%	1.662	1.961
TVK Erőmű Kft.	Magyarország	Erőmű	11,5%	11,5%	747	473
Messer Slovnaft s.r.o	Szlovákia	Technológiai gáz termelés	34,3%	17,7%	605	-
Chémia Bratislava a.s.	Szlovákia	Szolgáltatásnyújtás	34,3%	17,7%	380	-
Villas Hungária Kft.	Magyarország	Bitumengyártás	40,0%	40,0%	285	247
TVK Automatika Kft.	Magyarország	Ellenőrzési és telekommunikációs rendszerek működtetése, termelés	22,6%	22,6%	224	213
IN-ER Erőmű Kft.	Magyarország	Erőműtervezés	30,0%	30,0%	156	156
Tűzoltó és Műszaki Mentő Kft.	Magyarország	Tűzoltás és műszaki mentés	43,3%	43,3%	113	117
VIBA-TVK Kft.	Magyarország	Vegyipari termékek	17,6%	17,6%	92	82
Gerecsegáz Rt.	Magyarország	Gázszolgáltató	értékesítve	50,1%	-	270
Egyéb belföldi társult vállalkozások					196	78
Összesen					128.960	101.606

INA akvizíció

A horvát kormányval 2003. július 17-én aláírt megállapodás alapján a MOL megszerezte az INA d.d., a legnagyobb horvát olaj- és gázipari cég részvényeinek 25%-át plusz egy részvényt. A tranzakció 2003. november 10-én zárult le azután, hogy magyar és a horvát versenyhivatalok által szabott feltételeknek a Társaság eleget tett. Az ügylettel kapcsolatban a szlovén Versenyhivatal az engedélyt még nem adta ki. Az engedély kiadásának ezen elhalasztására a szlovén törvények lehetőséget adnak. A vezetés úgy látja, hogy a megfelelő információ birtokában a szlovén hatóság engedélyét is megkapja. A Társaság az INA részvényeiért 505 millió USD-t (110 milliárd Ft-ot) fizetett. Az INA-nál új felügyelőbizottság és igazgatóság került megválasztásra, illetve kinevezésre. A MOL két-két tagot jelölt a hét tagból álló Felügyelőbizottságba, illetve a szintén hét tagból álló Igazgatóságba, beleértve a pénzügyi igazgató és a társasági szolgáltatásokért felelős igazgató személyét is. A novemberi akvizíció óta a társaság hozzájárulása a Csoport nettó eredményéhez 250 millió forint.

ii) Befektetések egyéb társaságokban

	Tulajdoni hányad 2003 %	Tulajdoni hányad 2002 %	Befektetés nettó értéke 2003 millió forint	Befektetés nettó értéke 2002 millió forint
MOL Szlovénia	100,0	100,0	3.821	1.622
MOL Agram	100,0	100,0	351	354
Alföldi Koncessziós Autópálya Rt.	2,5	2,5	300	300
Generál Gomsz Kft.	100,0	100,0	246	246
Mineralkontor GmbH	74,0	74,0	134	134
MOL Halas Kft.	100,0	54,0	28	92
MOL Kárpátalja Kft.	értékesítve	99,0	-	468
MOL Reinsurance Ltd.	konszolidálva	100,0	-	97
Egyéb (egyedileg 90 millió forint alatti könyv szerinti befektetések)			595	806
Összesen			5.475	4.119

7 Egyéb befektetett eszközök

	2003 millió forint	2002 millió forint
Árfolyamkockázat fedezeti ügyletből származó nettó követelés (lásd 27. (iv) Jegyzet)	9.324	2.950
Beruházásokra adott előlegek	7.570	3.311
Adott kölcsönök	2.439	1.862
Összesen	19.333	8.123

8 Készletek

	2003 Bekerülési érték millió forint	2003 Nettó realizál- ható érték millió forint	2002 Bekerülési érték millió forint	2002 Nettó realizál- ható érték millió forint
Vásárolt földgáz	82.048	81.817	56.577	55.760
Félkész és késztermékek	55.483	55.406	32.655	32.619
Egyéb alapanyagok	22.445	21.031	16.863	16.777
Vásárolt kőolaj	8.066	8.066	8.357	8.357
Egyéb áruk	7.812	7.812	6.974	6.812
Összesen	175.854	174.132	121.426	120.325

9 Vevőkövetelések, nettó

	2003 millió forint	2002 millió forint
Vevőkövetelések	165.889	124.065
Kétes követelésekre képzett értékvesztés	-832	-2.606
Összesen	165.057	121.459

10 Befektetések

	2003 millió forint	2002 millió forint
Lejáratig tartott értékpapírok (zéró-kupon diszkont kincstárjegyek)	8.728	6.540
Értékesíthető befektetések	500	2.748
Összesen	9.228	9.288

11 Egyéb forgóeszközök

	2003 millió forint	2002 millió forint
Előre fizetett és visszaigényelhető adók és vámok	24.366	19.578
Előre fizetett jövedéki adók	7.043	3.354
Egyéb előre fizetett költségek és elhatárolt bevételek	5.525	2.755
Zárolt bankbetétek (lásd 16. Jegyzet)	2.562	-
Szállítóknak fizetett előlegek	2.115	2.143
Előre fizetett bérleti díjak	1.172	1.254
Keresztárfolyam fedezeti ügyletből származó nettó követelés (lásd 27. Jegyzet (ii))	613	96
Munkavállalókkal szembeni követelések	420	475
Kölcsönkövetelések	341	145
Kamatkövetelések	235	518
Készletekre adott előlegek	240	151
TVK opciók (lásd 27. Jegyzet)	232	806
Árfolyam fedezeti ügyletből származó nettó követelés (lásd 27. Jegyzet (iv))	192	41
Gáztermék swap ügyletből származó nettó követelés (lásd 27. Jegyzet)	-	1.822
Egyéb	2.853	2.302
Összesen	47.909	35.440

12 Pénzeszközök

	2003 millió forint	2002 millió forint
Bankbetétek szlovák koronában	22.672	-
Bankbetétek forintban	20.187	17.656
Bankbetétek egyéb devizában	13.506	10.437
Készpénz egyenértékesek	5.543	13.420
Készpénz forintban	812	687
Készpénz szlovák koronában	9	-
Készpénz egyéb valutában	112	51
Összesen	62.841	42.251

13 Jegyzett tőke

A MOL Rt. jegyzett tőkéje 2002. december 31-én 98.400 millió forint volt, amely 98.400.000 darab „A” sorozatú, névre szóló tőzsrészevényből, és egy darab „B” sorozatú elsőbbségi jogokat biztosító részvényből állt. Mindkét részvényfajta névértéke 1.000 forint. A „B” sorozatú elsőbbségi részvény tulajdonosa a Magyar Állam. Az elsőbbségi részvény tulajdonosának beleegyező szavazata szükséges a Közgyűlésen hozott egyes határozatok elfogadásához.

2002 novemberében a MOL Igazgatósága döntött az alaptőke új részvények zártkörű kibocsátásával történő felemeléséről az 5. Jegyzetben részletezett Slovnaft akvizícióval összefüggésben. A kibocsátott „C” sorozatú tőzsrészevények névértéke 1.001 forint. A „C” sorozatú részvény 1,001 (egy egész, egyezred) szavazatra jogosítja fel tulajdonosait.

Ennek következtében 2003. december 31-én a Társaság jegyzett tőkéje 108.227 millió forint, amely 98.400.000 darab „A” sorozatú, névre szóló tőzsrészevényből, egy darab „B” sorozatú elsőbbségi jogokat biztosító részvényből és 9.817.578 „C” sorozatú részvényből áll. A kinnlévő jegyzett tőke összege 2003. december 31-én 93.128 millió forint, míg 2002. december 31-én 93.245 millió forint volt.

Jegyzetek a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz

2003. ÉS 2002. DECEMBER 31.

	Összes kibocsátott részvény darabszáma	Visszavásárolt saját részvények darabszáma	Visszavásárlási kötelezettséggel rendelkező részvények	Kintlévő részvények darabszáma	Kibocsátható maximális részvény darabszám
„A” és „B” sorozatú részvények					
2001. december 31.	98.400.001	-582.166	-	97.817.835	98.400.001
Munkavállalói és menedzsment juttatások	-	634.651	-	634.651	-
Értékesítések	-	449.609	-	449.609	-
Vásárlások	-	-5.657.219	-	-5.657.219	-
2002. december 31.	98.400.001	-5.155.125	-	93.244.876	98.400.001
Munkavállalói és menedzsment juttatások	-	27.370	-	27.370	-
Értékesítések	-	4.356.249	-	4.356.249	-
Értékesítések – Slovaft tranzakció (lásd 5. Jegyzet)	-	984.000	-984.000	-	-
„A” és „C” részvények cseréje (lásd 5. Jegyzet)	-	1.180.548	-1.180.548	-	-
Vásárlások	-	-4.500.600	-	-4.500.600	-
2003. december 31.	98.400.001	-3.107.558	-2.164.548	93.127.895	125.164.549

	Összes kibocsátott részvény darabszáma	Visszavásárolt saját részvények darabszáma	Visszavásárlási kötelezettséggel rendelkező részvények	Kintlévő részvények darabszáma	Kibocsátható maximális részvény darabszám
„C” sorozatú részvények					
2001. december 31.	-	-	-	-	-
Munkavállalói és menedzsment juttatások	-	-	-	-	-
Értékesítések	-	-	-	-	-
Vásárlások	-	-	-	-	-
2002. december 31.	-	-	-	-	-
Új kibocsátás (lásd 5. Jegyzet)	9.817.578	-	-9.817.578	-	9.817.578
Értékesítések	-	-	-	-	-
„A” és „C” részvények cseréje (lásd 5. Jegyzet)	-	-1.179.369	1.179.369	-	-
Vásárlások	-	-	-	-	-
2003. december 31.	9.817.578	-1.179.369	-8.638.209	-	9.817.578

14 Tartalékok

Osztalék

A 2002-es üzleti év eredményéből a 2003 áprilisában tartott éves rendes közgyűlésén a tulajdonosok 5.128 millió forint osztalék kifizetését hagyták jóvá, amely részvényenként 55 forintnak felelt meg.

Az osztalékfizetésre jogilag felhasználható tartalékok összege a Társaság egyedi beszámolója alapján 2003. december 31-én 377.217 millió forint, 2002. december 31-én pedig 59.613 millió forint volt. Az osztalékfizetésre felhasználható tartalék jelentős mértékű növekedését a MOL Rt. magyar számviteli szabályok szerinti eredményének növekedése magyarázza, amely elsősorban a gáz üzletág kiszervezésével kapcsolatban realizált nettó eredmény következménye.

15 Hosszú lejáratú kötelezettségek

	Súlyozott átlagos kamatláb	Súlyozott átlagos kamatláb	2003	2002
	2003 %	2002 %	2003 millió forint	2002 millió forint
Biztosíték nélküli bankhitelek EUR-ban	2,80	4,23	172.144	81.074
Biztosíték nélküli bankhitelek USD-ban	3,12	5,28	143.174	73.716
Biztosíték nélküli kötvények forintban	9,32	8,92	14.771	14.560
Biztosíték nélküli bankhitelek forintban	8,69	10,00	11.765	13.878
Biztosíték nélküli átváltoztatható kötvények (lásd 32. Jegyzet)	11,40	-	9.200	-
Biztosítékkal fedezett bankhitelek USD-ban	3,65	4,01	1.041	2.278
Biztosítékkal fedezett bankhitelek forintban	12,91	11,31	600	600
TVK részvényekhez kapcsolódó kötelezettség EUR-ban	-	4,24	-	8.502
Egyéb	-	-	595	1.596
Összesen			353.290	196.204
Hosszú lejáratú kötelezettségek rövid lejáratú része			64.589	51.458
Összesen			288.701	144.746

A biztosítékkal fedezett hitelet meghatározott beruházási projektekhez vették igénybe, melyekre a biztosítékot a finanszírozott eszközök jelentik.

	2003 millió forint	2002 millió forint
2 – 5 éven belül esedékes kötelezettségek	212.211	110.259
5 éven túl esedékes kötelezettségek	76.490	34.487
Összesen	288.701	144.746

16 Céltartalékok várható kötelezettségekre

	Környezet- védelem millió forint	Létszám- leépítés millió forint	Mező- felhagyás millió forint	Nyugdíj- juttatások millió forint	Peres ügyek és egyéb millió forint	Összesen millió forint
Egyenleg 2002. január 1.	24.583	3.637	21.266	-	2.539	52.025
Képzés és korábbi becslések felülvizsgálata	3.795	15.237	-1.936	-	-	17.096
Kamathatás	2.263	-	2.106	-	-	4.369
Felhasználás	-4.511	-3.625	-162	-	-587	-8.885
Egyenleg 2002. december 31.	26.130	15.249	21.274	-	1.952	64.605
Új leányvállalat bevonása	2.743	2.955	-	586	148	6.432
Képzés és korábbi becslések felülvizsgálata	4.678	1.998	3.553	1.579	9.937	21.745
Kamathatás	2.207	779	1.968	132	-	5.086
Árfolyamkülönbözet	174	226	-	-	126	526
Felhasználás	-5.645	-7.949	-361	-	-2.486	-16.441
Egyenleg 2003. december 31.	30.287	13.258	26.434	2.297	9.677	81.953
Rövid lejáratú rész 2002	6.963	6.088	170	-	1.952	15.173
Hosszú lejáratú rész 2002	19.167	9.161	21.104	-	-	49.432
Rövid lejáratú rész 2003	8.965	8.511	270	-	8.426	26.172
Hosszú lejáratú rész 2003	21.322	4.747	26.164	2.297	1.251	55.781

Környezetvédelmi céltartalék

2003. december 31-én 30.287 millió forint céltartalék szerepel a mérlegben a múltban keletkezett, elsősorban talaj-, talajvíz szennyeződések és veszélyes hulladékokkal (pl. savgyanta) kapcsolatos kötelezettségekre. A céltartalék összegének meghatározására a MOL belső környezetvédelmi audit team által készített felmérés szolgált. A felmérés rendszeres időközönként külső szakértők által felülvizsgálatra kerül, mely legutóbb 2000-ben történt. A becsült költségek hozzávetőleg 80%-a 2004 és 2008 között merül majd fel, a maradék 20% pedig 2009 és 2015 között. Az érték becslése a jelenleg ismert technológiák és mai árak alapján, kockázattal súlyozott cash flow meghatározásával történt, becsült kockázatmentes kamatlábbal diszkontálva.

Létszámleépítési céltartalék

A hatékonyság növelése érdekében, 2002. utolsó negyedévében a MOL Rt. és a Slovnaft a.s. hozzávetőleg 4.360 munkavállaló elbocsátása mellett döntött az elkövetkező három év során. Mivel a vezetőség elkötelezte magát a változások mellett és a szervezetátalakítási tervet az érintetteknek kellően részletezett formában kommunikálta, a Csoport céltartalékot képzett ezen költségek fedezetére, amely a jövőbeli fizetési kötelezettségek adott időpontra vonatkozó jelenértékének felel meg, melyek egyenlege 2003., illetve 2002. év végén 13.258 millió, illetve 15.249 millió forint volt.

Mezőfelhagyási kötelezettség

2003. december 31-én 26.434 millió forint céltartalék képzése vált szükségessé a termelés befejezését követő mező- és kútfelhagyási költségekkel kapcsolatosan. Ennek a költségnek körülbelül 7%-a 2004 és 2008 között merül majd fel, a fennmaradó 93% pedig 2009 és 2036 közötti időszakban. A céltartalék mértéke a vezetőségnek a vonatkozó jogszabályok jelenlegi értelmezése alapján, a jelenlegi árszinten került kiszámításra és a becsült kockázatmentes kamatlábbal lett diszkontálva.

Nyugdíjjuttatásokra képzett céltartalék

2003. december 31-én a Csoport 2.297 millió Ft céltartalékot képzett a jelenlegi munkavállalók jövőbeni nyugdíjazásakor fizetendő juttatások becsült értékének fedezetére. A MOL, Slovnaft és TVK nyugdíjazáskor egyösszegben járó juttatást fizet minden munkavállalójának. A MOL munkavállalók a szolgálati idejüktől függetlenül 3 havi juttatásban részesülnek a nyugdíjazáskori fizetésük alapján, a TVK és a Slovnaft munkavállalói azonban a szolgálati idő függvényében, a nyugdíjazáskori fizetésük alapján legfeljebb kettő, illetve tizenegy havi juttatásban részesülnek nyugdíjazáskor. Külön kezelésű alap egyik esetben sem került kialakításra. A céltartalék mértékének meghatározása hivatalos statisztikai adatokat tükröző aktuáriusi és pénzügyi feltételezések figyelembevételével történt, melyek a csoport üzleti tervében szereplő feltételezésekkel összhangban állnak.

	millió forint
Egyenleg 2003. január 1-én	-
Slovnaft nyitó egyenlege az akvizíció időpontjában	586
Múltbeli szolgálat elszámolt költsége	1.408
Jelenlegi szolgálat költsége	214
Kamathatás	132
Felhasználás	-
Aktuáriusi nyereségek / (vesztések)	-43
Egyenleg 2003. december 31-én	2.297
El nem számolt múltbeli szolgálat költségei	1.941
A meghatározott juttatási kötelezettség nettó jelenértéke 2003. december 31-én	4.238

Egyéb céltartalékok

A Slovnaft Igazgatóságának döntése nyomán a Slovnaft megszüntette egyik leányvállalatával, az Apollo Oil-lal – az egyetlen kőolajbeszállítóval – fennálló szerződését. 2003 májusában a kisebbségi tulajdonos, az Apollo InterOil, a genfi bíróságnál kérelmet adott be az Apollo Oil ellen kőolajszállítási szerződés megszegése és 11,6 millió USD (2.562 millió Ft) kártérítési igény tárgyában. A per miatt a kérdéses összeget az Apollo Oil svájci bankszámláján zárolták, amely a csatolt konszolidált pénzügyi kimutatásokban az egyéb forgóeszközök között került kimutatásra (lásd 11. Jegyzet). Időközben a Csoport stratégiájával összhangban orosz kőolajbeszállítókkal kötött szerződést, amelyeken keresztül közvetlenül jut kőolajhoz. A per folyamatban van és a Csoport – az óvatosság elvét érvényesítve – azzal kapcsolatban 2.562 millió Ft céltartalékot képezett a csatolt konszolidált pénzügyi kimutatásokban.

2002. június 16-án a Slovnaft pert indított a szlovák legfelsőbb bíróságnál a másodfokú pozsonyi adóhatóság ellen, amelyben kéri az adóhatóság döntésének felülvizsgálatát, amit az adóhatóság a Slovnaft a.s.-nél, mint a korábbi Slovnaft Trade a.s. jogutódjánál tett megismételt adóvizsgálat alapján állapított meg. A két társaság 2001. december 31-ével egyesült. 2002 áprilisában az adóhatóság összesen 373 millió SKK (2.376 millió Ft) értékben állapított meg fogyasztási adóhiányt, ÁFA-hiányt, valamint 1993-ban állítólagos nem valós export miatti büntetést. A Legfelsőbb Bíróság 2003. október 28-i határozatát követően a csatolt konszolidált pénzügyi kimutatásokban 2.376 millió Ft összegű céltartalék került elszámolásra.

Az egyéb céltartalék között az egyes töltőállomások bezárásakor felmerülő költségekre, egyéb jogi vitákra és jövőbeni fizetési kötelezettségekre képzett céltartalékok szerepelnek.

17 Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek

	2003 millió forint	2002 millió forint
Eladási és vételi opcióval rendelkező „C” részvény kibocsátás (lásd 5. Jegyzet)	55.717	-
Eladási és vételi opcióval rendelkező „A” részvény átadás (lásd 5. Jegyzet)	11.109	-
Slovnafit által kapott költségvetési támogatás	4.980	-
Fizetendő pénzügyi lízing kötelezettség	551	40
Egyéb	125	230
Összesen	72.482	270

A pénzügyi lízinggel kapcsolatos kötelezettségek nettó jelenértéke 2003. és 2002. december 31-én a következők szerint alakult:

	2003 millió forint	2002 millió forint
1 éven belül esedékes kötelezettségek	182	10
2 – 5 éven belül esedékes kötelezettségek	369	14
5 éven túl esedékes kötelezettségek	-	16
Összesen	551	40

18 Szállítók és egyéb kötelezettségek

	2003 millió forint	2002 millió forint
Szállítók	175.553	91.685
Fizetendő adók és hozzájárulások	50.833	30.007
Fizetendő vámok	7.155	6.405
Kapott támogatások	5.865	9.326
Munkavállalókkal szembeni kötelezettségek	5.277	4.591
Elhatárolt költségek	2.832	2.242
Fizetendő banki kamatok	2.339	2.727
Elhatárolt gáz árbevétel	1.482	-
KKKSZ-szel szembeni kötelezettség	1.483	2.031
Gáztárolási költség	1.379	1.478
Vevőktől kapott előlegek	810	766
TVK opciók (lásd 27. Jegyzet)	273	845
Deviza fedezeti ügylet (lásd 27. Jegyzet (iv))	113	2.456
Kamatswap ügyletből származó kötelezettség (lásd 27. Jegyzet (ii))	86	615
Devizacsérés kamatswap ügyletekből származó kötelezettség (lásd 27. Jegyzet (ii))	74	929
Származékos ügyletekből (forwardok) származó kötelezettség (lásd 27. Jegyzet)	-	469
Egyéb	4.866	2.457
Összesen	260.420	159.029

19 Rövid lejáratú hitelek

	2003 millió forint	2002 millió forint
Zéró kupon diszkont kötvények forintban	32.614	31.750
Biztosíték nélküli hitelek EUR-ban	17.321	1.596
Biztosíték nélküli hitelek USD-ban	8.893	22.516
Biztosíték nélküli hitelek forintban	7.296	7.051
Biztosíték nélküli hitelek CZK-ban	4.522	-
Biztosíték nélküli hitelek egyéb devizában	107	-
Egyéb	3	1.721
Összesen	70.756	64.634

20 Árbevétel földrajzi régiók szerinti megoszlása

	2003 millió forint	2002 millió forint
Magyarország	907.804	825.343
Ausztria	123.098	127.302
Szlovákia	116.396	17.517
Románia	17.548	16.784
Egyéb Közép-Kelet-Európa	171.602	39.842
Egyéb európai országok	154.873	120.059
Európán kívüli országok	12.717	12.810
Összesen	1.504.038	1.159.657

21 Egyéb működési bevételek

	2003 millió forint	2002 millió forint
Leányvállalatok értékesítésén elért nettó nyereség	9.877	729
Kapott bírságok	1.307	594
Immateriális javak és tárgyi eszközök értékesítésének nyeresége	1.119	139
Követelések és kötelezettségek árfolyamnyeresége	1.087	1.940
Kapott támogatások	1.046	91
Készletek értékvesztésének visszairása	929	548
Átruházott követelések	457	587
Kapott engedmények	443	248
Értékvesztés visszairás	372	327
Térítés nélkül átvett eszközök	344	66
Káreseményekkel kapcsolatos bevételek	199	251
Negatív goodwill amortizációja	313	214
Egyéb	2.805	1.539
Összesen	20.298	7.273

22 Személyi jellegű ráfordítások

	2003 millió forint	2002 millió forint
Béreköltség	55.301	43.766
Társadalombiztosítási járulék	18.023	17.194
Egyéb személyi jellegű kifizetések	6.816	12.841
Összesen	80.140	73.801

23 Egyéb működési költségek

	2003 millió forint	2002 millió forint
Bányajáradék	29.261	12.388
Adók és hozzájárulások	15.723	6.455
Stratégiai készletek tárolásáért fizetett díj (KKKSZ díj)	13.294	15.084
Bérleti díjak	10.597	9.466
Peres és egyéb ügyekre képzett céltartalék változása	7.451	-587
Egyéb külső szolgáltatások	6.388	5.812
Környezetvédelmi céltartalék tárgyévi képzése	4.678	3.795
Külső könyvviteli szolgáltatás díja	4.624	3.681
Tanácsadási díjak	4.358	3.663
Biztosítási díjak	3.816	4.377
Reklámköltségek	3.459	2.539
Vagyonvédelemmel kapcsolatos költségek	2.738	2.216
Takarítási díjak	2.515	2.265
Létszámleépítés költségeire képzett céltartalék	1.998	15.237
Környezetvédelmi termékdíj	1.898	1.582
Nyugdíjazásra képzett céltartalék	1.579	-
Bankköltségek	1.431	1.628
Környezetvédelmi költségek, nettó	851	621
Káresemények	710	1.278
Egyéb	5.178	3.851
Összesen	122.547	95.351

24 Pénzügyi műveletek eredménye, nettó

	2003 millió forint	2002 millió forint
Devizahitelek árfolyamnyeresége	2.746	24.166
Kapott kamatok	3.055	5.194
Befektetések értékesítéséből származó nettó nyereség	302	283
Kapott osztalékok	274	430
Egyéb pénzügyi bevételek	3.538	213
Pénzügyi műveletek bevételei összesen	9.915	30.286
Fizetett kamatok	16.795	17.364
Céltartalék kamata	5.085	4.369
Pénzügyi befektetések leírása	734	690
Egyéb pénzügyi ráfordítások	3.376	5.975
Pénzügyi műveletek ráfordításai összesen	25.990	28.398
Pénzügyi műveletek ráfordításai / (bevételei), nettó	16.075	-1.888

25 Társasági adó

A mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatásokban szereplő adófizetési kötelezettség a 2003. és 2002. december 31-én végződő évekre az alábbi elemekből áll:

	2003 millió forint	2002 millió forint
Tárgyévi társasági adó	5.547	1.023
TVK előző évekre vonatkozó adóellenőrzés hatása	-901	-
Halasztott társasági adó	-37.122	916
Adófizetési kötelezettség / (követelés) összesen	-32.476	1.939

Az alkalmazandó társasági nyereségadókulcs a Csoport Magyarországon működő vállalatai esetében 2003-ban és 2002-ben egyaránt 18%, Szlovákiában pedig 25%. 2004. január 1-jétől az alkalmazandó társasági adókulcs Magyarországon 16%-ra, Szlovákiában 19%-ra csökkent. A halasztott adó eszközök és kötelezettségek ennek megfelelően ártértékelésre kerültek.

A Csoport tárgyévi társasági adófizetési kötelezettsége a Csoporthoz tartozó társaságok egyedi, a működésük szerinti országban hatályos törvények szerinti adózás alá eső nyeresége alapján kerül meghatározásra.

A MOL Rt. 2003-ban és 2002-ben egyaránt 100%-os társasági adókedvezményre jogosult bizonyos termékellátást szolgáló beruházásoknak köszönhetően. A 100%-os adókedvezményt várhatóan 2005-ben is igénybe veheti. A TVK Rt. esetében 2005-ben és 2006-ban várható 100%-os adókedvezmény igénybevétele.

A külföldi jogi személyeknek kifizetett osztalék esetén az osztalékra jogosultat 20%-os osztalékadó terheli, amit az illetőség szerinti országgal fennálló, kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények módosíthatnak. Amennyiben az osztalékot belföldi vagy külföldi természetes személy kapja, 20%-os személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettség keletkezik. Az adót mindkét esetben a kifizető vonja le.

A mellékelt konszolidált mérlegekben szereplő halasztott adó egyenlege 2003. és 2002. december 31-én az alábbi elemekből áll, a halasztott adó alapja szerinti bontásban:

	2003	2002
	millió forint	millió forint
Értékcsökkenés és amortizáció	-31.582	-6.663
Csoporton belüli tranzakciók nem realizált eredménye	243.612	15.244
Finanszírozási költségek aktiválása	-7.922	-8.509
Hazai kőolaj- és földgázkutatói és -feltárási költségek elszámolásából származó eltérések	-14.919	-14.452
Környezetvédelmi céltartalék	28.068	26.373
Egyéb céltartalék	20.285	21.314
Árfolyamkülönbözözetek	683	-30.872
Vásárolt földgázkészlet leírása	7.150	10.317
MOL Rt. felhalmozott adóvesztése	62.381	65.683
Pénzügyi instrumentumok átértékelése	-8.443	-1.522
Egyéb	1.850	10.459
Összesen	301.163	87.372
Halasztott adó követelés	52.895	18.134
Halasztott adó kötelezettség	14.213	587

A csoporton belüli tranzakciókból eredő nem realizált nyereséget elsősorban a gáz üzletág kiszervezéséből származó nyereség eredményezi (lásd 5. Jegyzet). Annak következtében, hogy a kiszervezésből származó nyereség az eszközök adóértékét növelő tétel, de a konszolidáció során kiszűrésre került, ezen jövőbeni értékcsökkenés növekmény halasztott adó eszközt keletkeztetett.

A magyar adózási szabályok alapján számított 2001. évi veszteség összege a következő három évben (2006-ig) használható fel a várható pozitív adóalapok csökkentésére.

A számviteli nyereség alapján elvárt és a tényleges adófizetési kötelezettség közötti különbség számszerű levezetését az alábbi táblázat mutatja be:

	2003	2002
	millió forint	millió forint
Adózás előtti eredmény a mellékelt konszolidált eredménykimutatás szerint	72.140	66.923
18%-os adókulcs alapján számított adófizetési kötelezettség	12.985	12.046
Beruházási adókedvezmény	-51.181	-5.501
Halasztott adó eszközök és kötelezettségek átértékelése	5.920	535
Magyar adójogszabályok változásának hatása	-	-437
Megtérülési időszak szerinti korrekció	79	-167
Leányvállalatok el nem ismert vesztesége	369	937
Társult vállalkozásoktól származó, nem adózó bevételek	-858	-3.354
Meg nem térülő időbeli eltérések	1.306	-2.101
Utólagos adóvizsgálat miatti adóvisszatérítések	-901	-
Egyéb	-195	-19
Társasági adófizetési kötelezettség összesen	-32.476	1.939

26 Egy részvényre jutó hozam

Az egy részvényre jutó alaphozam számítása (az adózott eredményből az elsőbbségi részvények tulajdonosaira eső osztalék levonását követően) a forgalomban lévő részvények súlyozott átlagos darabszáma alapján történik, mely magában foglalja a hosszú lejáratú kötelezettségek között kimutatott részvényeket, amelyekhez opciós megállapodások kapcsolódnak. A hígított egy részvényre jutó hozam a törzsrészvények tulajdonosai felé kiosztható hozam (az átváltoztatható pénzügyi instrumentumok kamatainak levonása után) és az év során forgalomban lévő törzsrészvények súlyozott átlagos darabszámának (módosítva a hígító opciós és átváltoztatható instrumentumok hatásával) hányadosa. 2002-ben nem történt olyan tranzakció, amely az egy részvényre jutó nyereség értékét „hígítaná”.

	Eredmény (millió forint)	Forgalomban levő részvények darabszámának súlyozott átlaga	Egy részvényre jutó nyereség (forint)
Egy részvényre jutó alap- és hígított hozam 2002	65.262	96.658.661	675
Egy részvényre jutó alaphozam 2003	99.720	101.267.877	985
Egy részvényre jutó hígított hozam 2003	99.965	101.640.053	984

	2003 millió forint	2002 millió forint
Törzsrészvények tulajdonosainak kiosztható eredmény az egy részvényre jutó alaphozamhoz	99.720	65.262
Átváltoztatható kötvények kamata	245	-
Törzsrészvények tulajdonosainak kiosztható módosított eredmény az egy részvényre jutó hígított hozamhoz	99.965	65.262

	2003	2002
Törzsrészvények darabszámának súlyozott átlaga az egy részvényre jutó alaphozamhoz	101.267.877	96.658.661
Átváltoztatható kötvények hígító hatása	372.176	-
Törzsrészvények darabszámának módosított súlyozott átlaga az egy részvényre jutó hígított hozamhoz	101.640.053	96.658.661

A fentiekén kívül nem történt más törzsrészvényeket érintő gazdasági esemény a mérlegfordulónapot követően és a pénzügyi kimutatások elkészítése előtt.

27 Pénzügyi instrumentumok

Pénzügyi instrumentumok valós értéke

A mérlegben szereplő pénzügyi instrumentumok a befektetések, egyéb befektetett eszközök, vevőkövetelések, egyéb forgóeszközök, pénzeszközök, a hosszú és rövid lejáratú hitelek, szállítók és egyéb kötelezettségek. A származékos ügyletek az egyéb befektetett eszközök, egyéb forgóeszközök és a szállítók kötelezettségek, valamint az egyéb kötelezettségek között jelennek meg. A felsorolt eszközök és kötelezettségek mérlegértéke megközelíti a valós értéküket.

2003. december 31-én, az 5. Jegyzetben kifejtettek szerint, a Társaság 2004 márciusáig érvényesíthető vételi opcióval rendelkezik a TVK Rt. tőkésjének 8,02%-át megtestesítő részvényekre. A Társaság eladási opciót adott ki ugyanazon számú részvényre ugyanazon fél vonatkozásában. Az eladási opció a vételi opciós időszak lejáta után érvényesíthető. Az opciós díj az opciós időszak alatt kerül leírásra a konszolidált eredménykimutatásban. Ezen opciók tőzsdén nem jegyzett pénzügyi instrumentumok. Az opciók tárgyát képező TVK részvények tőzsdei kereskedelme nem elegendően nagy volumenű ahhoz, hogy az opciók valós értékének meghatározásához megfelelő alapot szolgáltatasson. Emiatt az opciók valós értéke nem határozható meg kellő bizonyossággal. A Társaság az opciókat TVK részvényre vonatkozó határidős vásárlási szerződésként kezeli, és amortizált bekerülési értéken mutatja ki. Az opcióhoz kötődő követelés összege 2003. december 31-én 232 millió forint, (lásd 11. Jegyzet), míg a kapcsolódó kötelezettség értéke 273 millió forint (lásd 18. Jegyzet). Ugyanezen tételek értéke 2002. december 31-én 806 millió forint, illetve 845 millió forint volt.

Pénzügyi kockázatkezelés

(i) Hitelkockázat

A Társaság számos ügyfélnek szállít termékeket vagy nyújt szolgáltatásokat. Figyelembe véve a szerződési volumeneket és a vevők hitelképességét, sem egyedileg, sem összevontan nem áll fent jelentős hitelkockázat. A Társaság által működtetett ellenőrzési folyamat biztosítja, hogy csak megfelelő pénzügyi háttérrel rendelkező ügyfelek részére történik értékesítés és a hitelkockázat nem halad meg egy elfogadható szintet.

A hitelkockázat által érintett lehetséges legnagyobb összeg a pénzügyi eszközök mérlegértéke, beleértve a mérlegben szereplő, értékvesztéssel csökkentett származékos ügyleteket.

(ii) Kamatkockázat

A Társaság kamatkockázati politikája szerint a kamatozó kötelezettségek legalább 25%-a, legfeljebb 75%-a lehet fix kamatozású. 2003. december 31-én a Társaság hosszú lejáratú hiteleinek 25%-a volt fix kamatozású, a kamatswap ügyletek hatását is figyelembe véve.

A Társaság a változó kamatozású hitelek kamatkockázatát kamatswap ügyletekkel fedezi. Ezen fedezeti ügyletek kamatfizetési periódusa hat hónap, ami összhangban áll a fedezett hitelek kamatfizetési időszakaival.

2003. december 31-én a Társaságnak egy kamatswap megállapodása volt érvényben, 16 millió USD alapösszegben, 2004-es lejáratú. A kamatswap megállapodások 2003. illetve 2002. év végi valós értéke 86 millió, 585 millió forint nettó kötelezettség volt (lásd 18. Jegyzet).

Az IAS 39 a kamatswap ügyletet eredetileg cash flow fedezeti ügyleteként kezelte. Az ügylethez kapcsolódó hitel előtörlesztésre került az év vége előtt, melynek hatására az ügylet valós értékében bekövetkezett 395 millió forint értékű változás kivezetésre került a saját tőkéből az eredménnyel szemben.

A Társaság devizában fennálló, változó kamatozású hitelei kamatkockázatának és árfolyamkockázatának mérséklésére devizacserés kamatswap ügyleteket köt. Ezen fedezeti ügyletek kamatfizetési periódusa – az alapügylettel összhangban – hat hónap.

2003. december 31-én a Társaság egy, 2006-ig érvényes devizacserés kamatswap ügylettel rendelkezett (2002. december 31-én négy hasonló nyitott ügylettel rendelkezett), amelyek alapösszege 20 millió EUR. A kapcsolódó követelés és kötelezettség 2003. december 31-én 613 millió forint (lásd 11. Jegyzet), illetve 74 millió forint (lásd 18. Jegyzet). Az ügylethez kapcsolódó követelés és kötelezettség értéke 2002. december 31-én 96 millió, illetve 929 millió forint volt. Az év során a kedvező feltételeket kihasználva a Társaság lezárta három devizacserés kamatswap ügyletét, míg a negyedik a mérlegzárást követően került lezárásra.

A 2003. április 1-jétől teljes körűen konszolidált Sloznaft rendelkezik olyan hitelekkel, melyek kamatai a kőolaj piaci árához kapcsolódnak abban az esetben, ha az olajár egy meghatározott szint alá esik. Az IAS 39-cel összhangban, a hitelszerződésbe ágyazott derivatíva elkülönítésre került az alapszerződéstől. 2003. december 31-én a derivatíva valós értéke 17 millió forint nettó kötelezettség, amely a rövid lejáratú hitelek között került kimutatásra. A valós értékváltozás a tárgyévi eredménnyel szemben kerül elszámolásra.

A Terméktároló Rt., a MOL Rt. teljes körűen konszolidált leányvállalata, 2002-ben kötött egy 2003-as lejáratú kamatswap megállapodást, melynek valós értéke 2002. december 31-én 30 millió forint kötelezettség volt.

(iii) Likviditáskockázat

A Társaság likviditási politikája előírja, hogy biztosítani kell a Pénzügyi Stratégia megvalósításához elegendő pénzeszköz, lehívható hitelkeret rendelkezésre állását. A lehívható, fel nem használt hitelösszeg 2003. december 31-én a következő:

	millió forint
Általános működési célokra lehívható hitelkeret a MOL és leányvállalatai számára	84.647
Sloznaft-csoport hitelkerete	34.307
TVK-csoport hitelkerete	29.090
Projekthez kapcsolt hitelkeret	11.013
Összes lehívható hosszú lejáratú hitelkeret	159.057
Rövid lejáratú lehívható hitelkeret	92.411
Összes lehívható hitelkeret	251.468

A 2003. év folyamán a Társaság 750 millió EUR összegű, két részletből álló hitelkeret megállapodást kötött, amely egy 600 millió EUR összegű feltöltődő hitelkeretből és egy 150 millió EUR összegű környezetvédelmi projekthez kapcsolódó határozott futamidejű hitelkeret szerződésből áll. Megkötésre került továbbá egy 1+1 éves határozott futamidejű hitelkeret megállapodás 400 millió EUR összegben.

(iv) Árfolyamkockázat

A Társaság többféle devizakonverziós ügylet és opció útján valósítja meg az árfolyamkockázatok kezelését, amelyek az üzletmenettel és finanszírozási tevékenységgel kapcsolatos külföldi pénznemben történő pénzáramok révén jönnek létre.

A Társaság árfolyamkockázatát főként a jelentős USD alapú kőolaj-, és földgázimport eredményezi. Bár az olajtermékek eladási ára is USD-függő, a földgáz értékesítési árak forintban szabályozottak. Ebből eredően a Társaság nettó árfolyamkitettsége 2003. év végéig USD-ban jelentkezik.

A Társaság árfolyamkockázati politikája az előző bekezdésben ismertetett USD kitettség csökkentésére irányul, az alacsonyabb költségű EUR/USD opciók alkalmazása útján, a határidős USD/HUF vásárlás helyett. A Társaság devizára szóló határidős ügyleteket is köt annak érdekében, hogy védekezzen a rövid távú deviza árfolyamváltozások hatása ellen.

A Társaság két hosszú távú nemzetközi földgázszállítási szerződéssel rendelkezik, melyek esetében az elszámolás SDR alapon történik. A szerződésben foglalt SDR alapú árkalkuláció az IAS 39 szerint egy SDR/USD swap beágyazott származékos ügyletnek minősül, mivel a Társaság szerint az USD-alapú árképzés szorosan kapcsolódik az alapszerződéshez. Ez az ügylet az alapul szolgáló szerződéstől elkülönítésre került.

és a gázszállítási szerződés cash flow fedezeti ügyleteként kerül kimutatásra. A beágyazott SDR cash flow fedezeti ügylet valós értéke 2003. december 31-én 9.324 millió forint nettó követelés (lásd 7. Jegyzet). Ugyanezen érték 2002. december 31-én 2.950 millió forint nettó követelés volt. Az instrumentum valós értékének növekedése a saját tőkében került elszámolásra.

Emellett a TVK további fedezeti ügyleteket köt EUR-ban megjelenő, árbevételéhez kapcsolódó deviza kitétsége egy részének fedezésére, melyek keretében előre értékesíti jövőbeli árbevételét EUR/HUF határidős ügyletek alkalmazásával. Ezek az ügyletek önálló származékos ügyletként kerültek elszámolásra, melyek valós értéke 2003. december 31-én 7 millió forint nettó kötelezettség. 2002. év végén ilyen ügylet nem volt. A Társaság bizonyos rövid lejáratú hiteleivel kapcsolatos árfolyamkockázatait is EUR/USD opciókkal fedezi.

A Társaság az árfolyamkockázat lefedését szolgáló származékos ügyleteit a hitelek esetében valós érték fedezeti ügyletként, egyébként különálló származékos ügyletként számolja el, és valós értéken mutatja ki.

A Társaság 2003. december 31-én a rövid lejáratú hitelek árfolyamkockázatának fedezetére kötött vagy jövőbeli gázvásárlások árfolyamkitétségehez kapcsolódó nyitott származékos ügylettel nem rendelkezett. 2003. december 31-én a Társaság rendelkezett több leszállítós deviza forward ügylettel, melyek valós értéke 2003. év végén 192 millió forint követelés és 106 millió forint kötelezettség (lásd 11. és 18. Jegyzetek).

2002. december 31-én a rövid lejáratú hitelek árfolyamkockázatának fedezetére kötött származékos ügyletek és a leszállítós deviza forward ügyletek valós értéke 2.263 és 193 millió forint nettó kötelezettség volt (lásd 18. Jegyzet). Ugyanezen időpontra vonatkozóan a jövőbeli gázvásárlások árfolyamkitétségehez kapcsolódó származékos ügyletek valós értéke 41 millió forint nettó követelés volt (lásd 11. Jegyzet).

(v) Tömegáru árkockázat

A MOL-csoport, mint integrált olaj- és gázipari vállalkozás, mind eladóként, mind vásárlóként tömegáru árkockázatnak van kitéve. A főbb tömegáru kockázatok: kőolajár kockázat a hazai termelés mennyiségében, finomítói margin kockázat a feldolgozott termékek mennyiségében mind a MOL, mind a Slovnaft esetében, vegyipari margin kockázat a Slovnaft és a TVK esetében, valamint fűtőolaj és gázolaj árkockázat az importált földgáz mennyiségében. Ez utóbbi kockázatot a földgáz importár meghatározási módja hozza létre.

2002. második felében a Társaság vételi opciókat vásárolt annak érdekében, hogy mérsékelje a várható iraki háború miatt esetleg bekövetkező nagyarányú gáz importár növekedés kedvezőtlen hatásait. A fedezeti ügyletek költségének csökkentése érdekében a Társaság úgy döntött, hogy IPE Brent-et és IPE Gasoil-t választ a formulában használt FOB MED Fueloil 1% és a FOB MED Gasoil 0,2% helyett. A helyettesítő fedezeti ügylet használata szokványos azokban az esetekben, amikor a védelem krízishelyzet miatt válhat szükségessé. Ezen helyettesítő fedezeti ügyletek a 2003. év során lezárultak, míg 2002. december 31-én azok valós értéke 1.822 millió forint nettó követelés volt (lásd 11. Jegyzet). Az instrumentumok valós értékének változásai a nettó eredményben kerültek elszámolásra, mivel számviteli szempontból nem minősülnek fedezeti ügyletnek.

2002-ben a Kockázatkezelés a Társaság finomítói margin kitétségeinek fedezését állította középpontba. A kockázat kezelésére Előre Fizetett Finomítói Margin Swap és Forward ügyletek szolgáltak, ahol a Társaság előre értékesítette az érintett időszakokra vonatkozó finomítói árrését (a kőolajtermékek súlyozott átlagára, csökkentve a Brent jegyzett árfolyammal) és előre megkapta a swap fix lábát. Ez az ügylet az IAS 39 alapján nem minősült fedezeti ügyletnek, különálló származékos ügyletként került elszámolásra. A tranzakció 2003. első negyedévében lezárásra került, melynek következtében ilyen jellegű nyitott pozícióval a Társaság 2003. december 31-én nem rendelkezik. 2002. december 31-én az ügylet valós értéke 469 millió forint nettó kötelezettség volt (lásd 18. Jegyzet).

28 Mérlegen kívüli kötelezettségek

Adott garanciák

A MOL-csoporton kívüli felek részére vállalt garanciák összege 588 millió forint.

Szerződéses beruházási kötelezettségek

A szerződéses beruházási kötelezettségek értéke 2003. december 31-én 119.721 millió forint, amelyből 32.972 millió forint a Slovnaft beruházási kötelezettsége, 38.516 millió forint a TVK kötelezettsége, 29.821 millió forint pedig a MOL Rt. EU-2005-benzin/gázolaj minőségeket biztosító fejlesztési projektjéhez kapcsolódik. Az EU-2005 projekthez kapcsolódó beruházási kötelezettség a 2004. évben fog felmerülni. A további szerződéses beruházási kötelezettség tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésére vonatkozik.

Földgázvásárlási kötelezettség, Take-or-Pay és Ship-or-Pay szerződések

A Társaság több beszerzési forrásával – Panrusgáz Rt., Ruhrgas, O&G Minerals Ltd, Eurobridge Kft. és Gas de France – hosszú távú földgázvásárlási szerződéseket kötött a múltban, hogy fogyasztói számára megbízható szolgáltatást nyújthasson. 2003. december 31-től ezen szerződések 147,9 milliárd m³ földgáz beszerzésére vonatkoznak (szerződéses mennyiségek 2001–2015 között 15 °C-on, amelyből 124,4 milliárd m³ Take-or-Pay kötelezettség mellett érvényes), megközelítőleg 3.794 milliárd forint értékben (amelyből 3.204 milliárd forint Take-or-Pay kötelezettség mellett érvényes) a 2015-ig fennmaradó időszakban.

A Társaság hosszú távú Ship-or-Pay alapú földgázszállítási szerződést kötött az OMV-vel, melynek köszönhetően 2016-ig földgázszállítási joggal rendelkezik a HAG vezetéken. 2003. december 31-én a hátralévő 13 évre vonatkozó összesített fizetési kötelezettség ezen szerződésből adódóan 33 milliárd forint.

Az EU Irányelvvel összhangban a hazai gázpiac is liberalizálásra kerül. A 2004. januártól életbe lépett Gáztörvény és hozzá kapcsolódó jogszabályok alapján minden nem lakossági fogyasztó jogosult az általa választott szállítótól piaci áron földgázt vásárolni. A lakosság és a közüzem-

ben maradó egyéb felhasználók számára azonban várhatóan a gázárak legalább 2007 júliusáig továbbra is szabályozottak maradnak. Az új ár-szabályozás, amely 2004. január 1-jén lépett életbe, a gázbeszerzés költségét – beleértve a hazai termelésű földgáz import szinten való elismerését is – a fogyasztókra hárítja, a lakossági fogyasztóknak nyújtott sávós árkiegészítés mellett. Az árkiegészítés fedezete a MOL Rt. által befizetett megemelt bányajáradék, melyet az 1998 előtt termelésbe állított hazai mezőkből származó földgáz után kell a Társaságnak fizetni. A versenypiacra lépés lehetősége ellenére, amíg a közüzemi gázárak érdemben nem különböznek a versenypiacétól, a felhasználók jelentős hányada ellátás-biztonsági szempontból a közüzemet preferálja. A két piaci szegmens közötti átjárást határidők betartása mellett a törvény szabályozza.

A versenypiacon az esetlegesen olcsóbb importbeszerzési forrással rendelkező piaci szereplők megjelenése következtében lehetséges, hogy a MOL meglévő hosszú távú gázbeszerzési szerződésai az azokban foglalt Take-or-Pay típusú kötelezettségek miatt potenciálisan veszteségesekké válnak. (Potenciálisan veszteségesnek azon szerződést nevezzük, amelyben a kötelezettség szerződés szerinti teljesítésének elkerülhetetlen költsége meghaladja annak elvárt gazdasági hasznait a hátralévő futamidő alatt.) A Gáztörvény a TOP szerződések kezelésére alternatívákat kínál, csökkentve azok esetleges kockázatait. A Magyar Energia Hivatal végső esetben a GET alapján létesítendő pénzügyi alaplól pótolhatja a veszteséget, vagy korlátozhatja a földgázimportot, amennyiben bizonyítani lehet, hogy az ilyen import jelentős gazdasági hátrányokat és pénzügyi nehézségeket okozhat a hosszú távú gázbeszerzési szerződés kötelezettje vagy jogosultja számára.

Mivel a jövőbeni piaci helyzet kritikus elemei nem ismertek, vagy még csak körvonalazhatók – beleértve, de nem kizárólag a gázárak jövőbeni trendjét a hazai és az európai piacon, a hazai gázkereslet alakulását, a feljogosított fogyasztók szabad piacra történő kilépésének tényleges mértékét, a Gáztörvény biztosította TOP kezelési alternatívák működését stb. – jelenleg nem meghatározható, hogy van-e olyan hosszú távú szerződésekből származó kötelezettség, melyekre céltartalékot kellene képezni ezen pénzügyi kimutatásokban.

Földgáz tranzit szerződések

A Társaság hosszú távú, 2017 decemberében lejáró Take-or-Pay földgáz tranzit szerződést kötött a NIS (Naftna Industrija Srbije) céggel 1998-ban. A háborús események és a Jugoszlávia ellen bevezetett ENSZ korlátozások miatt ez a szerződés több alkalommal módosításra került. Az elmúlt években Szerbia és Montenegró gázfogyasztása nem az előrejelzések szerinti ütemben növekedett, így az év elején kötött újabb megállapodásban kerültek rögzítésre – kizárólag a 2004–2008 időszakra vonatkozóan – az éves mennyiségek, 2008-ig összesen 2,2 milliárd m³. Ugyancsak Take-or-Pay tranzit szerződés keretében nyújt a Társaság szállítási szolgáltatást az Energoinvest/BH-GAS részére 2018 márciusáig. Azonban a tényleges szállított mennyiség mindeztáig nem érte el a szerződött mennyiséget. Ennek következtében az elmúlt években a szerződésben rögzített mennyiségek későbbi szerződéses periódusra kerültek átcsoportosításra. Az elkövetkezendő 5 évre egy mérsékeltbb növekedés várható, mely 2008-ban eléri a 450 millió m³-t.

Mindkét szerződés értelmében a másik fél köteles fizetni a szállítási költséget a Take-or-Pay záradék alapján.

Földgázértékesítési kötelezettség

A Társaság 2020-ig 3.569 milliárd forint értékben (107 milliárd m³ 15 °C -on) földgáz értékesítésére vállalt szerződéses kötelezettséget, főként a helyi lakosságot és közületeket kiszolgáló gázszolgáltatók igényeinek fedezésére.

Operatív lízing, bérlet

A Csoport jövőben felmerülő összes operatív lízing és bérleti díj fizetési kötelezettsége 6.862 millió forint, amelyből 4.625 millió forint 2004-ben, 1.943 millió forint 2005 és 2008 között, 294 millió forint pedig ezt követően válik esedékessé.

A teljes lízing és bérleti díj kötelezettségéből az operatív lízingre jutó rész a következő:

	2003	2002
	millió forint	millió forint
1 éven belül esedékes kötelezettségek	2.548	1.813
2-5 éven belül esedékes kötelezettségek	1.351	1.921
5 éven túl esedékes kötelezettségek	-	-
Összesen	3.899	3.734

A 2003. december 31-én fennálló operatív lízing ügyletek értékéből 910 millió forint összegű kötelezettség a Slovaft szerződött kötelezettsége.

Hosszú távú szerződések szolgáltatások vásárlására

A Társaság különböző típusú szolgáltatási szerződésekkel rendelkezik. Ezek közül a legjelentősebbek a telekommunikációs, számviteli szolgáltatási és szennyvíztisztítási szerződések, melyekből eredően a 2004–2018-ig terjedő időszakban 48.043 millió forint fizetési kötelezettsége származik.

Hatósági eljárások, peres ügyek

2000-ben a Magyar Autóklub eljárást kezdeményezett a MOL Rt. ellen a Versenyhivatalnál, azt állítva, hogy a MOL Rt. az üzemanyagárak tisztességtelen megállapításával megsértette a versenytörvényben rögzített, erőfölénnyel való visszaélés tilalmát. 2001 januárjában a Versenyhivatal megszüntette az eljárást, azzal az indoklással, hogy a Társaság árazási mechanizmusa alkalmazása során nem élt vissza piaci pozíciójával. Mindazonáltal, a Magyar Autóklub az eljárás bírósági felülvizsgálatát kérte. A felülvizsgálat során a bíróság úgy találta, hogy a Versenyhivatal határozata megalapozatlan és a versenytörvény MOL nagykereskedelmi árazására vonatkozó rendelkezéseinek értelmezését illetően jogsze-

rútlon volt, emiatt a Versenyhivatalt az ügy újratárgyalására utasította. A Versenyhivatal fellebbezett a bíróság döntése ellen. A Legfelsőbb Bíróság a Versenyhivatal fellebbezését elutasította. A Legfelsőbb Bíróság határozatának értelmében a GVH 2004. február 23-án kelt határozatában megindította az új versenyfelügyeleti eljárást.

A Csoport szokásos működése során több peres ügyben is érintetté vált. Jelenleg nincs folyamatban olyan peres ügy, melynek kimenetele jelentős negatív hatással lehet a Csoport pénzügyi helyzetére, eszközeire, eredményére vagy üzleti tevékenységére.

Azon peres ügyek összesített perértéke, melyekben a Csoport mint alperes szerepel 15.272 millió forint, melyekre 3.477 millió forint összegben céltartalék képzésére került sor.

A Csoport ugyancsak indított pereket mások ellen, ezek összértéke 4.641 millió forint.

Környezetvédelmi kötelezettségek

A Csoport tevékenységéhez kapcsolódóan környeztkárosításból vagy szennyezésből fakadó kötelezettségek, valamint az ezekhez kapcsolódó helyreállítás miatt felmerülő ráfordítások keletkezhetnek. A Csoport a tevékenységével kapcsolatosan korábban felmerült környeztkárosításért felelősség terheli. Ennek megfelelően a MOL a múltban okozott környezeti károk helyreállításának, továbbá a jelenleg hatályban lévő környezetvédelmi szabályozásoknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseknek a 2003. december 31-ével becsült költségeire 30.287 millió forint céltartalékot képzett. Bár a Csoport megítélése szerint e céltartalékok összege az ésszerűen lehetséges becslések alapján elegendő fedezetet nyújt a követelményeknek való megfelelésre, az e követelményekkel kapcsolatos jövőbeni szabályozási fejlemények és változások, valamint az ismert és tényleges környezeti állapot között fennálló eltérések e becslések átértékeléséhez vezethetnek.

Továbbá, a Csoport egyes telephelyei szennyezettségének felszámolása jelenleg nem becsülhető mértékű költséggel járhatnak. A tiszaujvárosi telephelyen a Csoport potenciálisan jelentős talaj- és talajvízszennyezettséget állapított meg. A regionális környezetvédelmi hatóság határozatának megfelelően, a TVK-nak el kell végeznie a szennyezés vizsgálatát, és annak eredményét be kell nyújtania a hatósághoz. A felmérés eredménye alapján a hatóság előírja az elvégzendő környezet-rehabilitációs feladatokat és várhatóan határozatban fogja a TVK-t kötelezni ezek elvégzésére. Továbbá, a környezetvédelmi hatóság megerősítette korábbi határozatát, amelyben kötelezi a TVK-t a felszíni talajszennyezés felszámolására. Ez a projekt 2004. februárban megkezdődött. A környezeti károk elhárításának várható költségei jelenleg nem számszerűsíthetőek, de jelentősek lehetnek.

Együttműködési megállapodás a PKN-nel

2003. november 20-án a MOL és a PKN Orlen (Polski Koncern Naftowy ORLEN SA) megállapodást írtak alá, amelyben kezdeményezik egy együttműködés megteremtésének lehetőségét a közép- és kelet-európai régió olajiparában. Az együttműködés lehetőségét biztosítana mindkét cég számára, hogy kihasználja a lehetséges szinergiák nyújtotta előnyöket, és hatékonyabb működésével javítsa regionális versenypozícióját. A megállapodás alapul szolgál a MOL és a PKN Orlen közötti kizárólagos tárgyalások megkezdésére a jövőbeni együttműködésről.

Ezen megállapodás aláírása a MOL és a PKN közötti tárgyalások egyik első lépésének tekinthető. Részletes tárgyalásokra a megállapodás aláírása után kerül sor, a MOL és a PKN által létrehozott szakértői csoportok közreműködésével és külső tanácsadók bevonásával.

A fent említett együttműködési kezdeményezések kizárólag a végleges megállapodások aláírása, valamint a kötelező vállalati/részesvényesi/szabályozói jóváhagyások beszerzése után valósulhatnak meg.

29 A mérleg fordulónapját követő események

A Cseh Köztársaság Nemzeti Vagyonalapja 2003. november 6-án tette közzé a vezető cseh olaj- és vegyipari holding, az Unipetrol 62,99%-os részvénytársaságának értékesítésére vonatkozó pályázati felhívását. A Társaság 2004. január 13-án nem kötelező érvényű ajánlatot adott be az Unipetrol privatizációjára. A MOL csak egy mindenre kiterjedő átvilágítást követően dönt arról, hogy kíván-e kötelező érvényű vételi ajánlatot benyújtani és ezt milyen struktúrában teszi.

A Társaság 2004. január 17-én, a meghirdetett divesztíciós stratégiájának újabb lépéseként értékesítette az ÉGÁZ Rt.-ben meglévő 35,46 százalékos, valamint a DÉGÁZ Rt.-ben meglévő 27,18 százalékos tulajdoni részesedéseit a Gaz de France részére. A részesedések együttes könyv szerinti értéke 2003. december 31-én 11,3 milliárd forint, míg a vételár összesen 11,8 milliárd forint. A vételár kifizetésére a Magyar Energia Hivatal jóváhagyását követően, az értékesítés zárásakor kerül sor.

Amint az 5. Jegyzetben bemutatásra került, 2004. január 27-én lezárult a Slovnaft a.s. törzsrészesvényeire tett nyilvános vételi ajánlat. A vételi ajánlat során összesen 5.855.849 darab részvényt ajánlottak fel 1.379 SKK/részvény egységáron, amely a Slovnaft alaptőkéjének 28,39%-a. A tranzakció értéke 52,3 milliárd forint. A vételi ajánlathoz kapcsolódó tőzsdei elszámolás 2004. január 30-án történt meg. Ettől az időponttól kezdődően a MOL az érvényesen felajánlott részvények tulajdonosává vált. A tranzakció következtében a MOL részesedése a Slovnaftban 98,41%-ra emelkedett.

2004. február 13-án a MOL Rt. Igazgatósága felhatalmazta a társaság menedzsmentjét ajánlatok bekérésére a három kiszervezett gáztársaság (MOL Földgáztároló Rt., MOL Földgázszállító Rt., MOL Földgázellátó Rt.) esetleges részbeni értékesítésével és partnerbevonásával kapcsolatban. A MOL földgázkitermeléshez kapcsolódó eszközei nem részei a folyamatnak. Az ajánlatok benyújtására várhatóan az ilyen jellegű tranzakciónál szokásos átvilágítást követően kerül sor.

Az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság („ÁPV Rt.”) 2004. február 17-én összesen 11.316.000 darab, a MOL Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság (MOL Rt.) által kibocsátott „A” sorozatú törzsrészesvények 10,5%-át megtestesítő részvényt értékesített nemzetközi és magyar intézményi befektetőknek gyorsított részvényértékesítés keretében. A 2004. március 3-án záruló háromnapos periódus során az ÁPV Rt. további 492.000 darab „A” sorozatú törzsrészesvényt értékesített hazai kisbefektetők számára, mely a MOL jegyzett tőkéjének 0,4%-át jelenti. Ezen tranzakciók eredményeként az ÁPV Rt. az „A” sorozatú törzsrészesvények 13,0%-nak és az egy darab „B” sorozatú el-

söbbségi jogokat biztosító részvény tulajdonosa, mely a MOL Rt. jegyzett tőkéjének 11,8 %-át képviseli. A Társaság Rendkívüli Közgyűlésének 2003. szeptember 1-jei határozata felhatalmazta a vezetést a „C” sorozatú részvények „A” sorozatú részvénné történő átalakítására, amennyiben a Magyar Állam tulajdona az „A” sorozatú részvények vonatkozásában 25% alá csökken.

30 A konszolidált cash flow kimutatással kapcsolatos információk

a) Leányvállalatok és közös vezetésű vállalkozások megszerzésére fordított nettó pénzáramlás elemzése

	2003 millió forint	2002 millió forint
Fizetett ellenérték	-46.687	-
Megszerzett pénzeszközök	12.359	-
Leányvállalatok és közös vezetésű vállalkozások megszerzésével kapcsolatos nettó pénzáramlás	-34.328	-

b) A leányvállalatok értékesítéséhez kapcsolódó nettó pénzáramlás elemzése

	2003 millió forint	2002 millió forint
Leányvállalatok pénzeszközei	-2.541	-265
Értékesítésből befolyt pénzeszközök	24.114	5.773
Leányvállalatok értékesítéséhez kapcsolódó nettó pénzáramlás	21.573	5.508

Leányvállalatok értékesítésével kapcsolatos nettó pénzáramlás

	2003 millió forint	2002 millió forint
Immateriális javak	-138	1.358
Tárgyi eszközök	-16.604	-9.855
Befektetett pénzügyi eszközök	-257	-70
Készletek	-1.730	-6.228
Vevőkövetelések	-4.545	-2.425
Egyéb követelések	-1.840	-1.700
Pénzeszközök	-2.541	-265
Eszközök	-27.655	-19.185
Céltartalékok	350	75
Külső tulajdonosok	1.584	2.852
Hosszú lejáratú hitelek	1.404	1.037
Szállítók	4.934	777
Egyéb kötelezettségek	5.146	6.460
Források	13.418	11.201
Értékesített nettó eszközök	-14.237	-7.984
Leányvállalatok értékesítésén elért nyereség (lásd 21. Jegyzet)	9.877	729
Közbenső eredmény kiszűrése	-	-630
Kapott ellenérték	24.114	9.343
MOL Szlovákia értékesítésével összefüggésben kapott előleg	-	-3.570
Nettó pénzeszköz beáramlás	24.114	5.773

c) Hosszú lejáratú hitelek felvétele

	2003 millió forint	2002 millió forint
Hosszú lejáratú hitelek állományának növekedése	392.513	50.792
Ebből nem pénzmozgás: devizahitelek nem realizált árfolyamnyeresége / vesztesége	4.574	18.777
Hosszú lejáratú hitelek felvétele	397.087	69.569

31 Szegmens információk

2003

	Feldolgozás				Szegmensek		
	Kutatás- termelés	és Keres- kedelem	Földgáz	Vegyipar	Központ és egyéb	közötti átadás	Összesen
Értékesítés nettó árbevétele	10.287	890.639	430.162	169.006	3.944	-	1.504.038
Értécsökkenés és értékvesztés	21.048	41.030	10.927	13.215	9.230	-	95.450
Üzleti eredmény	43.201	67.931	6.164	1.271	-35.614	-143	82.810
Immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzése	22.721	74.285	11.019	64.921	5.578	-	178.524

2003 Eszközök és kötelezettségek

	Feldolgozás				Szegmensek		
	Kutatás- termelés	és Keres- kedelem	Földgáz	Vegyipar	Központ és egyéb	Összesen	
							millió forint
Tárgyi eszközök nettó értéke		101.237	398.805	86.844	176.716	74.143	837.745
Vevői követelések, nettó		3.122	84.869	49.883	26.338	845	165.057
Szegmenshez nem allokált eszközök							529.933
Összes eszköz							1.532.735
Szállítói kötelezettségek		8.527	107.727	31.999	17.883	9.417	175.553
Szegmenshez nem allokált kötelezettségek							677.561
Összes kötelezettség							853.114

Az értékesítés nettó árbevétele csak a csoporton kívüli (harmadik felek részére történő) értékesítéseket tartalmazza. Az egyes szegmensek teljes nettó árbevétele 2003-ban a következő volt: Kutatás–termelés (151.457 millió Ft), Feldolgozás és Kereskedelem (1.008.382 millió Ft), Gáz (439.104 millió Ft), Vegyipar (197.068 millió Ft), valamint Központ és egyéb szegmens (25.060 millió Ft).

Az üzleti eredmény a harmadik félnek, valamint más divízióknak történő értékesítésekből származó eredményt foglalja magában. A Kutatás–termelés kőolajat, kondenzátumokat és PB-gázt ad át a Feldolgozás és Kereskedelemnek, valamint földgázt a Földgáz szegmensnek. A Feldolgozás és Kereskedelem vegyipari alapanyagot, propilént és izobutánt ad át a Petrolkémia-nak, a Petrolkémia szegmens különböző melléktermékeket a Feldolgozás és Kereskedelemnek. A belső transzferárak az aktuális piaci árakon alapulnak. Azonban a földgáz transzferár a szabályozott vizsonteladói 1. árkategóriával meghatározott ár a tárolási, szállítási díjjal és nagykereskedelmi árrésszel csökkentve, ahogyan az 2002-ben és 2003-ban volt. A szegmens eredmények az adott divízióhoz tartozó teljes körűen konszolidált leányvállalatok eredményeit is tartalmazzák. A 2002-ben értékesített Nitrogénművek Rt., amelynek fő tevékenysége a műtrágyagyártás, a Központ és egyéb szegmensnél került bemutatásra. A 2003-ban értékesített, kőolajtermékek nagykereskedelmével foglalkozó MOL Chem Kft. a Feldolgozás és Kereskedelem szegmensnél került bemutatásra. A szintén 2003-ban értékesített, fő tevékenységeként földgázellátást folytató MOL-Gáz Kft., a gázközmű-fejlesztéssel foglalkozó Zsámbékgáz Rt., Turulgáz Rt. és Kiskungáz Rt. a Földgáz szegmensnél kerültek bemutatásra.

A szegmensek közötti átadás során az ezen tranzakciókból származó nem realizált eredmény változását mutatjuk ki. Nem realizált eredmény akkor keletkezik, amikor az átadott tétel a fogadó szegmensnél készleten van az időszak végén és csak a későbbi időszakban kerül értékesítésre harmadik fél felé. A szegmensszintű kimutatásokban az átadó szegmens az átadáskor azonnal elszámolja a tranzakción keletkező nyereséget. Társasági szintű eredmény szempontjából azonban a nyereség csak a harmadik félnek történő értékesítéskor kerül elszámolásra. Az előző években a nem realizált profithatás nem került elkülönítetten kimutatásra, de szerepelt a fogadó szegmens kimutatott szegmens eredményében. Szegmensek közötti átadáson nem realizált profit elsősorban a Kutatás–termelésből a Földgáz szegmensbe, illetve a Feldolgozás és Kereskedelembe a Petrolkémia szegmensbe történő átadásnál keletkezik.

2002

	Feldolgozás				Szegmensek		
	Kutatás- termelés	és Keres- kedelem	Földgáz	Vegyipar	Központ és egyéb	közötti átadás	Összesen
Értékesítés nettó árbevétele	4.486	652.886	359.639	123.014	19.632	-	1.159.657
Értécsökkenés és értékvesztés	17.776	27.184	11.270	9.039	6.339	-	71.608
Üzleti eredmény	51.355	37.350	195	3.108	-35.149	310	57.169
Immateriális javak és tárgyi eszközök beszerzése	16.846	20.677	9.606	20.164	8.486	-	75.779

2002 Eszközök és kötelezettségek

	Feldolgozás					Összesen millió forint
	Kutatás- termelés millió forint	és Keres- kedelem millió forint	Földgáz millió forint	Vegyipar millió forint	Központ	
					és egyéb és egyéb millió forint	
Tárgyi eszközök nettó értéke	72.511	185.951	100.953	74.341	38.983	472.739
Vevői követelések, nettó	638	56.057	42.557	20.645	1.562	121.459
Szegmenshez nem allokált eszközök						365.286
Összes eszköz						959.484
Szállítói kötelezettségek	5.498	45.683	28.944	4.106	7.454	91.685
Szegmenshez nem allokált kötelezettségek						393.644
Összes kötelezettség						485.329

Az értékesítés nettó árbevétele csak a Csoporton kívüli (harmadik felek részére történő) értékesítéseket tartalmazza. Az egyes szegmensek teljes nettó árbevétele 2002-ben a következő volt: Kutatás–termelés (128.018 millió Ft), Feldolgozás és Kereskedelem (728.166 millió Ft), Gáz (377.636 millió Ft), Vegyipar (135.322 millió Ft), valamint Központ és egyéb szegmens (35.228 millió Ft).

2002-ben a MOL Rt. értékesítette a MOL Szlovákiát, egy teljes körűen konszolidált leányvállalatot, a Slovnaft részére. Mivel ez a leányvállalat a Feldolgozás és Kereskedelem szegmenshez tartozott, a tranzakció teljes 1,7 Mrd Ft-os nyeresége a Feldolgozás és Kereskedelem szegmens eredményében szerepel. Azonban a nyereség 36,2%-a (a MOL Slovnaftban lévő részesedésének arányával egyezően) kiszűrésre került. A kiszűrés a szegmensek közötti átadás során szerepel.

32 Tranzakciók kapcsoló felekkel

Társult vállalkozásokkal folytatott üzleti tranzakciók

	2003 millió forint	2002 millió forint
Vevőkövetelések kapcsoló vállalkozásoktól	13.430	9.438
Szállítókövetelések kapcsoló vállalkozásokkal szemben	26.166	29.680
Értékesítés nettó árbevétele kapcsoló vállalkozások felé	95.831	79.341

A Társaság 2003-ban és 2002-ben egyaránt vásárolt, illetve értékesített különböző termékeket és szolgáltatásokat kapcsoló vállalkozásoktól, illetve kapcsoló vállalkozások részére a normális üzletmenet keretein belül. Valamennyi tranzakció piaci viszonyok mellett került lebonyolításra.

A tulajdonosokkal történt tranzakciók

A Szlovák Slovintegra a.s. és a Slovvena a.s., mint a MOL részvények 9,8%-nak tulajdonosa, eladási opciós joggal rendelkezik ezen részvények vonatkozásában. Az 5. Jegyzetben bemutatott kapcsolódó opciós struktúrák következtében, ezen részvények egyéb hosszú lejáratú kötelezettségként kerültek bemutatásra a konszolidált pénzügyi kimutatásokban (lásd 17. Jegyzet).

Juttatások az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság számára

Az Igazgatóság külső tagjainak díjazása 2003 és 2002 során 15 millió, illetve 24 millió forint volt. Emellett az Igazgatóság külső tagjai egy hosszú távú ösztönzési rendszerben vesznek részt, melynek részletei alább kerülnek bemutatásra. A MOL által alkalmazott Igazgatósági tagok a felsővezetői juttatásokon felül Igazgatósági tagságukért nem részesülnek külön juttatásban. A Felügyelőbizottság tagjai 44 millió forint juttatásban részesültek 2003-ban, illetve 20 millió forint juttatásban részesültek 2002-ben.

Az Igazgatóság, a Felügyelőbizottság és a menedzsment tagjai által birtokolt részvények

	2003 Részvény darabszám	2002 Részvény darabszám
Igazgatóság	56.290	38.542
Felügyelőbizottság	1.698	1.698
Menedzsment	16.965	21.697
Összesen	74.953	61.937

A Társaság vezetésének tagjaival történt tranzakciók

Az Igazgatóság egyik tagja, Dr. Horváth Gábor egy ügyvédi iroda tulajdonosa, amely 2003. évben 18 millió forint értékben jogi szolgáltatást nyújtott a MOL és TVK részére.

Az Igazgatóság egyik tagja, Dr. Dobák Miklós az IFUA Horváth & Partners tanácsadó cég egyik partnere, amely 2003. évben 0,4 millió forint értékben nyújtott a MOL Rt. siófoki szállítási részleg részére tervezési-kontrolling software karbantartási szolgáltatást.

A Felügyelőbizottság egyik tagja, Slavomir Hatina, tulajdonos a szlovák Slovvena a.s. és Slovintegra a.s. társaságokban, mely társaságokkal 2002 novemberében a MOL Rt. megállapodást kötött a Slovnaft a.s.-ben meglévő teljes 31,6%-os részesedésük megvásárlásáról, illetve zártkörű MOL részvény-kibocsátásról (lásd 5. és 17. Jegyzet).

Teljesítményarányos hosszú távú ösztönzési rendszer

A MOL Rt. Közgyűlése 2001. április 27-én hagyta jóvá azt a hosszú távú ösztönzési rendszert, amely alapján az Igazgatóság külső tagjai összegű, és a MOL részvény árfolyama, valamint a BUX index részvényei árfolyamának egymáshoz viszonyított arányán alapuló relatív részvényjuttatásban részesülnek. A rendszer alapján minden igazgatósági tag 25.000 EUR-nak megfelelő fix részvényjuttatásban részesül (41.500 EUR az Igazgatóság külső elnöke részére). A relatív ösztönzés 100%-os teljesítése esetén az igazgatósági tagok 25.000 EUR-nak, az Igazgatóság elnöke 41.500 EUR-nak megfelelő mértékű részvényjuttatásra jogosult. A 2001. április 1-jétől 2002. március 31-ig terjedő teljesítési időszakra vonatkozóan 100%-os teljesítmény alapján – az előírt egy év várakozási idő elteltével – 19.348 db MOL részvény juttatás illetve meg a jogosult külső igazgatósági tagokat 2003 májusában. (Ez nem tartalmazza a már távozott külső igazgatósági tagok 2002 -ben kifizetett 10.282 db MOL részvény juttatását.)

2003. évi rendes közgyűlést követően jóváhagyásra került a 2002. április 1. – 2003. március 31. közötti időszak után járó ösztönző. A 64%-os teljesítés alapján 20.231 db MOL részvényre lesznek jogosultak a külső igazgatósági tagok, egy év várakozási idő után, 2004 májusában.

A felsővezetők 2002-re érvényes hosszú távú ösztönzési rendszerének teljesítménymérése ugyanazon elvek alapján történt, mint az Igazgatóság esetében, de a teljesítési időszak minden év január 1-jétől december 31-ig tart. A teljesítés alapján járó részvényjuttatáshoz két év várakozási idő után jut a jogosult. A hosszú távú ösztönzési rendszer alapján összesen 28.173 db MOL részvény juttatása lett jóváhagyva a felsővezetők számára 2003-ban, melyet 2005-ben kapnak meg. Rövid távú ösztönzőként 203 millió forint lett jóváhagyva és 2003 májusában kifizetve a felsővezetők számára, a 2002-es év teljesítmény-mutatóinak értékelése alapján.

A 2003. szeptember 1-jén tartott rendkívüli közgyűlés az igazgatósági tagok és a MOL-csoport kiemelt vezetői számára új, hosszú távú vezetői ösztönző rendszer bevezetését hagyta jóvá, amely az Igazgatóság és a felső vezetés, valamint a MOL Rt. részvényesei közötti érdekösszhangot szolgálja, ezzel ösztönözve a vállalat teljesítményének erősödését, valamint ezen keresztül a részvények árfolyamának növekedését. Az ösztönző programban részt vevő vezetők zártkörben kibocsátott „A” sorozatú törzsrészvényre átváltoztatható kötvényeket jegyeztek banki hitel felvételével, 2003. október 9-én. A programhoz 1.200 db 10 millió Ft névértékű kötvény került kibocsátásra, melyet 5 év alatt egyenlő részletekben válthatnak át a jogosultak kötvényenként 1.779 db „A” típusú MOL részvényre.

A jegyezhető kötvényszám a MOL Rt. igazgatósági tagjai számára 25 db/fő, bizottsági elnökök esetében 30 db/fő, az Igazgatóság elnökének (vagy az Igazgatóság alelnökének, amennyiben az elnök alkalmazotti jogviszonyban áll) 35 db volt, a többi kötvény lejegyzésére a MOL-csoport kiemelt vezetői jogosultak. Az Igazgatóság határozata alapján 280 db kötvényt poolban kell tartani, amelyből a rendszerhez később csatlakozók vásárolhatnak.

A kibocsátott kötvényeket a társaság vezető beosztású tagjai a következő arányban jegyezték le:

	Kibocsátott kötvények Kötvények száma
Külső igazgatósági tagok összesen (4 fő)	115
Ügyvezető testület tagjai (4 fő)	335
További felsővezetők (4 fő)	220
MOL-csoport kiemelt vezetői (8 fő)	250
Pool	280
Összesen	1.200

Az új ösztönző bevezetésével 2003-tól a külső igazgatósági tagok és a felsővezetők relatív bázisú ösztönző rendszere megszűnik. A külső igazgatósági tagok fix juttatása (25.000, ill. 41.500 EUR/fő/év) az éves közgyűlést követően készpénzben kerül kifizetésre.

A felsővezetők és a menedzserek (közel 200 fő) számára 2003-tól az eddigi hosszú és rövid távú komplex ösztönzési rendszer összevontan működik. Az ösztönző-kitűzés kiemelt társasági és szervezeti szintű pénzügyi és működési mutatókat tartalmaz, valamint a társaság stratégiai céljainak a megvalósításához való hozzájárulás és a Teljesítménymenedzselési Rendszerben (TMR) rögzített egyéni feladatok, kompetenciák is értékelésre kerülnek. A mutatók értékelése és az egyéni feladatok, kompetenciák minősítése alapján megállapított ösztönzőből általában 60 %-a az értékelést követően kerül majd kifizetésre, 40 %-a pedig halasztottan két év várakozási idő után, mely arány az egyéni szerződések alapján változhat.

Az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság tagjai részére nyújtott hitelek

Sem az Igazgatóság, sem a Felügyelőbizottság tagjai részére nem került sor hitel nyújtására.

33 A magyar számviteli törvény és az IFRS szerinti konszolidált pénzügyi kimutatások közötti eltérések levezetése

A Magyar Számviteli Törvény 1992. január 1-jén lépett hatályba és azóta többször módosult. Az új, 2000. évi C. törvény, amely 2001. január 1-jén lépett életbe, közelebb hozta a magyar számvitelt az IFRS-hez. A számviteli alapelvek kialakításában meghatározó volt az EU 4., 7. és 8. direktívája, azonban ezek bizonyos vonatkozásban még mindig eltérnek az IFRS-től.

A következő táblázat mutatja a magyar, nem konszolidált saját tőke egyeztetését az IFRS beszámolóhoz.

	Jegyzett tőke millió forint	Tartalékok millió forint	Mérleg szerinti eredmény millió forint	Saját tőke millió forint
2002. december 31. – MSZSZ	98.400	208.259	47.780	354.439
IFRS konszolidáció hatása	-	-1.920	545	-1.375
Külső tulajdonosok részesedése az IFRS szerint	-	-1.728	1.941	213
IFRS módosítások:				
- Halasztott adó	ii)	-	21.946	22.997
- Termelőberendezések értékcsökkenése	v)	-	5.003	4.172
- Mezőfelhagyási kötelezettségekre képzett céltartalék	i)	-	1.100	800
- Saját részvények visszavásárlása	vii)	-5.155	-20.926	-26.397
- Successful Efforts módszer szerinti elszámolásra történő áttérés hatása		-	12.390	14.452
- Finanszírozási költségek aktiválása	iii)	-	10.410	8.697
- Feldolgozó eszközök értékvesztése		-	-843	-722
- Külföldi kutatási eszközök értékvesztése		-	-767	-767
- Pénzügyi eszközök ártértékelése	iv)	-	17.539	24.363
- Származékos ügyletek (IAS 39)	vi)	-	3.788	433
- Pénzügyi befektetések ártértékelése		-	2.490	9.012
- Projekt költség aktiválás		-	-2.371	-1.338
- Elhatárolt árfolyamvesztés visszaforgatása		-	-7.194	-3.337
- Egyéb		-	-242	-201
2002. december 31. – IFRS	93.245	246.934	65.262	405.441

	Jegyzett tőke millió forint	Tartalékok millió forint	Mérleg szerinti eredmény millió forint	Saját tőke millió forint
2003. december 31. – MSZSZ	108.227	300.464	328.416	737.107
IFRS konszolidáció hatása	-	15.733	-214.724	-198.991
IFRS módosítások:				
- Halasztott adó	ii)	-	20.545	52.589
- Termelőberendezések értékcsökkenése	v)	-	4.172	3.347
- Mezőfelhagyási kötelezettségekre képzett céltartalék	i)	-	800	3.892
- Saját részvények visszavásárlása	vii)	-4.288	-17.689	-25.824
- Slovnaft megvásárlás (5. Jegyzet)	viii)	-10.811	-50.275	-65.763
- Successful Efforts módszer szerinti elszámolásra történő áttérés hatása		-	14.452	14.919
- Finanszírozási költségek aktiválása	iii)	-	8.697	7.762
- Feldolgozó eszközök értékvesztése		-	-722	-601
- Külföldi kutatási eszközök értékvesztése		-	-767	-758
- Projekt költség aktiválás		-	-1.338	-1.224
- Hiteldíj elhatárolás		-	-	1.225
- Pénzügyi eszközök ártértékelése	iv)	-	24.363	574
- Származékos ügyletek (IAS 39)	vi)	-	7.000	6.852
- Pénzügyi befektetések ártértékelése	iv)	-	9.012	-9.792
- Elhatárolt árfolyamvesztés visszaforgatása	iv)	-	-3.337	-1.367
- Egyéb		-	-89	-78
2003. december 31. – IFRS	93.128	331.021	99.720	523.869

i) Céltartalékok

2001. január 1-jétől a céltartalékokra vonatkozó magyar szabályok szerinti előírások megegyeznek az IFRS szerintivel, ezáltal 2002. december 31-ével azok értékében nincs különbség. Azonban, tekintettel arra, hogy az MSZSZ nem rendelkezik a diszkontálással, az IFRS szerint kamatköltségeként elszámolt diszkonthatás az MSZSZ szerinti beszámolóban az egyéb ráfordítások között kerül kimutatásra. Ezen felül az MSZSZ szerint nem lehetséges a mezőfelhagyási céltartalék tárgyi eszközökre történő aktiválása, hanem azt képzéskor a tárgyevi eredménnyel szemben kell elszámolni.

ii) Halasztott adó

Az IFRS előírja a halasztott adó eszköz vagy kötelezettség kimutatását minden időbeli adóeltérésre, ha ezen eszközök és kötelezettségek elszámolt értéke a jövőbeni adóalapot képező nyereség meghatározásakor érvényesíthető lesz. A magyar számviteli szabályozás nem teszi lehetővé ilyen eszköz vagy kötelezettség felvételét az egyedi mérlegbe.

iii) Hitelfelvételi költség aktiválása

Az IFRS megengedi azon finanszírozási költségek aktiválását, amelyek közvetlenül eszköz beszerzéshez vagy eszköz-előállításához kapcsolhatóak. A hitelfelvételi költségek mind a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó hitelhez, mind az általános vállalatfinanszírozást szolgáló hitelhez tartozhatnak és magukba foglalhatják az árfolyam-különbözetnek a kamatot helyettesítő részét is. A MSZSZ szerint csak a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó hiteleken felmerült kamatot és árfolyam-különbözeteket, függetlenül az utóbbi mértékétől, kell és lehet aktiválni.

iv) Deviza konverzió

Az IFRS szerint a külföldi pénzügyi értékre szóló monetáris eszközöket és kötelezettségeket év végi árfolyamon kell értékelni. Az MSZSZ szerint ettől eltérően, a teljes nettó nem realizált árfolyamnyereséget korábban el kellett határolni a későbbi időszakok árfolyamvesztésének ellentételezésére. 2003. január 1-jétől azonban ez a módszer megváltozott oly módon, hogy a 2002 végéig elhatárolt, felhalmozott nem realizált árfolyamnyereséget a következő öt év során fel kell oldani. Az MSZSZ lehetővé teszi a beruházási hiteleken keletkezett nem realizált árfolyamvesztések elhatárolását, maximálisan az időszak összes nem realizált nettó veszteségének nagyságáig. Továbbá az MSZSZ a külföldi pénzben meghatározott befektetéseket monetáris eszközként kezeli, így ezek a befektetések év végén átértékelés tárgyát képezik.

v) Termelőberendezések értékcsökkenése

Az IFRS szerint a termelőeszközökre termelésarányosan kell értékcsökkenést elszámolni, figyelembe véve a becsült összes bizonyított készletet minden mezőnél. A MOL Rt. 1996. december 31. előtt minden termelőeszközt a várható hasznos élettartam alapján lineárisan értékcsökkentett.

vi) Származékos ügyletek

Az IAS 39 hatálybalépésével egyidejűleg, az MSZSZ ugyancsak hatályba léptetett bizonyos szabályozásokat a származékos ügyletek elszámolásával kapcsolatban. Azonban a magyar szabályozás óvatosabb a valós érték meghatározásakor, mivel a nem realizált nyereség nem teljes körűen kerül elszámolásra. Ezenkívül a cash flow fedezeti ügylet koncepciója sem került bevezetésre az MSZSZ által, az ilyen fedezeti ügyletek vesztesége ugyanolyan módon kerül elszámolásra, mint az egyedi származékos ügyletek esetében.

vii) Visszavásárolt saját részvények

Az IFRS szerint a visszavásárolt saját részvények névértéke a jegyzett tőkéből kerül levonásra. A névérték és a bekerülési érték közötti különbség, valamint az esetleges nyereségek és veszteségek közvetlenül a tartalékokban kerülnek elszámolásra. Az MSZSZ a visszavásárolt saját részvényeket az értékesítésre szánt értékpapírokkal azonos módon kezeli, és a saját részvény tranzakciókon elért nyereség, illetve veszteség az időszak eredményében kerül elszámolásra.

viii) Slovnaft megvásárlás

Az IFRS szerint a pénzügyi instrumentum kötelezettségnek minősül, ha a pénzügyi instrumentum kapcsán a kibocsátónak pénzeszköz átadására vonatkozó szerződéses köteleme áll fenn, a kibocsátó szempontjából potenciálisan bekövetkező előnytelen feltételek mellett. A Slovnaft megvásárlása kapcsán kibocsátott részvények, melyekhez vételi és eladási opció kapcsolódik, megfelelnek a fent említett meghatározásnak (lásd 5. Jegyzet). A MSZSZ szerint készített beszámolóban a részvények a saját tőke részeként kerülnek kimutatásra.

Összefoglaló pénzügyi adatok (IFRS)

Eredménykimutatás a december 31-vel végződő évre

	1999	2000	2001	2002	2003	2003
	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió forint	millió USD
Értékesítések és egyéb, a működésből származó bevételek	749.400	1.039.264	1.190.143	1.166.930	1.524.336	6.792
Működési költségek	693.360	997.261	1.193.320	1.109.761	1.441.526	6.423
Üzleti tevékenység eredménye	56.040	42.003	-3.177	57.169	82.810	369
Nettó eredmény	35.417	20.240	1.241	65.262	99.720	444

Mérleg a december 31-vel végződő évre

Befektetett eszközök	485.438	614.692	635.897	630.721	1.073.568	5.163
Forgóeszközök	257.445	317.936	372.745	328.763	459.167	2.208
Eszközök összesen	742.883	932.628	1.008.642	959.484	1.532.735	7.372
Saját tőke összesen	363.716	379.813	367.081	405.441	523.869	2.520
Külső tulajdonosok részesedése	6.262	5.672	74.063	68.714	155.752	749
Hosszú lejáratú kötelezettségek	216.863	327.156	265.957	195.035	431.177	2.074
Rövid lejáratú kötelezettségek	156.042	219.987	301.541	290.294	421.937	2.029
Források összesen	742.883	932.628	1.008.642	959.484	1.532.735	7.372

Cash flow a december 31-vel végződő évre

Üzleti tevékenységből származó nettó készpénz	142.912	49.376	71.412	167.845	203.158	905
Befektetési tevékenységre felhasznált nettó készpénz	-115.992	-170.616	-45.343	-65.213	-298.529	-1.330
Finanszírozási műveletekből származó cash flow	-18.163	114.063	-6.292	-118.292	114.639	511
Készpénz nettó csökkenése/növekedése	8.757	-7.177	19.777	-15.660	19.268	86

2003. év végén Ft/USD: 207.92; a 2003. évi átlag Ft/USD: 224.44.

Főbb működési adatok 1999–2003

Bizonyított nettó szénhidrogénkészletek alakulása

	Földgáz millió m ³	Bcf	Kőolaj kcmillió hordó	Kombinált ktoe million boe		
Összes magyarországi készlet						
1999. december 31-én	30.083	1.063	8.683	63	35.897	262
Készletátértékelés	1.659	58	103	3	700	14
Új felfedezés, feltárás	3.438	122	1.734	13	5.387	41
Termelés	-2.965	-105	-1.041	-8	-3.651	-28
Készletvásárlás, vagy értékesítés	0	0	0	0	0	0
2000. december 31-én	32.215	1.138	9.479	72	38.333	289
Készletátértékelés	2.328	82	455	3	1.926	15
Új felfedezés, feltárás	2.828	100	1.715	13	4.136	31
Termelés	-3.101	-110	-979	-7	-3.629	-27
Készletvásárlás, vagy értékesítés	0	0	0	0	0	0
2001. december 31-én	34.270	1.210	10.670	81	40.766	308
Készletátértékelés	-2.189	-77	100	1	-1.864	-14
Új felfedezés, feltárás	1.016	36	0	0	948	7
Termelés	-2.932	-104	-956	-7	-3.443	-26
Készletvásárlás, vagy értékesítés	0	0	0	0	0	0
2002. december 31-én	30.165	1.065	9.814	74	36.408	275
Készletátértékelés	-1.461	-52	-744	-6	-1.605	-12
Új felfedezés, feltárás	1.238	44	634	5	1.770	13
Termelés	-2.299	-81	-1.013	-8	-3.028	-23
Készletvásárlás, vagy értékesítés	0	0	0	0	0	0
2003. december 31-én	27.643	976	8.690	66	33.545	253
Külföldi készlet						
1999. december 31-én	164	6	275	2.0	446	3.5
Készletátértékelés						
Új felfedezés, feltárás						
Termelés	-3	0	-4	0	-7	0
Készletvásárlás, vagy értékesítés	-162	-6	-271	-2	-439	-4
2000. december 31-én	0	0	0	0	0	0
Készletátértékelés						
Új felfedezés, feltárás						
Termelés						
Készletvásárlás, vagy értékesítés						
2001. december 31-én	0	0	0	0	0	0
Készletátértékelés						
Új felfedezés, feltárás						
Termelés						
Készletvásárlás, vagy értékesítés						
2002. december 31-én	0	0	0	0	0	0
Készletátértékelés						
Új felfedezés, feltárás						
Termelés			-490	-4	-490	-4
Készletvásárlás, vagy értékesítés			2.650	19	2.650	19
2003. december 31-én	0	0	2.159	16	2.159	16
Összes szénhidrogénkészlet (hazai és külföldi) 1999. december 31-én	30.247	1.069	8.958	65	36.343	266
Összes szénhidrogénkészlet (hazai és külföldi) 2000. december 31-én	32.215	1.138	9.479	72	38.333	289
Összes szénhidrogénkészlet (hazai és külföldi) 2001. december 31-én	34.270	1.210	10.670	81	40.766	308
Összes szénhidrogénkészlet (hazai és külföldi) 2002. december 31-én	30.165	1.065	9.814	74	36.408	275
Összes szénhidrogénkészlet (hazai és külföldi) 2003. december 31-én	27.643	976	10.850	81	35.704	269

Főbb működési adatok

1999–2003

Átlagos termelési költségek alakulása*

	1999	2000	2001	2002	2003
Kőolaj USD/hordó	5,84	5,09	5,54	6,44	6,57**
Földgáz USD /millió köbláb (MMcf)	462,7	421,7	400,2	508,5	629,4

* tartalmazza az allokált központi költségeket és az amortizációt

**ZMB -vel

Kutatási információk

	1999	2000	2001	2002	2003
Tesztelt kutak	38 (4)	16 (2)	26 (2)	17 (2)	24 (1)
ebből kutatófúrás (ebből külföldi)	17 (3)	7 (2)	16 (2)	9 (2)	14 (1)
kőolajtalálat (ebből külföldi)	3 (0)	1 (0)	2	0 (0)	2 (0)
földgáztalálat (ebből külföldi)	2 (1)	0 (0)	5 (1)	2 (1)	3 (0)
meddő kút (ebből külföldi)	12 (2)	6 (2)	9 (1)	7 (1)	9 (1)
ebből feltárófúrás	21 (1)	9 (0)	10	8 (0)	10 (0)
kőolajtalálat (ebből külföldi)	11 (0)	1 (0)	10	6 (0)	6 (0)
földgáztalálat (ebből külföldi)	8 (0)	8 (0)	0	2 (0)	4 (0)
meddő kút (ebből külföldi)	2 (1)	0 (0)	0	0 (0)	0 (0)

Szénhidrogén-termelés (bruttó adatok) (kt)

	1999	2000	2001	2002	2003
Kőolajtermelés (hazai)	1.243	1.136	1.064	1.050	1.134
Kőolajtermelés (külföldi)					621
Kondenzátum-termelés	282	279	270	245	219
PB-termelés	192	201	195	192	206
Egyéb gáztermék	39	45	42	42	50

Földgáztermelés és értékesítés (millió m³)

	1999	2000	2001	2002	2003
Hazai termelés nettó száraz	3.396	3.249	3.226	3.101	2.940
Import	9.014	9.047	9.587	10.700	12.189
Tárolói különbözet	-44	-115	544	-411	-541
ebből hazai	10	-101	101	-442	-44
ebből import	-54	-14	443	31	-497
Összes forrás	12.366	12.181	13.358	13.390	14.588
Gázszolgáltatóknak	9.112	8.739	9.800	9.531	10.645
Erőművi értékesítés	1.973	1.687	1.880	2.277	2.393
Ipari és egyéb fogyasztóknak	948	1.202	1.173	1.074	978
Veszteség és saját felhasználás	333	553	505	508	572
Összes értékesítés és felhasználás	12.366	12.181	13.358	13.390	14.588

Földgázárak. Forint /m³

	1999	2000	2001	2002	2003
Átlagos importár	15,9	33,7	39,3	28,3	31,8
Átlagos nagykereskedelmi gázár (szállítási díjjal)	18,8	20,5	25,9	28,0	30,1
Nagykereskedelmi ár viszonteladóknak	18,9	20,2	24,5	26,3	28,9
Nagykereskedelmi ár iparnak és erőműnek	18,5	20,9	30,5	33,0	33,9

Főbb működési adatok

1999–2003

Földgáz tárolói záró mobil készlet, millió m³

	1999	2000	2001	2002	2003
Hazai	462,3	554,2	392,5	348,1	377,9
Import	1.844,5	1.833,4	1.359,4	1.724,0	2.112,7
Összes	2.306,8	2.387,6	1.751,9	2.072,1	2.490,6

Kőolaj-feldolgozási adatok, kt

	1999	2000	2001	2002	2003***
Feldolgozott hazai kőolaj	1.200	1.091	1.002	1.001	1.092
Feldolgozott import kőolaj	5.774	5.710	5.840	4.989	9.396
Teljes kőolaj-feldolgozás	6.974	6.801	6.842	5.990	10.488
Gazolin-feldolgozás	287	274	259	223	219
Egyéb alapanyag-feldolgozás	631	593	773	1.202	1.247
Teljes feldolgozott mennyiség	7.892	7.668	7.874	7.415	11.954
Bér- és közös feldolgozás	0	0	0	0	0
Átlagos desztillációs kihasználtság Dunai Finomító %	63	62	74	85	85
Átlagos desztillációs kihasználtság Slovnaft %					97

Kőolaj termék-értékesítési adatok, kt (PB és gáztermékek nélkül)

	1999*	2000*	2001**	2002**	2003***
Magyarországi termék-értékesítés	5.404	5.339	4.472	4.061	4.066
Gáz- és tüzelőolajok	1.617	1.777	1.692	1.735	1.766
Motorbenzinek	1.202	1.147	1.130	1.133	1.189
Fűtőolajok	1.254	1.063	1.146	567	478
Speciális és vegyipari benzin	790	820	11	11	7
Bitumenek	226	219	202	234	183
Kenőanyagok	38	37	49	38	32
Egyéb termékek	278	276	242	343	411
Szlovákiai termék-értékesítés				248	1.188
Gáz- és tüzelőolajok				47	562
Benzinek				115	428
Kenőanyagok				2	18
Bitumenek				6	60
Egyéb termékek				78	120
Export értékesítés	1.944	1.921	2.258	2.296	4.635
Gáz- és tüzelőolajok	971	837	995	1.304	2.613
Benzinek	460	421	576	430	1.177
Kenőanyagok	81	89	72	65	80
Bitumenek	95	126	104	105	152
Egyéb termékek	337	449	511	392	613
Összes termék-értékesítés	7.348	7.260	6.730	6.605	9.889

*Megjegyzés: MOL-csoport

** MOL-csoport vegyipari alapanyagok nélkül

*** MOL-csoport Slovnafttal (ápr. 1-jétől)

Főbb működési adatok

1999–2003

Vegyipari termelési adatok, kt

	2000	2001	2002	2003*
etilén	368	359	365	498
LDPE	108	107	113	222
HDPE	191	184	194	188
PP	231	260	278	338

* MOL-csoport Slovnafttal (ápr. 1-jétől)

Vegyipari termék-értékesítési adatok, kt**

	2000	2001	2002	2003*
Belföldi értékesítés	351	381	397	393
Szlovákia	4	6	10	79
Export értékesítés	397	390	411	621
Összes termék-értékesítés	752	777	818	1.093

* MOL-csoport Slovnafttal (ápr. 1-jétől)

** magában foglalja a csoporton kívüli olefin és egyéb termék-értékesítéseket

Teljes munkaidős átlagos létszám, fő

	1999	2000	2001**	2002	2003***
Kutatás és termelés	3.970	2.415	2.203	2.154	2.024
Feldolgozás és kereskedelem*	7.172	7.318	6.077	4.454	3.160
Gázüzlet*		143	672	676	624
Társasági szolgáltatások	2.115	1.512	1.004	688	531
Központ és egyéb	387	554	526	541	709
MOL Rt. összesen	13.642	11.942	10.482	8.513	7.048
Leányvállalatok	6.842	6.074	7.027	6.755	8.884
MOL-CSOPORT	20.484	18.016	17.509	15.268	15.932

* 2001-ben a Feldolg. Kereskedelem létszámából a földgázszállítás létszáma átkerült a gázüzletbe

** TVK-val korrigált

*** Slovnafttal (ápr. 1-jétől)

Záró létszám, fő

	1999	2000	2001**	2002	2003***
MOL Rt.	12.585	10.796	9.390	7.296	6.539
Leányvállalatok	6.336	5.761	7.048	5.636	9.327
MOL-CSOPORT	18.921	16.557	16.438	12.932	15.866

** TVK-val korrigált

*** Slovnafttal (ápr. 1-jétől)

Kiegészítő olaj- és gázipari információk a US GAAP SFAS 69-nek megfelelően (nem auditált)

A) Készletek

A bizonyított készlet olyan kőolaj- és gázkészletre vonatkozó mennyiségi becslés, amely figyelembe véve a jelenlegi gazdasági és működési feltételeket, geológiai és mérnöki adatokat alapján gazdaságosan kitermelhető. A bizonyított termelésbe állított készlet olyan készlet, amely a meglévő eszközök és technológia alkalmazásával gazdaságosan kitermelhető. A közzétett készletadatok nem tartalmazzák azon felfedezésekhez rendelhető mennyiségeket, melyek jelenleg még nem bizonyítottak, mivel a technikai, pénzügyi és egyéb feltételek nem teszik lehetővé azok gazdaságos kifejesztését, kitermelhetőségét.

Kőolaj- és gázkészlet mennyiségi értékére egészen pontos becslést nem lehet adni, hiszen az alkalmazott becslési módszer szubjektív döntési elemeket is tartalmaz, ezért a becslés maga is időről időre felülvizsgálatra szorul.

Az év végi becsült nettó bizonyított kőolaj- és földgázkészlet értékeket és az abban történt évközi változásokat az alábbi tábla mutatja.

	Kőolaj és kondenzátumok (kt)					Földgáz (millió m ³)				
	Konzolidált vállalatok			Társult vállalatok		Konzolidált vállalatok			Társult vállalatok	
	Hazai	Külföldi	Összesen	Összesen	Összesen	Hazai	Külföldi	Összesen	Összesen	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Készlet 2001. december 31-én	15.319	-	15.319	-	15.319	32.751	-	32.751	-	32.751
Korábbi becslések módosítása	53	-	53	-	53	-2.658	-	-2.658	-	-2.658
Mezőkiterjesztés és új találatok	38	-	38	-	38	967	-	967	-	967
Improved recovery alkalmazása	11	-	11	-	11	37	-	37	-	37
Készletek vásárlása	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Készletek értékesítése	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Termelés	-1.357	-	-1.357	-	-1.357	-2.754	-	-2.754	-	-2.754
Készlet 2002. december 31-én	14.064	-	14.064	-	14.065	28.343	-	28.343	-	28.343
Korábbi becslések módosítása	-822	-	-822	-	-822	-1.122	-	-1.122	-	-1.122
Mezőkiterjesztés és új találatok	473	-	473	-	473	1.000	-	1.000	-	1.000
Improved recovery alkalmazása	303	-	303	-	303	161	-	161	-	161
Készletek vásárlása	-	2.650	2.650	-	2.650	-	-	-	-	-
Készletek értékesítése	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Termelés	-1.363	-490	-1.853	-	-1.853	-2.183	-	-2.183	-	-2.183
Készlet 2003. december 31-én	12.655	2.160	14.815	-	14.815	26.199	-	26.199	-	26.199
Bizonyított, termelésbe állított készlet										
2001. december 31-én	7.357	-	7.357	-	7.357	18.506	-	18.506	-	18.506
2002. december 31-én	6.609	-	6.609	-	6.609	13.488	-	13.488	-	13.488
2003. december 31-én	6.739	2.159	8.898	-	8.898	12.048	-	12.048	-	12.048

Kiegészítő olaj- és gázipari információk a US GAAP SFAS 69-nek megfelelően

(NEM AUDITÁLT)

	Kőolaj, kondenzátum és földgáz (kt egyenérték)			Társult vállalatok	Összesen
	Konzolidált vállalatok				
	Hazai	Külföldi	Összesen		
Készlet 2001. december 31-én	40.767	-	40.767	-	40.767
Korábbi becslések módosítása	-1.845	-	-1.845	-	-1.845
Mezőkiterjesztés és új találatok	893	-	893	-	893
Improved recovery alkalmazása	36	-	36	-	36
Készletek vásárlása	-	-	-	-	-
Készletek értékesítése	-	-	-	-	-
Termelés	-3.443	-	-3.443	-	-3.443
Készlet 2001. december 31-én	36.408	-	36.408	-	36.408
Korábbi becslések módosítása	-1.605	-	-1.605	-	-1.605
Mezőkiterjesztés és új találatok	1.346	-	1.346	-	1.346
Improved recovery alkalmazása	424	-	424	-	424
Készletek vásárlása	-	2.650	2.650	-	2.650
Készletek értékesítése	-	-	-	-	-
Termelés	-3.028	-490	-3.518	-	-3.518
Készlet 2001. december 31-én	33.545	2.159	35.705	-	35.705
Bizonyított, termelésbe állított készlet					
2001. december 31-én	21.605	-	21.605	-	21.605
2002. december 31-én	17.165	-	17.165	-	17.165
2003. december 31-én	15.998	2.159	18.158	-	18.158

B) Aktivált eszközérték

Kőolaj- és földgázkutató és -termelő tevékenységet szolgáló tárgyi eszközök és immateriális javak összesített bruttó értékét, halmozott értékcsökkenését, értékvesztését, valamint nettó könyv szerinti értékét az adott évek fordulónapjára vonatkozóan az alábbi tábla mutatja.

millió Ft	Konzolidált vállalatok			Társult vállalatok	Összesen
	Hazai	Külföldi	Összesen		
2001. december 31-én					
Bruttó érték	184.107	2.948	187.055	-	187.055
Bizonyított vagyonhoz kapcsol	184.107	2.948	187.055	-	187.055
Nem bizonyított vagyonhoz kapcsol	-	-	-	-	-
Halmozott, értékcsökkenés, értékvesztés	106.121	1.892	108.013	-	108.013
Nettó könyv szerinti érték	77.986	1.056	79.042	-	79.042
2002. december 31-én					
Bruttó érték	200.898	2.916	203.814	-	203.814
Bizonyított vagyonhoz kapcsol	200.898	2.916	203.814	-	203.814
Nem bizonyított vagyonhoz kapcsol	-	-	-	-	-
Halmozott, értékcsökkenés, értékvesztés	121.852	1.932	123.784	-	123.784
Nettó könyv szerinti érték	79.046	984	80.030	-	80.030
2003. december 31-én					
Bruttó érték	219.024	34.564	253.588	-	253.588
Bizonyított vagyonhoz kapcsol	219.024	34.564	253.588	-	253.588
Nem bizonyított vagyonhoz kapcsol	-	-	-	-	-
Halmozott, értékcsökkenés, értékvesztés	134.176	5.240	139.416	-	139.416
Nettó könyv szerinti érték	84.848	29.324	114.172	-	114.172

Kiegészítő olaj- és gázipari információk a US GAAP SFAS 69-nek megfelelően

(NEM AUDITÁLT)

C) Felmerült költségek

Az év során kőolaj- és földgázvagyon megszerzésére, kutatásra és mezőfejlesztésre fordított összeg, függetlenül attól, hogy aktiválásra kerül vagy költségként kerül elszámolásra.

millió Ft	Konszolidált vállalatok			Társult vállalatok	Összesen
	Hazai	Külföldi	Összesen		
2003. december 31-én végződő évre					
Készlet megszerzése	212	22.701	22.913	-	22.913
Bizonyított készlet	212	22.701	22.913	-	22.913
Nem bizonyított készlet	-	-	-	-	-
Kutatási tevékenység	9.628	3.172	12.800	-	12.800
Geológiai és geofizikai mérések	3.485	935	4.420	-	4.420
Kútfúrás	6.101	1.672	7.773	-	7.773
Bérleti díjak, egyéb	42	565	607	-	607
Mezőfejlesztés	9.238	8.603	17.841	-	17.841
Összes felmerült költség	19.078	34.476	53.554	-	53.554
2002. december 31-én végződő évre					
Készlet megszerzése	26	195	221	-	221
Bizonyított készlet	26	195	221	-	221
Nem bizonyított készlet	-	-	-	-	-
Kutatási tevékenység	10.890	2.098	12.988	-	12.988
Geológiai és geofizikai mérések	4.940	40	4.980	-	4.980
Kútfúrás	5.893	946	6.839	-	6.839
Bérleti díjak, egyéb	57	1.112	1.169	-	1.169
Mezőfejlesztés	7.977	-	7.977	-	7.977
Összes felmerült költség	18.893	2.293	21.186	-	21.186
2001. december 31-én végződő évre					
Készlet megszerzése	179	135	314	-	314
Bizonyított készlet	179	135	314	-	314
Nem bizonyított készlet	-	-	-	-	-
Kutatási tevékenység	9.388	4.618	14.006	-	14.006
Geológiai és geofizikai mérések	3.158	409	3.567	-	3.567
Kútfúrás	5.967	3.428	9.395	-	9.395
Bérleti díjak, egyéb	263	781	1.044	-	1.044
Mezőfejlesztés	5.792	-	5.792	-	5.792
Összes felmerült költség	15.359	4.753	20.112	-	20.112

Kiegészítő olaj- és gázipari információk a US GAAP SFAS 69-nek megfelelően

(NEM AUDITÁLT)

D) Eredmény

Kőolaj- és földgáztermelési tevékenység csoport szintű eredménye, figyelmen kívül hagyva a finanszírozási költségeket és az ehhez kapcsolódó adóhatást.

millió Ft	Konzolidált vállalatok			Társult vállalatok	Összesen
	Hazai	Külföldi	Összesen		
2003. december 31-én végződő évre					
Értékesítés	93.879	12.757	106.636	-	106.636
külső félnek történő értékesítés	600	12.757	13.357	-	13.357
belső átadások	93.279	-	93.279	-	93.279
Termelési költségek	-18.647	-1.728	-20.375	-	-20.375
Kutatási költségek	-6.443	-3.174	-9.617	-	-9.617
Értékcsökkenés, értékvesztés	-18.028	-2.579	-20.607	-	-20.607
Egyéb eredményre ható tételek	-5.955	-2.643	-8.598	-	-8.598
Adózás előtti eredmény	44.806	2.633	47.439	-	47.439
Adó	-	-546	-546	-	-546
Működésből származó eredmény	44.806	2.087	46.893	-	46.893
2002. december 31-én végződő évre					
Értékesítés	104.448	-	104.448	-	104.448
külső félnek történő értékesítés	722	-	722	-	722
belső átadások	103.726	-	103.726	-	103.726
Termelési költségek	-16.336	-	-16.336	-	-16.336
Kutatási költségek	-7.421	-1.932	-9.353	-	-9.353
Értékcsökkenés, értékvesztés	-15.568	-18	-15.586	-	-15.586
Egyéb eredményre ható tételek	-3.755	-702	-4.457	-	-4.457
Adózás előtti eredmény	61.368	-2.652	58.716	-	58.716
Adó	-	-2	-2	-	-2
Működésből származó eredmény	61.368	-2.654	58.714	-	58.714
2001. december 31-én végződő évre					
Értékesítés	115.684	-	115.684	-	115.684
külső félnek történő értékesítés	116	-	116	-	116
belső átadások	115.568	-	115.568	-	115.568
Termelési költségek	-15.549	-	-15.549	-	-15.549
Kutatási költségek	-6.257	-4.618	-10.875	-	-10.875
Értékcsökkenés, értékvesztés	-18.082	-51	-18.133	-	-18.133
Egyéb eredményre ható tételek	-994	138	-856	-	-856
Adózás előtti eredmény	74.802	-4.531	70.271	-	70.271
Adó	-10.936	-	-10.936	-	-10.936
Működésből származó eredmény	63.866	-4.531	59.335	-	59.335

(1) A hazai vállalatok esetében a 2001. évben 5,4%-os tényleges adókulccsal számoltunk a 2001. évi összes tevékenységből származó negatív adóalap ellenére.

Kiegészítő olaj- és gázipari információk a US GAAP SFAS 69-nek megfelelően

(NEM AUDITÁLT)

E/1) Jövőbeli diszkontált nettó pénzáramok standardizált értéke

A bizonyított készletek kitermeléséből származó jövőbeli nettó pénzáramok standardizált értéke a következőképpen kerül meghatározásra:

1. Az év végi gazdasági feltételek figyelembevételével meghatározásra kerül a bizonyított készletmennyiség jövőbeli kitermelésének ütemezése.
2. A bizonyított készlet értékesítéséből származó jövőbeli becsült pénzáramok év végi árszinten kerülnek meghatározásra.
3. A jövőbeli pénzáramokat csökkentik a becsült termelési költségek (beleértve a szállítási költséget és a bányajáradékot), jövőbeli fejlesztési és egyéb költségek (javarészt mezőfelhagyási és karbantartási költségek). A becslések év végi gazdasági feltételeken alapulnak.
4. A jövőbeli nyereségadó meghatározása az év végén érvényes törvényi adókulcs, és adókedvezmények figyelembevételével történik. Az adóalap számításánál a nettó pénzáramot csökkenti a termelést szolgáló eszközök adótörvény szerinti értékcsökkenése.
5. A jelenérték meghatározása az SFAS 69 előírásai szerinti 10%-os diszkontráta alkalmazásával történik.

A jövőbeli diszkontált nettó pénzáramok standardizált értékét nem lehet úgy értelmezni, hogy az a társaság kőolaj- és földgázvagyonának valós értékét mutatja. A valós érték meghatározásánál többek között figyelembe kellene venni azon készleteket is, melyek jelenleg nem bizonyítottak, az ár- és költségszintek jövőbeli változásait, valamint a jelenérték meghatározásához olyan diszkontfaktor alkalmazása szükséges, amely jobban jellemzi az idő múlását és a becslésekben rejlő kockázatokat.

millió Ft	2001			2002			2003		
	Konzolidált vállalatok			Konzolidált vállalatok			Konzolidált vállalatok		
	Hazai	Külföldi	Összesen	Hazai	Külföldi	Összesen	Hazai	Külföldi	Összesen
Jövőbeni bejövő pénzáramok	1.462.708	-	1.462.708	1.289.540	-	1.289.540	1.253.316	49.597	1.302.913
Jövőbeni termelési költségek	-238.640	-	-238.640	-242.653	-	-242.653	-240.371	-19.391	-259.762
jövőbeni fejlesztési és egyéb költségek	-164.233	-	-164.233	-169.089	-	-169.089	-139.799	-	-139.799
Jövőbeni adóráfordítás	-161.735	-	-161.735	-141.651	-	-141.651	-106.354	-5.286	-111.640
Jövőbeni nettó pénzáram	898.100	-	898.100	736.147	-	736.147	766.792	24.920	791.712
Diszkont hatás	-393.267	-	-393.267	-318.551	-	-318.551	-345.750	-	-345.750
Jövőbeli diszkontált nettó pénzáramok standardizált értéke	504.833	-	504.833	417.596	-	417.596	421.042	24.920	445.962

E/2) Jövőbeli diszkontált nettó pénzáramok standardizált értékének

millió Ft	Konzolidált vállalatok			Társult vállalatok	Összesen
	Hazai	Külföldi	Összesen		
2001. december 31.	504.833	-	504.833	-	504.833
Kőolaj- és földgáz-értékesítés, csökkentve a termelési költségekkel	-87.391	-	-87.391	-	-87.391
Eladási ár és termelési költség változásának hatása	-40.795	-	-40.795	-	-40.795
Felfedezésből, kiterjesztésből, IOR-ből származó nettó pénzáram	8.774	-	8.774	-	8.774
Jövőbeni termeléshez kapcsolódó fejlesztési költségváltozás	1.657	-	1.657	-	1.657
Év során felmerült fejlesztési költség	7.977	-	7.977	-	7.977
Év során felmerült egyéb költség	5.070	-	5.070	-	5.070
Készleteladás és készletvásárlás miatti változás	-	-	-	-	-
Készletbecslések felülvizsgálata miatti változás	-47.899	-	-47.899	-	-47.899
Diszkont feloldása	59.279	-	59.279	-	59.279
Nyereségadó nettó változása	6.091	-	6.091	-	6.091
2002. december 31.	417.596	-	417.596	-	417.596
Kőolaj- és földgáz-értékesítés, csökkentve a termelési költségekkel	-74.633	-	-74.633	-	-74.633
Eladási ár és termelési költség változásának hatása	-44.806	-	-44.806	-	-44.806
Felfedezésből, kiterjesztésből, IOR-ből származó nettó pénzáram	18.312	-	18.312	-	18.312
Jövőbeni termeléshez kapcsolódó fejlesztési költségváltozás	8.818	-	8.818	-	8.818
Év során felmerült fejlesztési költség	9.239	-	9.239	-	9.239
Év során felmerült egyéb költség	5.671	-	5.671	-	5.671
Készleteladás és készletvásárlás miatti változás	-	24.920	24.920	-	24.920
Készletbecslések felülvizsgálata miatti változás	5.818	-	5.818	-	5.818
Diszkont feloldása	49.946	-	49.946	-	49.946
Nyereségadó nettó változása	25.081	-	25.081	-	25.081
2003. december 31.	421.042	24.920	445.962	-	445.962

Társaságirányítás

A MOL Rt. mindig is kiemelten fontosnak tartotta a legmagasabb elvárásoknak megfelelő társaságirányítási rendszer fenntartását. A Társaság elkötelezettségét többek között mutatja a Budapesti Értéktőzsde Felelős Vállalatirányítási Ajánlásairól 2004. márciusban tett önkéntes nyilatkozata.

A MOL Rt. társaságirányítása összhangban van a Budapesti Értéktőzsde követelményeivel, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének irányelveivel és a jelenleg érvényes tőkepiaci szabályozással. Emellett a MOL Rt. rendszeresen felülvizsgálja az általa alkalmazott elveket, hogy ezen a területen is megfeleljen a folytonosan fejlődő legjobb nemzetközi gyakorlatnak.

A Deminor Rating nemzetközi társaságirányítási tanácsadó és minősítő cég 2003. december 30-ai riportjában kiemelkedőnek ítélte a MOL társaságirányítási gyakorlatát.

Az Igazgatóság

A MOL Rt. ügyvezető szerve az Igazgatóság, melynek kollektív felelősségi körébe tartozik valamennyi társasági művelet.

Az Igazgatóság, mint a MOL Rt. testületi felelősséggel működő ügyvezető szerve tevékenységében, célkitűzésében kiemelt feladatként szerepel a részvényesi érték növelése, az eredményesség és hatékonyság javítása, a működés átláthatóságának biztosítása, a kockázatok kezelése, a környezetvédelem és a biztonságos munkavégzés körülményeinek garantálása.

A MOL Rt. és leányvállalatai egységet alkotnak, ezért az Igazgatóság a fenti elvek és célok érvényesítését, a MOL-kultúra Csoport szintű elterjesztését elsődleges feladatának és kötelességének tekinti.

Fenti elvek és célok rávilágítanak arra a speciális és különleges kapcsolatra, amelyet az Igazgatóság a részvényesek és a vállalatvezetés, valamint a vállalat közt képvisel. Ennek a speciális szerepnek felel meg az Igazgatóság összetétele, azaz a nem alkalmazotti jogviszonyban álló igazgatók számának meghatározó többsége (8 tag).

Kapcsolat a részvényesekkel

Az Igazgatóság tudatában van annak, hogy a testület felelős a MOL-csoport eredményeiért és teljesítményeiért, teljes működéséért, tisztában van a részvényesek elvárásaival és mindent megtesz annak érdekében, hogy azoknak a társaság működése megfeleljen. Folyamatosan elemzi és értékeli a működési környezetet és a cégcsoport teljesítményét, hogy a részvényesek elvárásai maximálisan teljesüljenek.

A részvényesekkel történő kapcsolattartás hivatalos csatornái az éves jelentés és beszámoló, valamint a Budapesti Értéktőzsdén keresztül közzétett negyedéves jelentések és egyéb bejelentések. Emellett a részvényesek tájékoztatást kapnak az üzletmenetről, az eredményekről és a stratégiáról az éves rendes közgyűlésen, valamint a rendkívüli közgyűléseken. Rendszeres befektetői körutakat szervezünk az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Európa nagyvárosaiba a befektetők – a részvénytulajdonosok és a globális letéti igazolások (GDR) birtokosainak – tájékoztatására. A befektetők év közben is megkereshetik a MOL Rt.-t kérdéseikkel, a közgyűléseken felvethetnek kérdéseket és javaslatokat tehetnek.

A MOL Befektetői Kapcsolatok szervezete felelős a fenti tevékenységek összefogásáért és a részvényesekkel történő napi kapcsolattartásért (kontakt információ a „Részvényesi Információk” fejezetben az éves jelentés végén található). További információ a MOL honlapján (www.mol.hu) is elérhető, ahol egy külön fejezet foglalkozik a részvényeseket és a pénzügyi világ tagjait érintő kérdésekkel.

Az Igazgatóság működése

Az Igazgatóság, mint testület működik és hoz határozatokat.

Az Igazgatóság a Társaság megalapításakor, 1991-ben ügyrendben határozta meg saját működését, amelyet rendszeresen aktualizál a legjobb gyakorlat fenntartása érdekében.

Az ügyrend tartalmazza:

- az Igazgatóság feladat- és hatáskörét,

- az Igazgatóság számára szükséges információk körét és a jelentések gyakoriságát,
- az elnök és alelnök főbb feladatait,
- az igazgatósági ülések rendjét és előkészítését, annak állandó napirendjét (keretét),
- a döntéshozatali rendszert, a döntések végrehajtásának ellenőrzését.

Az Igazgatóság beszámolója 2003. évi tevékenységéről

2003-ban az Igazgatóság 12 ülést tartott, 90%-os átlagos részvételi arány mellett. A rendszeres napirendi pontok – mint a bizottsági elnökök beszámolója a legutóbbi igazgatósági ülés óta végzett tevékenységekről, a tőkepiaci folyamatok áttekintése – mellett az Igazgatóság egyedileg értékeli valamennyi üzleti szegmens teljesítményét is. Az Igazgatóság megtett valamennyi szükséges előkészítő lépést a MOL, Slovnaft és TVK üzleti tevékenységeinek 2004. januártól történő integrálása érdekében, hogy maximalizálja az együttműködésből realizálható előnyöket. Az Igazgatóság megvizsgálta a kockázatkezelési politikát is, mérleghez egy szélesebb csoportszinten, magába foglalva a Slovnaft és a TVK tevékenységét is.

Az Igazgatóság jelentős időt szánt az olyan kulcsfontosságú kérdések megvitatására, mint az INA-val, a horvát olaj- és gázipari csoporttal való partnerségről szóló döntés, amely jelentős növekedési lehetőséget biztosít a dél-keleti régióban. A Slovnaft többségi részesedés megszerzésének sikeres zárását követően az Igazgatóság döntött a további Slovnaft részvényekre tett nyilvános vételi ajánlat megtételéről. Az Országgyűlés által elfogadott új földgázellátási törvény és a kapcsolódó rendelkezések lehetővé tették, hogy az Igazgatóság mérlegelje a gázüzlet előtt álló stratégiai alternatívákat és megtegye az első lépéseket a MOL jövőbeni pozíciójának meghatározására ezen a területen, beleértve egy esetleges értékesítést is. Ez a mélyreható elemzés vezetett ahhoz, hogy 2004 februárjában az Igazgatóság felhatalmazta a MOL vezetését arra, hogy ajánlatokat kérjen a gázüzleti leányvállalatokban való részesedések esetleges értékesítésére vonatkozóan. Az év során az Igazgatóság áttekintette a MOL jövőbeli kutatás–termelési stratégiáját is és számba vette a növekedési lehetőségeket, amelyek hozzásegítenek a stratégiában meghatározott upstream-downstream integráció növeléséhez.

Az Igazgatóság bizottságai

Az Igazgatóság egyes feladatok megoldása céljából bizottságokat hozott létre. A bizottságok véleményezik az egyes jelentős témakörökben készített előterjesztéseket és javaslatot tesznek az Igazgatóságnak vagy az elnök-vezérigazgatónak az adott ügygel kapcsolatban.

Az Igazgatóság az alábbi bizottságokat működteti:

Az Audit Bizottság: 5 nem alkalmazotti jogviszonyban álló tag

Feladatai:

- a pénzügyi és ehhez kapcsolódó jelentések ellenőrzése,
- a belső ellenőrzési rendszer hatékonyságának figyelése,
- a tervezés, az audit körének és eredményeinek ellenőrzése,
- a külső auditor függetlenségének és objektivitásának biztosítása.

A Társaságirányítási és Javadalmazási Bizottság: 3 nem alkalmazotti jogviszonyban álló és egy alkalmazotti jogviszonyban álló tag

Feladatai:

- a testületi tevékenység elemzése, értékelése,
- az igazgatósági tagsággal kapcsolatos kérdések,
- a tulajdonosok (részvényesek) és Igazgatóság közötti kapcsolattartás támogatása,
- az ügyrendi, szabályozási és etikai kérdések,
- a vállalati folyamatok, eljárások, szervezeti megoldások, kompenzációs rendszerek áttekintése, javaslatok a legjobb gyakorlat megvalósítására.

Az Audit Bizottság beszámolója 2003. évi tevékenységéről

2003-ban az Audit Bizottság 6 ülést tartott, 97%-os átlagos részvételi arány mellett. A rendszeres napirendi pontok mellett – beleértve az összes nyilvános pénzügyi beszámoló felülvizsgálatát, a könyvvizsgáló függetlenségének nyomon követését, valamint a belső audit rendszeres vizsgálatát – a bizottság jelentős időt szánt a következő témáknak is:

- Kockázatkezelés: a bizottság mélyrehatóan vizsgálta a MOL-csoport kockázatkezelési politikáját egy szélesebb – Slovnaftot és TVK-t is magába foglaló – csoportszinten, mielőtt a kérdés az Igazgatóság elé került.

- Auditorválasztás: a bizottság ajánlatokat kért a főbb könyvvizsgáló cégektől a MOL-csoport 2004. évi könyvvizsgálati munkáira, értékelte a beérkezett ajánlatokat és javaslatot tett az Igazgatóság és a részvényesek részére a könyvvizsgáló személyét illetően.

A Társaságirányítási és Javadalmazási Bizottság beszámolója 2003. évi tevékenységéről

2003-ban a Társaságirányítási és Javadalmazási Bizottság 9 ülést tartott, 100%-os átlagos részvételi arány mellett. A társaságirányítási és javadalmazási kérdések mellett a bizottság számos kulcsfontosságú stratégiai és az elért teljesítményekkel kapcsolatos témát megvitatott, mielőtt azokat az Igazgatóság tárgyalta:

- Beszámoló a hatékonyságjavítási projekt előrehaladásáról: a bizottság megvizsgálta mind a MOL és a Slovnaft önálló hatékonyságjavítási programjainak, mind a szinergiák kihasználását célzó programnak előrehaladását.
- A kiszervezés tapasztalatainak felülvizsgálata: a felülvizsgálatot követően a bizottság egy módosított kiszervezési elképzelést javasolt az Igazgatóságnak.
- A bizottság számos fontos stratégiai kérdést érintő előterjesztést tárgyalt – mint a gázüzlet esetleges értékesítése vagy a kőolajbeszerzési stratégia – az adott téma Igazgatóság által való megvitatása előtt.

Az Igazgatóság és az Ügyvezetés kapcsolata:

A Döntési és Hatásköri Lista határozza meg az Igazgatóság által az Ügyvezetéshez delegált döntési és hatásköri jogosítványokat annak érdekében, hogy az Igazgatóság által lefektetett üzleti, EBK, etikai, kockázatkezelési és belső kontroll politikák a leghatékonyabban érvényesüljenek.

A Döntési és Hatásköri Lista (DHL) alapelvei:

- a részvényesek érdekének biztosítása az Igazgatóságon keresztül,
- a hatékonyabb, gyorsabb, MOL-szinten egységes döntéshozatal támogatása és elősegítése,
- a menedzsment döntési szabadsága és a szigorú belső irányítási- és teljesítménymérési rendszer kívánalmi között a megfelelő egyensúly biztosítása,
- a döntési kompetenciák azon a szinten jelentkezzenek, ahol a legtöbb információ áll rendelkezésre a döntés meghozatalára,
- a megfelelő utóértékelés, kontroll biztosítása,
- a funkcionális és üzleti mátrix irányítás MOL Rt. és leányvállalati szinten való biztosítása.

A rendszer, melyet a belső audit folyamatosan ellenőriz, arra hivatott, hogy megelőzze azt, hogy a vállalat hibásan hajtsa végre az Igazgatóság által meghatározott politikát és stratégiát.

A DHL strukturálása lefedi a Társaság vezetési szintjeit, azaz az I. vezetői szint jelenti az elnök-vezérigazgatót és a vezérigazgatót. A II., III. és IV. vezetői szinten helyezkednek el az üzleti területek vezetői és a leányvállalati felsővezetők.

Az Igazgatóság és a fenti vezetési szintek közti szervezeti szintként működik az **Ügyvezető Testület** (Executive Board vagy EB), melynek tagjai:

- Elnök-vezérigazgató
- Vezérigazgató
- Pénzügyi igazgató
- Stratégiai igazgató

Az Ügyvezető Testület egy döntés-előkészítő fórum, ahol minden tagnak véleménykifejtési kötelezettsége van, melyek alapján a végső döntést az elnök-vezérigazgató hozza. Amennyiben a vezérigazgatónak, illetve a pénzügyi igazgatónak eltérő véleménye van, a döntést az Igazgatóság hozza.

A külső (alkalmazásban nem álló) igazgatósági tagok ösztönzése

Az ösztönzési rendszer célja a Társaság Igazgatóságának külső tagjai számára olyan díjazási rendszer alkalmazása, amely a fix összegű díjazás mellett a hosszú távú vállalati teljesítmény és a részvényérték javításának ösztönzését is biztosítja és előmozdítja, hogy az igazgatók érdekei egybeessenek a Társaság részvényeseinek érdekeivel.

Az eredeti, relatív és fix bázisú részvényjuttatáson alapuló ösztönzési rendszer (elfogadva 1999. július 19-én) módosított változatát a 2001. április 27-i közgyűlés hagyta jóvá, amely 2003. március 31-ig volt érvényben.

Relatív bázisú részvényjuttatás (2003. március 31-ig alkalmazott)

A juttatás a MOL részvénynek a BUX indexben – a Budapesti Értéktőzsde hivatalos részvényindexében – szereplő egyéb társaságok részvényeihez viszonyított árváltozásán alapul. A juttatás maximális mértéke nettó 25 ezer eurónak, illetve a Társaság elnökének – ha nem áll a Társaság alkalmazásában – nettó 41,5 ezer eurónak megfelelő mértékű részvény mennyiség.

Fix bázisú részvényjuttatás

Valamennyi igazgatósági tag részére évi nettó 25 ezer euró, illetve a Társaság elnökének – ha nem áll a Társaság alkalmazásában – nettó 41,5 ezer euró értékű részvényjuttatás. A fix juttatás kifizetése az éves közgyűlést követően 2004 májusában esedékes.

A 2003. március 31-ig számított évre a juttatásra jogosult igazgatósági tagoknak a teljes fix bázisú részvényjuttatás jár, míg a relatív bázisú részvényjuttatás keretében 64%-os juttatásra jogosultak. A 2002. április 1. után választott igazgatósági tagok esetén mindkét részvényjuttatás időarányosan jár.

Változások a külső igazgatósági tagok ösztönző rendszerében 2003. március 31-től

A 2003. szeptember 1-jei rendkívüli közgyűlés egy új, hosszú távú vezetői ösztönző rendszer bevezetését hagyta jóvá, amely 2003. március 31-től felváltja a relatív bázisú részvényjuttatást. Az új rendszerben a juttatás a MOL részvények tőzsdéi árfolyamának növekedésétől függ, ezzel biztosítva a vezetők és részvényesek érdekeinek minél teljesebb összhangját.

Az új ösztönző programban részt vevő igazgatósági tagok és a jogosult felsővezetők zártkörben kibocsátott „A” sorozatú törzs-részvényre átváltoztatható kötvényeket jegyeztek banki hitel felvételével, 2003. október 9-én. A programhoz 1.200 db 10 MFt névértékű kötvény került kibocsátásra, melyet 5 év alatt egyenlő részletekben válthatnak át a jogosultak MOL részvényre.

Jegyezhető kötvényszám a MOL Rt. igazgatósági tagjai számára 25 db/fő, bizottsági elnökök esetében 30 db/fő, Igazgatóság elnökének (vagy az Igazgatóság alelnökének, amennyiben az elnök alkalmazotti jogviszonyban áll) 35 db volt.

Egyéb juttatások

A nem magyar állampolgár és nem magyarországi lakhelyű igazgatósági tagok minden igazgatósági ülés után (maximum 15 alkalommal), mikor Magyarországra utaznak 1.500 euró juttatásban részesülnek. A bizottságokat vezető igazgatósági tagok havi 1.000 euró díjazást kapnak.

A felső vezetés ösztönzési rendszere

A felső vezetés ösztönzési rendszere az alapbérből és az alábbiakban részletezett komplex ösztönzési rendszerből tevődik össze. A 2003. januártól alkalmazott komplex ösztönzési rendszer

- a társasági és szervezeti szintű kiemelt pénzügyi mutatók teljesítésében,
- az egyéni feladatok teljesítésében,
- valamint a részvényárfolyam növelésében

teszi érdekeltté a felsővezetőket.

A kifizetés maximális összege az éves alaplábér 65–120 %-a. Ennek egy részét a jogosultak a közgyűlést követő értékelés alapján készpénzben kapják meg, más része részvényben kerül meghatározásra, és halasztottan, két év múlva kerül kifizetésre.

A komplex ösztönző rendszer mellett a MOL Rt. ügyvezető testületének tagjai, felsővezetői és a MOL-csoport néhány kiemelt vezetője részére a 2003. szeptember 1-jei rendkívüli közgyűlésen az Igazgatóság számára jóváhagyott új, hosszú távú ösztönzési program is kiterjesztésre került.

E program keretében 2003 októberben

az ügyvezető testület tagjai (4 fő)	335 db kötvény
további felsővezetők (4 fő)	220 db kötvény
MOL-csoport kiemelt vezetői (8 fő)	250 db kötvény

jegyzésére voltak jogosultak.

Egyéb béren kívüli juttatások

Ebbe a körbe tartozik a személyes célra is használható vállalati autó; élet-, baleset-, utazási- és felelősségbiztosítás, valamint a rendszeres orvosi szűrővizsgálat.

Felügyelőbizottság

A Felügyelőbizottság a tulajdonosok megbízásából ellenőrzi a társaság ügyvezetését.

A MOL Rt. alapszabálya szerint a Társaság Felügyelőbizottsága maximum 9 tagból állhat, jelenleg a testület 9 főből áll. A Társasági Törvény értelmében a testületben a munkavállalói oldalt a Bizottság 1/3-ának kell képviselni, így a MOL Rt. Felügyelőbizottságában 3 fő képviseli a dolgozókat, és 6 fő a tulajdonosok által megbízott külső személy.

A Felügyelőbizottság javadalmazásáról legutóbb a 2003. április 17-i közgyűlés döntött. Ennek megfelelően a Felügyelőbizottság tagjai havi 1.600 euró, elnöke havi 3.200 euró díjazásban részesülnek. A havi díjazáson túl a Felügyelőbizottság elnöke évente maximum tizenöt (15) alkalommal további 1.500 euró díjazásban részesül minden olyan igazgatósági vagy igazgatósági bizottsági ülés után, amelyen részt vesz.

Könyvvizsgálók

A MOL-csoport könyvvizsgálatát 2003. és 2002. években az Ernst and Young végezte, kivéve a Slovnaft-csoport, illetve a Jukosz vegyesvállalat vonatkozásában, melyek könyvvizsgálója a PricewaterhouseCoopers.

A könyvvizsgálati szerződés keretében az Ernst & Young auditálja a 2000. évi C törvény (Számviteli törvény) szerint készített egyedi és konszolidált éves beszámolókat, valamint a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS, korábban IAS) szerint készült konszolidált éves beszámolót. Az említett pénzügyi kimutatások vizsgálata a Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok, a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok (ISA), valamint a Számviteli törvény és a könyvvizsgálatra vonatkozó egyéb törvények és jogszabályok alapján került végrehajtásra. A könyvvizsgálók a könyvvizsgálati munka folyamatosságát rendszeres helyszíni munkavégzéssel, illetve a MOL fő testületi ülésein történő részvétellel és egyéb konzultációs formákon keresztül biztosítják. A könyvvizsgálók ezenkívül negyedévente áttekintik a tőzsdei gyorsjelentést, bár teljes könyvvizsgálatot nem végeznek és így nem bocsátanak ki könyvvizsgálói jelentést sem ezekről.

Az Ernst & Young egyéb szolgáltatásokat is nyújtott a MOL Rt.-nek. A könyvvizsgálók részére 2003-ban, illetve 2002-ben kifizetett díjak a következők voltak:

	2003	2002
	millió forint	millió forint
MOL Rt. könyvvizsgálatának díja	88	79
Leányvállalatok könyvvizsgálatának díja	145	167
Egyéb szolgáltatások	101	86
Rendkívüli könyvvizsgálat*	238	-
Összesen	572	332

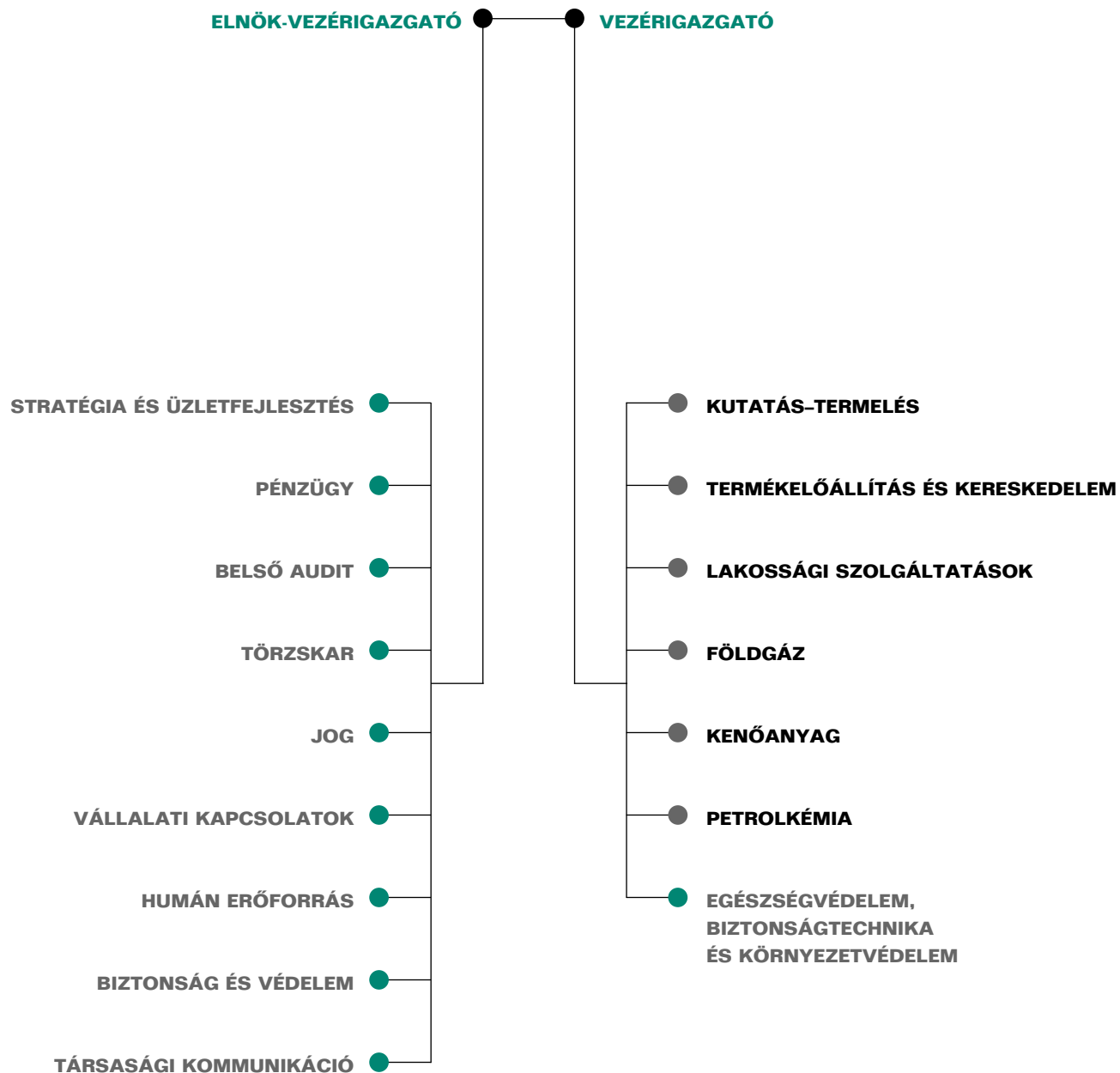
* A MOL és ÁPV Rt. által 2003. decemberre tervezett MOL részvényértékesítéshez kapcsolódóan.

A jelentősebb egyéb szolgáltatások 2003 során adótanácsadási szolgáltatások voltak.

Véleményünk szerint az Ernst & Young által ilyen jogcímen nyújtott szolgáltatások nem veszélyeztetik a könyvvizsgálói függetlenséget.

MOL Rt. összefoglaló szervezeti ábra

Igazgatóság

1 **Hernádi Zsolt (44)**

Az Igazgatóság elnöke 2000. július 7-től, elnök-vezérigazgató 2001. június 11-től, az Igazgatóság tagja 1999. február 24-től. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem ipari tervező-elemző szakán szerzett diplomát 1986-ban. 1989 és 1994 között számos pozíciót töltött be a Kereskedelmi és Hitelbank Rt.-ben, 1992-től 1994-ig a pénzügyintézet vezérigazgató-helyettese. A Magyar Takarékszövetkezeti Bank Rt. vezérigazgatója 1994 és 2001 között, 1994 és 2002 között tagja az Igazgatóságnak. 1995 és 2001 között a Magyar Bankszövetség elnökségének tagja, 2001-től tagja a European Round Table of Industrialists szakmai szervezetnek.

2 **Akar László (51)**

Az Igazgatóság tagja 2002. október 11-től. 1977-ben szerezte diplomáját a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. 1977 és 1990 között az Országos Tervhivatalban és a Pénzügyminisztériumban tölt be vezető pozí-

ciókat. 1994 és 1998 között a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára, a Kormány Gazdasági Kabinetjének titkára, az IMF Magyarországot képviselő helyettes kormányzója. 1998-tól a GKI Gazdaságkutató Rt. vezérigazgatója. A Magyar Nemzeti Bank Felügyelőbizottságának elnöke 2002-től.

3 **Dr.Csányi Sándor (51)**

Az Igazgatóság tagja 2000. október 20-tól, alelnöke 2001-től. A Pénzügyi Számvetési Főiskolán végzett 1974-ben, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen szerzett diplomát 1980-ban, ahol 1983-ban doktorált. 1986-tól (ekkor lett okleveles könyvvizsgáló is) a Magyar Hitelbank főosztályvezetője, 1989 és 1992 között a Kereskedelmi és Hitelbank Rt. vezérigazgató-helyettese. 1992-től az OTP Bank elnök-vezérigazgatója. A Mastercard Europe Kelet-európai Regionális Igazgatóság elnöke, a Mastercard Europe, az Európai Takarékpénztári Szövetség Igazgatóságának tagja, az OTP Garancia Biztosító Rt. és a Csányi Pincészet Rt. Felügye-

lőbizottságának elnöke, a Bankszövetség elnökségének tagja. A Világtakarékpénztári Intézet Adminisztratív Tanácsának, a Cégvezetők Nemzetközi Egyesületének és a Nemzetközi Bankárképző Intézetének tagja, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének társelnöke, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete Felügyeleti Tanácsának tagja.

4 Michel-Marc Delcommune (56)

A társaság pénzügyi vezérigazgató-helyettese 1999. október 11-től, az Igazgatóság tagja 2000. április 28-tól.

A belgiumi Liege egyetemén szerezte vegyészmérnöki diplomáját 1972-ben, majd MBA fokozatot szerzett a New York állambeli Cornell Egyetemen. 1972-ben csatlakozott a PetroFina csoporthoz, majd 1990-től elsősorban vállalati pénzügyekkel és biztosítási kérdésekkel foglalkozott, mint vezérigazgató-helyettes és CFO. Fentiek mellett 1999-től humán erőforrás igazgatóként is irányította a Fina és a Total vállalatok sikeres egyesülési folyamatát. Tagja a Cornell Egyetem Nemzetközi Tanácsadó Testületének, és tagja a TVK Igazgatóságának. Belga állampolgár.

5 Dr. Dobák Miklós (49)

Az Igazgatóság tagja 1996. május 29-től a nemzetközi intézményi befektetők javaslatára.

A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen szerzett diplomát 1979-ben. Külföldi ösztöndíjai: Kölni Egyetem (1983–84); Stanford University (1990); Harvard Business School PMD (1992); Wharton Business School (1993). A közgazdaságtudományok kandidátusa, a BKÁE Vezetési és Szervezési Tanszékének tanszékvezető professzora. Az IFUA Horváth & Partners Vezetői Tanácsadó Kft. ügyvezetője.

6 Dr. Horváth Gábor (48)

Az Igazgatóság tagja 1999. február 24-től.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Jogtudományi Karán szerzett diplomát 1979-ben. 1990 óta önálló ügyvédi irodát vezet. Fő tevékenysége a társasági jog, a vállalati pénzügyi jog és a vállalatszervezési jog. A Pizza Express Rt. Felügyelőbizottság elnöke, az OTP Bank Rt. és a CD Hungary Rt. Felügyelőbizottságának tagja. Antenna-Torony Rt. igazgatósági tag.

7 Kamarás Miklós (59)

Az Igazgatóság tagja 2002. október 11-től.

A Gépipari Műszaki Főiskolán, majd a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen szerzett diplomát. Okleveles könyvvizsgáló és adótanácsadó. 1972 és 1990 között az ÉPGÉP-nél töltött be különböző vezető pozíciókat, majd a vállalat vezérigazgatója volt. 1995 és 1998 között az ÁPV Rt. vezérigazgató-helyettese. 1998-tól a Deloitte & Touche Magyarország partnereként és más könyvvizsgáló cégek vezetőjeként dolgozott. 2002-től az ÁPV Rt. vezérigazgatója, Igazgatóságának tagja és a BAUGÉP Kft. Felügyelőbizottságának elnöke.

8 Dr. Kemenes Ernő (64)

Az Igazgatóság tagja 2002. október 11-től.

Diplomáját 1962-ben szerezte a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, majd 1965-ben közgazdasági doktori címet szerzett. 1963-tól a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem oktatója, később tanszékvezető tanár. 1968 és 1987 között különböző vezető pozíciókat tölt be az Országos Tervhivatalban, a Művelődési Minisztériumban és a Miniszterelnöki Hivatalban, 1987 és 1990 között az Országos Tervhivatal vezetője, miniszteri rangban. 1992 és 2001 között a Deloitte & Touche Magyarország vezetője, a kelet-közép-európai régió egyik irányítója. 1992-től 1998-ig a Magyar Nemzeti Bank Jegybanktanácsának tagja. 2001-től nyugdíjas egyetemi oktató a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen. Részt vesz az OECD, EU és IMF ország-jelentések készítésében.

9 Mosonyi György (55)

A társaság vezérigazgatója, az Igazgatóság tagja 1999. július 19-től.

A Veszprémi Egyetemen szerezte vegyészmérnöki diplomáját 1972-ben. 1974-től a Shell International Petroleum Co. magyarországi képviseletének munkatársa, 1986-tól kereskedelmi igazgatója. 1991-ben a londoni Shell-központban dolgozott. 1992-től 1993-ig a Shell-Interag Kft. ügyvezető igazgatója. 1994 és 1999 között a Shell Hungary Rt. elnök-vezérigazgatója. Közben 1997-ben a Közép-és Kelet-Európai Régió elnöke, 1998-ban egyúttal a Shell Csehország vezérigazgatója is. A TVK Rt. Igazgatóságának elnöke, az AB AEGON Igazgatóság tagja. Az INA d.d. Felügyelőbizottságának tagja. A Joint Venture Szövetség elnöke, az Amerikai Kereskedelmi Kamara Igazgatótanácsának tagja.

10 Ian Paterson (57)

Az Igazgatóság tagja 1999. február 24-től.

A Cambridge Egyetemen a Természettudományok MA fokozatát, Durham-ben a geofizika MSc fokozatát, emellett a Harvard Business School PMD fokozatát szerezte meg. 1970-től a British Petroleum Plc-nél töltött be különböző pozíciókat Nagy-Britanniában, az USA-ban és a Közel-Keleten. 1984 és 1998 között az Enterprise Oil Plc-nél dolgozott, 1991-től a nemzetközi tevékenységekért felelős igazgatósági tagként. Jelenleg a Paladin Resources Plc. és a Hunting PLC. igazgatója, valamint az ITE Group plc elnöke, a Sondex plc. igazgatóságának elnöke. Brit állampolgár.

11 Simóka Kálmánné dr.(59)

Az Igazgatóság tagja 2002. október 11-től.

1973-ban szerezte diplomáját a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, majd 1978-ban közgazdaságtudományi doktori címet szerzett. 1975 és 1985 között a Pénzügyminisztériumban tölt be különböző vezető posztokat. 1995-től 1998-ig a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vezérigazgatója. 2000-től a Budapesti Temetkezési Intézet Rt. vezérigazgatója és igazgatósági tagja. A Civis Hotel Rt. Felügyelőbizottságának elnöke. Az MFB Rt. Felügyelőbizottságának tagja.

Ügyvezető Testület

1   Hernádi Zsolt (44)
Hernádi úr önéletrajzát az igazgatósági tagoknál adjuk meg.

2   Mosonyi György (55)
Mosonyi úr önéletrajzát az igazgatósági tagoknál adjuk meg.

3   Michel-Marc Delcommune (56)
Delcommune úr önéletrajzát az igazgatósági tagoknál adjuk meg.

4   Áldott Zoltán (37)
MOL-csoport Stratégiai és Üzletfejlesztési igazgató
Diplomáját a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen
szerezte 1991-ben, okleveles közgazdász. 1990 és 1991 kö-
zött a Creditum Pénzügyi Tanácsadó Kft. munkatársa volt,
majd 1992 és 1995 között az Eurocorp Pénzügyi Tanácsadó
Kft.-nél töltött be különböző munkaköröket. 1995 és 1997 kö-
zött a MOL Privatizációs Főosztályát vezette, 1997-től 1999-
ig a Tőkepiaci Műveletek igazgatója volt. 1999-től a Stratégia
és Üzletfejlesztés vezetője, 2000 novemberétől stratégiai
vezérigazgató-helyettese, majd 2001 júniusától a MOL-csoport
Stratégiai és Üzletfejlesztési igazgatója. A Slovnaft Igazgató-
ságának tagja, az INA d.d. Felügyelőbizottságának elnökhelyet-
tese, valamint tagja a TVK Rt. és a Budapest Értéktőzsde
Igazgatóságának.

A felsővezetés további tagjai

Bánhegyi Ilona, LL.M. (35)
Jogi igazgató

Bokor Csaba (42)
Kutatás–termelés Divízió, ügyvezető igazgató

Fasimon Sándor (38)
Földgáz Divízió, ügyvezető igazgató

Horváth Ferenc (44)
Termékellőállítás és Kereskedelem Divízió, ügyvezető igazgató

Vratko Kassovic (61)
Petrokémiai Divízió, ügyvezető igazgató
(Slovnaft alkalmazott)

Dr. Szórád József (52)
Lakossági Szolgáltatások Divízió, ügyvezető igazgató

Váradi Béla (43)
Humán erőforrás igazgató

Felügyelőbizottság

Dr.Kupa Mihály (63)

A Felügyelőbizottság elnöke 2002. október 11-től. 1969-ben szerzett diplomát a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, 1975-ben doktori címet kapott. 1969 és 1975 között a Statisztikai Hivatalban, 1975 és 1984 között Pénzügy Kutató Intézetben, 1984 és 1990 között a Pénzügyminisztériumban tölt be különböző vezető funkciókat. 1990-től 1993-ig pénzügyminiszter. 1992-től 1993-ig az EBRD Kormányzótanácsának alelnöke, a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap Kormányzótanácsának elnöke. 1991-től, majd 1998-tól független parlamenti képviselő. Jelenleg az Excellence Pénzügyi Tanácsadó és Szervezetfejlesztő Rt. és a Nemzeti Színház Rt. Felügyelőbizottságának tagja.

Bognár Piroska (46)

A Felügyelőbizottság tagja 2002. október 11-től. 2001-ben szerzett diplomát a Pécsi Tudományegyetem Humánszervező szakán. 2001-től a MOL Vegyész Szakszervezet ügyvezető elnöke. 2003 augusztusától a Fókusz Kom Komáromi Oktatási és Művelődési Kht. ügyvezetője.

John I. Charody (77)

A Felügyelőbizottság tagja 2002. október 11-től. Közgazdász (M.B.E.,J.P.). 1953 és 1956 között a Kőolajkutató és Feltáró Vállalat Geofizikai Kutató Intézetében dolgozott. 1956 után Ausztráliában vezető pozíciót tölt be: Bridge Oil Ltd, Aurora Minerals, Project Mining, valamint több tőzsdén jegyzett olaj- és bányászársaságnál. A Winton Enterprises Pty. Ltd. és a Galina Investment nemzetközi tanácsadó cégek elnök-vezérigazgatója. Charody úr 1971-től az Ausztrál Igazgatók Intézetének, 1967-től az Ausztrál Vezetési Intézetnek tagja, békebíró 1972-től. 1990 után az Ausztrál Szövetségi Kormány Budapestre akkreditált, a régió kapcsolataiért felelős kereskedelmi minisztere. 1997-től igazgatósági tag a QBE Atlasz Biztosító Rt.-nél.

Slavomír Hatina (57)

A Felügyelőbizottság tagja 2002. október 11-től. Vegyész-mérnöki diplomával és tiszteletbeli doktorátusi fokozattal rendelkezik. 1970-től dolgozik a Sloznaftnál, ahol különböző vezetői pozíciókat tölt be. 1994 és 2001 december között a társaság vezérigazgatója, 1994-től a társaság igazgatóságának elnöke. A Szlovák Műszaki Egyetem 2001-ben tiszteletbeli doktori címet adományozott számára. Hatina úr szlovák állampolgár.

Kudela József (57)

A Felügyelőbizottság munkavállalói képviselőket ellátó tagja 1994. november 30-tól. Felsőfokú szakszervezeti és humán szervezői egyetemi szakképesítéssel rendelkezik. 1989-től a MOL Bányász Szakszervezet elnöke.

Dr. Lámfalussy Sándor (75)

A Felügyelőbizottság tagja 1999. február 24-től. Közgazdaságtudományi diplomáját a Louvain-i Egyetemen, D.Phil fokozatát Oxfordban, a Nuffield College-ben szerezte. 1961–62-ben a Yale Egyetem vendégprofesszora. Egy ideig a Bank of Brussels vezérigazgatója, majd 1976-tól 1993-ig a Bank for International Settlements (Nemzetközi Fizetések Bankja) vezető embere, az utolsó kilenc évben vezérigazgatója. 1994-től 1997 júliusáig az European Central Bank (Európai Központi Bank) elődjének, az Európai Monetáris Intézetnek (European Monetary Institute,EMI) elnöke, a Louvain-i Katolikus Egyetem (Belgium) professzora. Belga állampolgár. 2000–2001 során az európai értéktőzsdék szabályozásával foglalkozó Bölcs Emberek Bizottságának (Committee of Wise Men) elnöke. A Bizottság ajánlásait az Európa Tanács elfogadta és ezeket jelenleg is alkalmazzák.

Dr. Lukács János (45)

A Felügyelőbizottság elnöke 1999. február 24-től, 2002. október 11-ig. 2002. október 11-től a Felügyelőbizottság tagja. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem számvitel-statisztika-számítástechnikai tanári szakán szerezte diplomáját 1983-ban. Könyvvizsgálói és adószakértői szakképesítéssel rendelkezik. A BKÁE Számviteli Tanszék vezetője, a közgazdaságtudományok kandidátusa.

Major János (52)

A Felügyelőbizottság munkavállalói képviselőket ellátó tagja. 2003-ban szerzett diplomát a Pécsi Tudományegyetem személyügyi szervező szakán. 1994-től a MOL Rt. Vegyipari Munkavállalók Szakszervezetének titkára. 2003-tól a MOL Vegyész Szakszervezet koordinációs titkára. 2002-től a szahalombattai önkormányzat jogi-, ügyrendi és foglalkoztatási bizottságának, 2003-tól a Fókusz Kom Kht. Felügyelőbizottságának tagja.

Dr. Oláh Lajos (34)

A Felügyelőbizottság tagja 2002. október 11-től. Diplomáját 1993-ban szerezte az Eötvös Loránd Tudományegyetem jogi karán, tanulmányait rigai, leideni, stambolhi, johannesburgi és brüsszeli ösztöndíjakkal, tanulmányutakkal egészítette ki. 1993 és 1996 között a Primagáz Hungária Rt.-nél dolgozott. 1996 és 1999 között Központi Elszámolóház- és Értéktár Rt.-nél projektvezető, 1999-től 2002-ig a BÉT Tőzsdetanácsának kibocsátók által delegált tagja. 1999-től a LOGOS Kft. ügyvezető igazgatója, az ÁPV Rt. igazgatósági tagja.

A Felügyelőbizottság jelentése

Jelentés a MOL Rt. 2003. évi MSZSZ anyavállalati és konszolidált beszámolójáról.

A Felügyelőbizottság 2003-ban változatlan összetételben, a törvényekben előírt kötelezettségeinek megfelelően végezte feladatát. Jelentését az Igazgatóság beszámolója, a könyvvizsgálók véleménye és program szerint végzett folyamatos évközi ellenőrzések alapján alakította ki.

A MOL Rt. továbbra is Közép-Kelet-Európa egyik vezető integrált kőolaj- és gázipari társasága, piacvezető Magyarországon, az anyavállalat 1.395.181 millió forintos, a Csoport 1.913.907 millió forintos nettó árbevételével az ország legnagyobb vállalatának számít.

Az Igazgatóság elmúlt évi munkája sikeresnek minősíthető:

- integrációs és a hatékonyságnövelő intézkedések,
- a második negyedévtől kezdve létrejött a MOL és a Slovnaft közötti teljes körű integráció lehetősége, a közös szinergiák kihasználásának minden feltétele. (2003. október 1-jétől részlegesen, 2004. január 1-jétől teljes egészében integráltan működik a két vállalat).
- a MOL 25%+1 szavazat tulajdonrészét szerzett az INA horvát olajtársaságban,
- a ZMB projektnek köszönhetően jelentősen nőtt a Társaság szénhidrogén termelése,
- az előző évinél kedvezőbb világpiaci tendenciák mellett, a lehetőségek jó kihasználásával kiemelkedő eredmény a finomítás kereskedelemben,
- a sikeres kockázatkezelés, a hitelszerkezet optimalizálása következtében kezelhetővé váltak az árfolyamkockázatok.

A Felügyelőbizottság megítélése szerint az Igazgatóság 2003. évi tevékenysége alapvetően hozzájárult a meghirdetett stratégia első szakaszának sikeres megvalósításához, a részvényesi érték növeléséhez, a Csoport régióbeli vezető szerepének kialakításához.

A MOL Rt. belső szabályozottsága, ellenőrizhetősége megfelelő, integrált irányítási és információs rendszere áttekinthető és megbízható.

A beszámoló alapjául szolgáló könyvvizetés a számviteli törvény előírásainak megfelelően, a Társaság számviteli politikájával összhangban készült. A mérleg valamennyi adata leltárral alátámasztott. Adófizetési kötelezettségeinek megállapítása és befizetése a hatályos jogszabályoknak megfelelően tör-

tént. A Társaság 2003. évi beszámolója megbízható és valós képet nyújt a gazdálkodásról.

A MOL Vállalatcsoport is nyereségesen gazdálkodott 2003-ban. A konszolidálásba teljes körűen 38, equity módszerrel /részlegesen/ további 34 társaság került bevonásra.

A tulajdonosi szerkezet változott, az ÁPV Rt. részesedése a MOL alaptőkéjének emelése következtében lecsökkent 22,73%-ra. (Mint ismeretes, 2004 elején, két sikeres tranzakció nyomán ez a részesedés tovább csökkent 11,8 %-ra).

A külföldi intézményi befektetők tulajdoni aránya 33,63% volt, ebből a MOL GDR-okat kezelő JP Morgan részesedése 9,7%-ot tett ki. A hazai intézményi- és magánbefektetők tulajdoni hányada 9,51% volt. A MOL részvények forgalommal súlyozott tőzsdei átlagárfolyama az előző évhez képest 12,3%-kal emelkedett, 5.849 Ft volt 2003-ban.

A Felügyelőbizottság támogatja az Igazgatóság részvényenkénti 55 forint bruttó osztalékfizetési javaslatát, mely a korábbi évekhez hasonlóan összhangban van a Társaság külső növekedési lehetőségeket is számításba vevő stratégiai elképzeléseivel.

A Felügyelőbizottság a MOL Rt. 2003. évi auditált beszámolóját 1.428 Mrd Ft mérleg főösszeggel és 328 Mrd Ft adózott eredménnyel, a MOL-csoport 2003. évi auditált konszolidált beszámolóját 1.356 Mrd Ft mérleg főösszeggel és 155 Mrd Ft adózott eredménnyel a Közgyűlésnek elfogadásra javasolja. Ezen beszámolók nem tartalmazzák a közgyűlésnek elfogadásra javasolt osztalék eredményre gyakorolt hatását.

Budapest, 2004. március 26.

A MOL Rt. Felügyelőbizottsága nevében:

a Felügyelőbizottság elnöke

Vállalati információk

A MOL Rt. alapításának dátuma:

1991. október 1. Bejegyezve a Fővárosi Bíróság, mint Cégbíróság jegyzékében 1992. június 10-i dátummal, 1991. október 1-jei hatállyal 01-10-041683 számon

Jogelőd:

Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt és tagvállalatai

A jelenleg érvényes alapszabályt a 2003. szeptember 1-jei rendkívüli közgyűlésén fogadták el. Az alapszabály megtekinthető vagy igényelhető a társaságtól, elektronikus formában letölthető a társaság honlapjáról

Alaptőke 2003. december 31-én:

98.400.000 névre szóló, egyenként 1.000 Ft névértékű, „A” sorozatú törzsrészcsevényből, 1 darab névre szóló, 1.000 Ft névértékű, meghatározott elsőbbségi jogokat biztosító, „B” sorozatú szavazatelsőbbségi részvényből, valamint 9.817.578 névre szóló, egyenként 1.001 Ft névértékű, „C” sorozatú törzsrészcsevényből áll.

Tulajdonosi szerkezet:

	2002. december 31.		2003. december 31.	
	Részvény névérték (ezer Ft)	%	Részvény névérték (ezer Ft)	%
Külföldi befektetők	41.692.937	42,4%	39.448.214	36,4%
Slovbena. Slovintegra	0	0%	10.611.395	9,8%
OMV	9.840.000	10,0%	9.840.000	9,1%
ÁPV Rt.	24.600.002	25,0%	24.600.002	22,7%
Hazai intézményi	5.069.509	5,1%	9.518.813	8,8%
Letétkezelők (főleg hazai magánszemélyek)	11.970.743	12,2%	9.849.898	9,1%
MOL Rt. (saját részvények)	5.155.125	5,2%	4.288.106	4,0%
Nem regisztrált	71.685	0,1%	70.968	0,1%
Összesen:	98.400.001	100,0%	108.227.397	100,0%

A részvényekre vonatkozó információ

A MOL részvények árfolyamát közléstesi a magyar napilapok többsége, a Magyar Tőkepiac kötéseként és naponta ismerteti az árfolyamokat és a forgalmazott mennyiségeket. A MOL Rt. GDR-jainak indikatív áralakulása és forgalma londoni SEAQ-on a Reuters rendszeren a MOLBq.L RIC kóddal. a Bloomberg rendszeren a MOLD LI RIC kóddal érhető el. A MOL részvények árfolyama a Budapesti Értéktőzsdén a Reuters rendszeren keresztül a MOLB.BU. a Bloomberg rendszeren pedig a MOL HB RIC kóddal érhető el.

Az alábbi táblázat mutatja a MOL részvények, illetve GDR-ok kereskedési adatait 2003-ban negyedévente.

Időszak	BUX forgalom (db részvény)	BUX záróár (Ft./részvény)	SEAQ forgalom (db GDR)	SEAQ záróár (US\$/GDR)
1. negyedév	12.197.446	5.375	7.654.388	21.3
2. negyedév	23.843.676	5.900	6.458.417	22.1
3. negyedév	18.513.476	5.045	6.980.464	27.7
4. negyedév	26.795.081	6.455	5.372.232	30.5

Saját részvényállomány

A MOL Rt. 1999. július 19-én megtartott rendkívüli közgyűlésének 10-es számú határozata az alábbiak szerint adott felhatalmazást az Igazgatóság részére saját részvények vásárlására:

- a felhatalmazás 5 évig érvényes;
- a részvénytársaság tulajdonába kerülő saját részvények együttes névértékének összege nem haladhatja meg az alaptőke 10 százalékát;

Vállalati információk

- a részvények a tranzakció lebonyolításának napján érvényesülő tőzsdei árszinten kerülhetnek a Társaság birtokába;
- az Igazgatóság a lebonyolított tranzakciókról és a megvásárolt saját részvények felhasználásáról az azokat követő első közgyűlésen számoljon be, és eljárása során az Igazgatóság a jelen határozatban foglalt feltételeket, a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseit és az értékpapírtörvényben, valamint az érvényes tőzsdei előírásokban szereplő bejelentési kötelezettségek teljesítését is köteles figyelembe venni.

Ennek indokai:

- a részvényalapú ösztönzési rendszerek súlyának növelése a részvényesek és a vezetés érdekeinek még erősebb összehangolása érdekében;
- a tőkeszerkezet optimalizálási lehetőségének elősegítése a forgalomban lévő részvények vásárlása (és esetleges későbbi bevonása) útján, valamint a szóba jöhető részvényjellegű vagy hibrid finanszírozási instrumentumok alkalmazásának megkönnyítése.

A MOL Rt. tulajdonában 2003. január 1-jén 5.155.125 darab „A” sorozatú MOL törzsrészvény volt, mely év végére 3.107.558.-darabra csökkent, továbbá 2003 végére a társaság tulajdonába került 1.179.369 darab „C” sorozatú törzsrészvény. A változásokat az alábbi tranzakciók okozták.

Változás oka:	„A” sorozatú törzsrészvény (db)	„C” sorozatú törzsrészvény (db)
Sajátrészvény darabszám 2003. január 1-jén	5.155.125	0
Részvényátadás Slovnaft részvények ellentételezéseként a Slovintegra, valamint a Slovbena részére	-984.000	
Részvénycsera a Slovbenával és a Slovintegrával	-1.180.548	1.179.369
Részvények vásárlása a BÉT-en	144.351	
Alkalmazottak és vezető tisztségviselők részvényhez juttatása	-27.370	
Sajátrészvény darabszám 2003. december 31-én	3.107.558	1.179.369

Társaságunk 2003. szeptember 8-án 4.218.593 darab MOL részvényt értékesített és ugyanekkorra mennyiségű MOL részvényt vásárolt a Budapesti Értéktőzsdén 6.035 Ft-os áron.

A felsővezetés részvénytulajdona 2003. december 31-én

Név	Tisztség	Tulajdonban lévő részvények száma
Hernádi Zsolt	Elnök-vezérigazgató, az Igazgatóság tagja	7.805
Mosonyi György	Vezérigazgató, az Igazgatóság tagja	7.648
Dr. Csányi Sándor	Az Igazgatóság tagja, elnökhelyettes	5.857
Michel-Marc Delcommune	Pénzügyi igazgató, az Igazgatóság tagja	12.514
Akar László	Az Igazgatóság tagja	1.296
Dr. Dobák Miklós	Az Igazgatóság tagja	7.590
Dr. Horváth Gábor	Az Igazgatóság tagja	7.590
Dr. Kemenes Ernő	Az Igazgatóság tagja	0
Ian Paterson	Az Igazgatóság tagja	5.990
Kamarás Miklós	Az Igazgatóság tagja	0
Simóka Kálmánné dr.	Az Igazgatóság tagja	0
Dr. Kupa Mihály	A Felügyelőbizottság elnöke	0
Bognár Piroska	A Felügyelőbizottság munkavállalói képviseletet ellátó tagja	484
Dr. Lámfalussy Sándor	A Felügyelőbizottság tagja	380
Dr. Lukács János	A Felügyelőbizottság tagja	290
Dr. Oláh Lajos	A Felügyelőbizottság tagja	0
John I. Charody	A Felügyelőbizottság tagja	0
Kudela József	A Felügyelőbizottság munkavállalói képviseletet ellátó tagja	0
Major János	A Felügyelőbizottság munkavállalói képviseletet ellátó tagja	544
Slavomir Hatina	A Felügyelőbizottság tagja	0
Áldott Zoltán	Stratégiai igazgató	6.519
Dr. Bánhegyi Ilona	Jogi igazgató	2.073
Bokor Csaba	Kutatás-termelés Divízió, ügyvezető igazgató	7.013
Fasimon Sándor	Földgáz Divízió, ügyvezető igazgató	0
Horváth Ferenc	Termékellállítás és Kereskedelem Divízió, ügyvezető igazgató	460
Dr. Szórád József	Lakossági Szolgáltatások Divízió, ügyvezető igazgató	0
Váradai Béla	Humán erőforrás igazgató	900

Olajipari és pénzügyi kifejezések fogalomtára

Átlagos termelési költség Magába foglalja a kőolaj és földgáz kitermelésének, összegyűjtésének és előkészítésének költségeit.

Barrel (hordó) A kőolajiparban használt angolszász mértékegység, egy tonna kőolaj hozzávetőleg egyenlő 7,3 barrellel.

Bányajáradék A nemzetközi gyakorlat és a Bányatörvény előírásai szerint a Magyar Állam a Magyarországon kitermelt kőolaj és földgáz legnagyobb része után bányajáradék fizetését írja elő. Ennek mértéke 1998. január 1. óta 12%, kivéve az 1998 előtt termelésbe állított mezőkről származó földgáztermelés után fizetett többletbányajáradékot (lásd A vezetés beszámolója és elemzése a pénzügyi helyzetről, valamint a működés eredményeiről).

Bizonyított készlet Az a becsült kőolaj-, földgáz- és cseppfolyós gáztermékmennyiség, amely a geológiai és mérnöki adatok szerint nagy biztonsággal (több mint 90 százalék) gazdaságosan kinyerhető a már ismert tárolókból, a fennálló gazdasági és üzemelési feltételek mellett.

Bizonyított feltáratlan készlet Olyan készlet, amely olyan területeken lévő új kutakból nyerhető, ahol még nem történt fúrás, vagy olyan meglévő kutakból, ahol viszonylag jelentős ráfordítás szükséges az átalakításhoz.

Bizonyított feltárt termelési készlet Az a készlet, amely a meglévő kutakban a termelés számára rendelkezésre álló idő alatt kitermelhető.

Bizonyított feltárt nem termelő készlet Olyan készlet, amely a meglévő kutakból a rendelkezésre álló idő alatt kitermelhető, de a befejezetlen vezetékek-összeköttetések vagy egyéb mechanikai vagy szerződéses követelmények hiánya miatt a szénhidrogéneladás még nem kezdődött meg.

Boe (barrel of crude oil equivalent) A gáz fűtőértéke alapján hőmennyiségi alapon kőolajra történő átszámítása után kapott térfogati egyenértékes. Gyakorlati alkalmazáskor 1 boe alatt általában 6.000 köblábnyi (kb. 170 normál m³) gázt értünk.

Brent típusú kőolaj Északi-tengeri kőolajok keveréke, amelynek jegyzésére irányadónak tekintett a nemzetközi kőolajpiacon.

Bruttó termelés A szénhidrogénmezőkből származó összes kőolaj és földgáz mennyisége a bányajáradék levonása előtt.

Desztillációs kapacitáskihasználtság A finomító elsődleges desztillációs kapacitásának kőolajra vonatkoztatott kihasználtsága.

Downstream, DS Feldolgozás és Kereskedelem szegmens.

Fehéráru A kőolajból kinyerhető alacsonyabb sűrűségű (általában értékesebb) termékek (PB, benzinek és gázolajok).

Finomítói fedezet Teljes finomítási kapacitás osztva az összes értékesített termékmennyiséggel.

Folyékony gáztermékek A földgázból leválasztott cseppfolyós szénhidrogének, a propántól a nehezebb komponenseket is tartalmazó gázolinokig bezárólag.

Fokozott olajkinyerési eljárás (EOR) Olyan eljárások/technológiák összessége, amelyekkel az elsődleges (segédenergia nélküli) és másodlagos (EOR-nak nem minősülő, pl. vízbesajtolás, nem elegyedő gázbesajtolás) módszerekhez képest többletolaj-kihozatalt lehet produkálni. (Pl. égetéses eljárás, áramlási profilt befolyásoló beavatkozások.)

Franchise rendszerben működtetett MOL-töltőállomás MOL-logóval és termékinálattal működtetett, de nem MOL-tulajdonú töltőállomás.

Készlet A kőolaj, kondenzátum, földgáz és más alkotórészek azon becsült térfogata, amelyről feltételezzük, hogy ismert kitermelési módszerrel kereskedelmi méretekben kinyerhető egy ismert földhalmozódásból egy adott időpontot követően az aktuális gazdasági körülmények között érvényes állami szabályozás mellett.

KKKSZ Kőolaj és Kőolajtermék Készletező Szövetség, Magyarországon a kőolaj és kőolajtermékek stratégiai készletezését látja el.

Kogenerációs erőmű Szén- vagy földgáztüzelésű erőmű, amely villamos és termikus energia egyidejű termelésére alkalmas.

Kondenzátumok A folyékony fázisú szénhidrogének azon csoportjának általánosító elnevezése, amelyben dominálnak a könnyű alkotók, és amelyeket a földgáz szeparálásával a felszínen nyernek ki.

Magyar Ásványolaj Szövetség A legjelentősebb magyarországi kőolajtermékforgalmazó társaságok szövetsége.

Maradékfeldolgozási projekt Célja a kőolajfinomítás során keletkező termékek (fűtőolaj) könnyebb, értékesebb termékekké (fehérarúv) történő átalakítása.

MCF Millió köbláb, a földgáziparban használt angolszász mértékegység, egy köbméter egyenlő 35.314 köblábbal.

MEH Magyar Energia Hivatal

Meddő kút Olyan kivizsgált kutató- és/vagy feltárófúrás, amely nem igazolja szénhidrogéntelep meglétét, vagy nem képes annyi kőolajat, illetve földgázt gazdaságosan kitermelni, amelynek alapján érdemes lenne kúttá fejleszteni.

Monomerek A monomerek, az etilén és propilén a következő termékek krakkolása során keletkező elsődleges termékek: vegyipari benzin, gázolaj, etán, propán, bután. A monomerek a legnagyobb volumenben előállított petrolkémiai termékek, gyakorlatilag a petrolkémia ipar építőkövei. Legfontosabb tulajdonságuk a két szénatom közötti kettős kötés, amitől magas a reakció képességük.

Nettó termelés A szénhidrogénmezőkből származó összes kőolaj és földgáz mennyisége a bányajáradék levonása után.

Nettó száraz gáztermelés A kitermelt összes gáz, csökkentve a termelt vagy leválasztott szén-dioxid, illetve a gázolin gőztérfogat mennyiségével.

Poliiolefin Gyűjtőneve azoknak a polimereknek, amelyeket monomerekből/olefinekből (etilén, propilén) állítanak elő. A poliolefin nagy molekulású vegyületek, amelyek több száz vagy ezer monomerből állnak. A molekulák súlya, szerkezete és elrendeződése a polimerek számos tulajdonságát befolyásolja.

Polietilén A poliolefin egy típusa. Az etilén magas nyomáson történő polimerizációja során alacsony sűrűségű polietilén (LDPE), míg közepes nyomáson történő polimerizációja során nagy sűrűségű polietilén (HDPE) keletkezik. Az LDPE rugalmasabb és áttetszőbb, a HDPE erősebb, tartós terhelés alatt kevésbé nyúlik, és kevésbé légáteresztő.

Polipropilén A poliolefin legkisebb sűrűségű típusa, amely a propilén polimerizációja során keletkezik. Jó ütőszilárdságú és kiválóan színezhető anyag. A polipropilén jó hőálló tulajdonsággal és alacsony vízfelvételi képességgel rendelkezik.

PPM A PPM egy adott anyag folyadékbeli koncentrációját mutatja. Ez a mértékegység alacsony koncentráció kimutatására használatos. A ppm érték kiszámítása a következőképpen történik: a koncentráció abszolút értékét egymillióval megszorozzuk. 10 ppm például azt jelenti, hogy egymillió kilogrammnyi (1 kilotonna) folyadék 10 kilogrammot tartalmaz az adott anyagból.

Russian export blend API sűrűség: 32,5, kéntartalom 1,25%, orosz kőolajok keveréke, amelyek jegyzésárai irányadóként szolgálnak a nemzetközi kőolajpiacokon.

Termelésbe állítás Szénhidrogénkészletek letermeléséhez szükséges föld alatti és föld feletti létesítmények megvalósításának folyamata.

Termelésmegosztási egyezmény (PSA) Kőolaj- vagy földgázmezőre vonatkozó, a termelés megosztását célzó egyezmény az adott állam és a befektetők között.

Toe (tonna olaj egyenértékes) A gáz fűtőértéke alapján hőmennyiségi alapon kőolajra történő átszámítása után kapott tömeg egyenértékes. Gyakorlati alkalmazáskor 1 toe alatt általában 1.200 Nm³-nyi gázt értünk.

Upstream Kutatás-termelés szegmens

SAPPO Szlovák Kőolajipari és Kereskedelmi Szövetség

Vízszintes fúrás Olyan fúrás, amelynél a függőleges szakaszt követően vízszintes vagy ahhoz közeli tartományt alakítanak ki a célrétégben, a beáramlási keresztmetszet növelése érdekében.

Részvényesi információk

Shareholder Relations

A társaság székhelye
MOL Magyar Olaj- és Gázipari Részvénytársaság (MOL Rt.)
1117 Budapest,
Október huszonharmadika u. 18.
1502 Budapest, Pf. 22
Telefon: 209-0000, 209-1010, 209-2020

Részvényesi kapcsolatok

Befektetői Kapcsolatok – befektetői és elemzői kapcsolatok,
nyilvános dokumentumok stb.
1117 Budapest,
Október huszonharmadika u. 18.
Telefon: 464-1395
fax: 464-1335
e-mail: investorrelations@mol.hu

Részvénykönyv vezetése

KELER Rt.
1075 Budapest, Asbóth u. 9–11.
Telefon: 269-6550
ingyenesen hívható zöld szám: (80) 390-207
Ügyfélfogadási idő:
munkanapokon 09.00 – 15.00

Részvények kereskedelméről információ kérhető

Budapesti Értéktőzsde
1052 Budapest, Deák Ferenc u. 5.
Telefon: 429-6636, fax: 429-6654

GDR információ

Morgan Guaranty Trust Company
60 Wall Street, New York, New York 10260, USA
US Morgan Service Center
+ 1-800-428-4237 vagy az Egyesült Államokon kívül + 1-781-
575-4328.

Hirdetmények közzétételének helye

A társaság közleményeit a Magyar Tőkepiac című országos
napilapban jelenteti meg. A társaság a közgyűlési meghívót a
Népszabadság és a Magyar Nemzet című napilapokban is
megjelenteti.